

ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΩΝ ΖΩΝΤΑΝΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ 6 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1935
ΑΘΗΝΑΙ ΕΤΟΣ ΣΤ. - ΤΕΥΧΟΣ 262

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΑΝΤ. Ι. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

ΘΕΜ. ΤΣΑΤΣΟΣ ύφηγητής
του Πανεπιστημίου Αθηνών

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΚΑΡΟΡΗ 17

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ: ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ 2

ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ: 21569

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 150

ΕΞΑΜΗΝΟΣ » 75

Διο Τραπεζας, Έταιρίας και
λοιπούς Όργανισμούς δρχ. 300

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ Λ.Α. 1

ΕΞΑΜΗΝΟΣ ΣΕΛ. 10

ΕΙΣ ΑΜΕΡΙΚΗΝ: δολάρια 4

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡ. 3

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΑ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ
ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ:

Αι πρώται ενέργειαι διά την εφαρμογήν των κοινωνικών ασφαλίσεων.

Ν. ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Ή Έλλάς έν τή διαβαλκανική οικονομική προσπάθειά.

Γ. ΑΠ. ΚΑΤΩΠΟΔΗ:

Φώς εις τά έρέβη των φυλακών.

ΕΡΝΕΣΤΟΥ ΡΑΒΕΛ:

Τό Έλληνικόν Ίδιωτικόν δίκαιον καί ό περίε κόσμος.

Α. LOVEDAY:

Ή Γενεύη κέντρον των οικονομικών πληροφοριών.

Κ. Γ. ΖΑΒΙΤΖΙΑΝΟΥ:

Περί οργανώσεως της παραγωγής και των επαγγελματικών τάξεων διά της δημιουργίας του Σωματ. Κράτους (Διάλεξις).

Α. Κ. Ν.:

Ήπό τί κινδυνεύει ό έθνικοσοσιαλισμός;

Γ. Σ. ΦΡΑΓΚΟΥΔΗ:

«Τό σωματειακόν κράτος».

Γ. ΛΑΓΟΠΑΤΗ:

Αι γενικώτερου ενδιαφέροντος τροποποιήσεις του Κώδικος της Ποινικής Δικονομίας.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Α. Θ. ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΥ:

Δύο νέα αντιοικονομικά μέτρα.

Ι. Σ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ:

Είναι συμφέρουσα ή παραγωγή ζακχαρώς έκ τεύτλων έ- Έλλάδι;

ΣΠ. Γ. ΒΑΜΒΑ:

Τά άλυσιτελή ύπέρ της σηροτροφίας μέτρα.

Β. Κ. ΧΑΤΖΗΟΛΟΥ:

Τά της ιπποπαραγωγής έν Έλλάδι.

-Ή χρηματιστηριακή κίνησις της εβδομάδος.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ

ΑΛΚ.:

Ό θιάσος του Έθνικού καί οι λοιποί θιάσοι.

Ι. ΔΑΜΒΕΡΓΗ:

Ό Θεός τον έφώτισε.

ΑΥΡΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ:

Ό μουσικός άπολογισμός του 1934.

ΚΑΡΟΛΟΥ ΝΤΗΛ:

Ή «Φλογέρα του Βασιλιά» του Κωστή Παλαμά.

Α. Γ. ΠΡΟΚΟΠΟΥ:

Ή λαϊκή έχνη καί οι νέοι.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ

HELLENIC BANK TRUST C^o

NEA YORKE

ΤΡΑΠΕΖΑ ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΔΟΛΛΑΡΙΑ 1.500.000

Δέχεται καταθέσεις και εκτελεί πάσης φύσεως τραπεζιτικές εργασίας υπό λίαν ευνοϊκούς όρους. Οι έχοντες συναλλαγές και συμφέροντα εν Αμερική δύναται ν' αποτείνωνται είτε απ' ευθείας πρὸς τὴν HELLENIC BANK TRUST Co, 51 Maiden Lane, New York U.S.A. είτε πρὸς τὴν ΕΘΝΙΚΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, ἐν Ἀθήναις μὲν εἰς τὸ Κεντρικὸν Κατάστημα (Τμήμα Ἑργασιῶν Ἀμερικῆς), ἐν ταῖς Ἑπαρχίαις δὲ εἰς τὰ κατὰ τόπους Ὑποκαταστήματα αὐτῆς

ΕΘΝΙΚΗ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α. Ε.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ 30ης ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1934

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ		ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ	
Ταμείον και διαθέσιμα παρὰ Τραπεζίαις	Εἰς δρχαμάς 90.090.752.29	Κεφάλαιον Μετοχικόν	Εἰς δρχαμάς 80.000.000
Δάνεια ἐπ' ἐνεχόρῳ χρηματογράφων	10.365.602.50	Κεφάλαια Ἀποθεματικά	20.500.000
Ὁμολογία δανείων Ἑθνικῶν καὶ πρὸς νομικά πρόσωπα καὶ μετοχὰι	81.077.039.10	Πρόβλεψις πρὸς ἀντίκρυσιν διαφορᾶς τιμῆς ἐκδόσεως ὁμολογιῶν εἰς £:	17.420.436.-
Κτηματικά ὁμολογία εἰς λίρας	76.158.684.10	Καταθέσεις	
Ἀδιάθετοι ὁμολογία μεταβ. λαχειοφ. δανείων Ἑθνικῆς Τραπεζῆς	42.785.652.79	α) ἐν ὄψει	18.113.342.40
Δάνεια ἐπὶ ὑποθήκῃ καὶ πρὸς νομικά πρόσωπα ἐπὶ ἐκχωρ. προσόδων	97.787.029.10	β) δεσμευμένα	47.052.468.59
Ἀπαιτήσεις ἀπαρτίζουσαι τὸ κάλυμμα κτηματικῶν ὁμολογιῶν εἰς £:		γ) ἐπὶ προθεσίᾳ	15.023.668.60
α) δάν. ἐπὶ ὑποθ. £ 2.231.570. 1.11		Ἀνοικτοὶ λογαριασμοὶ παρὰ -Τραπεζ., ἐν Ἑλλάδι	52.360.190.58
β) δάν. πρὸς νομικά πρόσωπα ἐπ' ἐκχωρή-σει προσόδων £ 1.407.721. 2. 2		Κτηματικά ὁμολογία εἰς λίρας:	
γ) λήξασαι τοκοχρε-ωλυτικά δόσεις £ 685.640. 6. 8		Ὁνομαστικὴ ἀξία τῶν ἐν κυκλ. ὁμολογ. £ 4.766.940.- 0.- 0	
Ὁμοῦ 4.324.931.10. 9	1.761.180.907.90	μείον διαφορᾶς τιμῆς ἐκδόσεως £ 423.355.-10.- 0	
Ἀπαιτήσεις ἐκ μεταβιβ. παρὰ τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς Ἑλλάδος	339.029.768.60	Ὑπόλοιπον £ 4.343.584.-10.- 0	1.628.844.187.50
Κατάστημα Τραπεζῆς ἐγκαταστ. καὶ κτήματα Τραπεζῆς	34.590.000.20	Ὑποχρεώσεις ἐκ μεταβιβάσεως παρὰ τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος	448.626.727.80
		Ληξιπρόθεσμοι ὑποχρεώσεις καὶ τόκοι Διάφοροι λογαριασμοὶ	31.409.541.40
			233.714.873.71
	4.593.065.436.58		2.593.065.436.58

Ὁ Ὑποδιοικητὴς
Γ. ΙΑΤΡΟΥ

Ὁ Διευθυντὴς
Κ. ΣΤΡΟΥΜΠΟΣ

ΑΙ ΠΡΩΤΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΝ ΤΩΝ ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Ἐκ τῆς ἐπιτυχοῦς ἐφαρμογῆς τοῦ θεσμοῦ τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσε-ων προσδοκῶμεν σημαντικὴν πρὸς τὰ πρόσω ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς κοινο-νικῆς προόδου τοῦ τόπου. Καθηκον-μας, συνεπῶς, αἰσθανόμεθα νὰ πα-ρακολουθώμεν καὶ ἐξετάζωμεν μὲ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον τὰς σπου-δαιότερας τουλάχιστον τῶν ἐνεργει-ῶν καὶ μέτρων ποὺ θὰ ἔχουν ὡς ἀντικείμενον τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τοῦ.

Ὅτι μέχρι τοῦδε ἐπετελέσθη σχετικῶς ἀφορᾶ μόνον εἰς τὴν συγ-κρότησιν τῆς διοικήσεως τοῦ γενι-κοῦ ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ εἰς τὴν ἄσκησιν τῆς κρατικῆς ἐπο-πτείας ἐπὶ τῶν ἔργων τῆς. Ἐξετα-στέον, ἐπομένως, ἐὰν αἱ λαβοῦσαι χώραν ἐνέργειαι εὐρίσκονται ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὸν νόμον καὶ ἂν ἐπι-τρέπουν ἀγαθὰς προβλέψεις διὰ τὴν ἱκανοποιητικὴν ὀργάνωσιν τοῦ θεσμοῦ.

Ὡς πρὸς τὴν συγκρότησιν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῶν κοι-νωνικῶν ἀσφαλίσεων παρατηρη-τέα τὰ ἑξῆς:

Κατὰ τὸν νόμον τὰ μέλη αὐτοῦ, ἑνδεκα τὸν ἀριθμὸν, διορίζονται παρὰ τῆς κυβερνήσεως. Ἐκ τούτων τὰ τέσσαρα πρέπει νὰ ἀνήκουν εἰς τὴν ἐργοδοτικὴν τάξιν, ἐκλεγόμε-να παρὰ τῆς κυβερνήσεως ἐκ τρι-πλασίου ἀριθμοῦ προσώπων, ὑπο-δεικνυομένων εἰς αὐτὴν παρὰ τῶν κυριωτέρων ἐπαγγελματικῶν ὀρ-γανώσεων τῶν ἐργοδοτῶν. Τὰ ἄλ-λα τέσσαρα πρέπει νὰ ἀνήκουν εἰς τὴν ἐργατικὴν τάξιν, καὶ νὰ ἐκλέ-γωνται ἐκ τριπλασίου ἐπίσης ἀ-ριθμοῦ προσώπων, ὑποδεικνυομέ-νων παρὰ τῆς γενικωτέρας ἐπαγ-γελματικῆς ὀργανώσεως τῶν μι-σθωτῶν. Τὰ δὲ λοιπὰ τρία ἐκλέγον-ται παρὰ τῆς κυβερνήσεως καὶ ἡ ἐκλογή τῶν δέον νὰ πληροῖ τὰς ἐ-ξῆς δύο προϋποθέσεις: Ἀφ' ἑνὸς οἱ διοριζόμενοι πρέπει νὰ ἐμφανίζου-ν τὰς εἰδικὰς ἐκείνας γνώσεις, αἱ ὁ-ποῖαι συνδυάζονται πρὸς τὴν πα-ρὰ τῶν ἐν τῷ Δ. Συμβουλίῳ ἀντι-προσώπων τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν ἡσφαλισμένων πρακτικὴν γνῶσιν τῶν συνθηκῶν τῆς ἐργατικῆς ζωῆς καὶ τῶν ἀναγκῶν τοῦ κόσμου τῶν μισθωτῶν, θεωροῦνται ὡς ἱκανοὶ νὰ ἀσφαλίσουν τὴν καλὴν διοίκη-σιν τῶν ἀσφαλίσεων. Καὶ ἀφ' ἑτέ-ρου διὰ τοῦ διορισμοῦ αὐτῶν νὰ μὴ θίγεται ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου καθι-

ερωμένη ἀρχὴ τῆς ἰσοδυνάμου συμμετοχῆς εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ γενικοῦ ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν ἐργαζομέ-νων. Εὐνόητον, κατὰ συνέπειαν, ὅτι πρὸς πλήρωσιν τῆς δευτέρας ταύ-της προϋποθέσεως ἀνάγκη οἱ διο-ριζόμενοι εἰδικοί ἐπιστήμονες νὰ μὴ ἔχουν δεσμούς πρὸς σημαντι-κοὺς οἰκονομικοὺς ὀργανισμούς τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης τάξεως, πο-λὺ δὲ περισσότερον ἰθύνουσιν θέ-σιν ἐν αὐτοῖς.

Τὸ πρῶτον διάταγμα διορισμοῦ τῶν τριῶν εἰδικῶν ἐπιστημόνων ἐν τῷ διοικ. συμβουλίῳ τῶν ἀσφαλί-σεων, ἐκδοθέν μετὰ πολλῶν ἐβδο-μάδων ἐνδοιασμοῦ καὶ παλμβου-λίας, ἔφερεν ὡς διοριζομένους τὸν καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀ-θηνῶν κ. Ἀλεξ. Σβῶλον, τὸν κ. Γ. Χαριτάκη, καθηγητὴν τῆς πολιτι-κῆς οἰκονομίας ἐν τῇ Ἀνωτ. Σχολῇ Ἐμπορικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπι-στημῶν καὶ τὸν κ. Γ. Κριμπάν, ἱα-τρὸν καὶ κυβερνητικὸν βουλευτὴν Καλαμῶν.

Καὶ ὁ μὲν κ. Α. Σβῶλος, ὅπως ἀ-τυχῶς προβλέπαμεν εἰς προηγού-μενον τεύχος μας, κατέληξεν εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ μὴ ἀποδεχθῇ τὸν διορισμὸν τοῦ. Καὶ φαίνεται λίαν πιθανόν, ὅτι εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ αὐτοῦ ἤχηθ' ὁ διακεκριμένος καθη-γητὴς ἐξ ἀηδίας πρὸς τὰς μικρό-τητας καὶ τὰ ψευδῆ τῶν μισούντων τὸν ὑψηλὸν θεσμὸν τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων καὶ ἐξ ἀποτροπια-σμοῦ πρὸς τὰς εὐτελεῖς ραδιουργί-ας ἐκείνων ποὺ θεωροῦν τὴν ἐφαρ-μογὴν τοῦ ὡς πρώτης τάξεως εὐ-καιρίαν δι' ἀθρόους διορισμούς κομματικῶν φίλων καὶ ἀργομί-σθων. Εἰς πλήρωσιν δὲ τῆς βαθεί-ας ταύτης, εἰς κύρος καὶ εἰδίκευ-σιν, ἀπωλείας τοῦ διοικητικοῦ συμ-βουλίου διωρίσθη ὁ καθηγητὴς τῆς κοινωνιολογίας ἐν τῷ Ἑθνικῷ Πανεπιστημίῳ κ. Π. Κανελλόπου-λος.

Ἐκ τῶν ἤδη μετεχόντων τῆς διοι-κήσεως τῶν ἀσφαλίσεων εἰδικῶν ἐπιστημόνων ὁ κ. Γ. Χαριτάκης κα-τέχει ἀπὸ ἐτῶν μὲν τὴν θέσιν τοῦ διευθυντοῦ τῆς Ἑνώσεως τῶν Τρα-πεζῶν, ἀπὸ διετίας δὲ τὴν θέσιν τοῦ οἰκονομικοῦ συμβούλου τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος. Αἱ τῶσον ὑψηλαὶ θέσεις τοῦ εἰς σοβαρώτα-τους οἰκονομικοὺς ὀργανισμούς τῆς ἐργοδοτικῆς τάξεως δὲν ἀφί-γουν ἀμφιβολίαν, ὅτι εἶναι ἐπιτυ-χῆς ἡ ἐκλογή τοῦ ὡς εἰδικοῦ περὶ τὰς οἰκονομικά, γινούσιν ὁμως σοβα-

ρωτάτας ἀμφιβολίας ἢ μάλλον τὴν βεβαιότητα, ὅτι ὁ διορισμὸς τοῦ δὲν εἶναι πράξις σύμφωνος πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου. Διότι οὐσια-στικῶς παραβιάζει τὴν προσημει-ωθεῖσαν ἀρχὴν τῆς ἰσοδυνάμου ἐκ-προσωπήσεως τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν μισθωτῶν ἐν τῇ διοικήσει τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων.

Τοῦ καθηγητοῦ κ. Π. Κανελλο-πούλου ὁ διορισμὸς ἀποτελεῖ ὁμο-λογουμένως εὐστοχον κυβερνητι-κὴν ἐνέργειαν, διότι εἶναι εὐρέως γνωστὰ τὸσον ἡ πλήρης ἐπιστη-μονικὴ του κατάρτισις καὶ ἡ εἰδι-κευσίς του εἰς τὰ τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς ὅσον καὶ ἡ ἀκεραιότης τοῦ χαρακτῆρος του, ἀλλὰ καὶ τὸ ζῶηρόν του ἐνδιαφέρον διὰ πᾶν ζή-τημα καὶ διὰ πάντα θεσμόν, σχετι-ζόμενον μὲ τὴν κοινωνικὴν ἐξέλιξιν καὶ πρόδον τοῦ τόπου μας.

Ὁ κ. Γ. Κριμπάν, ἱατρὸς τὴν κα-τάρτισιν καὶ τὸ ἐπάγγελμα καὶ ἐ-πὶ πλέον κυβερνητικὸς βουλευτὴς Καλαμῶν, διωρίσθη μέλος τοῦ δι-οικητικοῦ συμβουλίου τῶν κοινο-νικῶν ἀσφαλίσεων μὲ τὴν αἰτιολο-γίαν τοῦ νόμου, δηλαδὴ ὡς ἐμφα-νίζων εἰδίκευσιν εἰς τὴν κοινωνικὴν πολιτικὴν. Ὁμολογοῦμεν ὅτι εἰς τὸν περιωρισμένον, δυστυχῶς διὰ τὴν χώραν μας, ὀρίζοντα τῶν ἐμ-φανιζόντων τὴν ἐν λόγω εἰδίκευσιν ἐπιστημόνων οὐδέποτε ἐσημειώθη ὁ κ. Κριμπάν. Ἀντιθέτως, μάλιστα, προσφάτως δημοσιευθεῖσαι περὶ αὐτοῦ πληροφορίες, τὸν παρουσιάζ-ουν ὡς ἐμπειρογνώμονα ἀσφαλι-στικῆς ἐπιχειρήσεως, ἀκούσης τὸν κλάδον ἀσφαλίσεως κατὰ τῶν ἀτυχημάτων ἐν τῇ ἐργασίᾳ, ἔχον-τα ὡς ἀποστολὴν τὸν προσδιορι-σμὸν τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν τῶν θυμάτων τῶν τοιοῦτων ἀτυχημάτων. Κατὰ συνέ-πειαν ὁ διορισμὸς τοῦ εἰς τὴν διοί-κην τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων ἀποτελεῖ ἐνέργειαν ἀντιτιθεμένην πρὸς τὸν νόμον καὶ ὅσον ἀφορᾶ τὴν εἰδίκευσιν τῶν διοριζομένων παρὰ τῆς κυβερνήσεως καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀνάγκην τηρήσεως ἀθίκτου τῆς ἀρχῆς, ὅπως οἱ ἐργοδοταὶ καὶ οἱ μισθωταὶ μετέχουν ἰσοδυνάμως εἰς τὴν διοίκησιν τῶν ἀσφαλίσεων.

Ὅσον ἀφορᾶ τὰς κυβερνητικὰς ἐνεργείας τὰς ἀφορώσας τὴν ἄ-σκησιν τῆς κρατικῆς ἐποπτείας ἐ-πὶ τῆς λειτουργίας τῶν ἀσφαλίσε-ων ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν τὰ

ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ Φρ. ΤΣΙΟΒΑ
ΗΜΕΡΟΜ. 4-6-92
ΑΡΙΘ. 4566*

ακόλουθα:

Κατά τόν νόμον, εις τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τοῦ γενικοῦ ἀσφαλιστικοῦ ὁργανισμοῦ παρίσταται ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας. Οὗτος δικαιούται νὰ μετέχη τῶν συζητήσεων τοῦ Συμβουλίου, νὰ ὑποβάλλῃ εἰς αὐτὸ προτάσεις καὶ τέλος νὰ ἀναστέλλῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ, ὡς αὐτὴν κρίνῃ, ἡτιολογημένως, ὅτι ἀντίκεινται αὐτῇ κατὰ τοὺς νόμους καὶ τοὺς κανονισμοὺς. Ἐπὶ τῶν διαφωνιῶν μεταξὺ ἐπιτρόπου καὶ διοικ. συμβουλίου ἀποφαίνεται, κατ' αἵτησιν τοῦ τελευταίου, τοῦτο καὶ ἐντὸς βραχείας προθεσμίας, ὁ ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Ἐκ τῆς τοιαύτης οἰκονομίας τοῦ νόμου προέβλεπον ὅτι ὁ νομοθέτης θέλει τὸν ἐπίτροπον τῆς Ἐπικρατείας ὅργανον ἱκανὸν ὅχι μόνον νὰ ἐλέγχει τὴν νομιμότητα τῶν πράξεων τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου, ἀλλὰ καὶ νὰ συντελῇ θετικῶς εἰς τὴν προαγωγὴν τοῦ θεσμοῦ, δι' ἐνεργοῦ παρεμβάσεως εἰς τὰς συζητήσεις καὶ τὰ ἔργα τῆς διοικήσεώς του. Ἀνάγκη, ἐπομένως, ὁ ἀσκῶν τὰ καθήκοντα τοῦ ἐπιτρόπου τῆς Ἐπικρατείας νὰ ἐμφανίζῃ καὶ ἐπαρκῆ νομικὴν κατάρτισιν καὶ πληρεστάτην γνῶσιν τῶν δι-επὸν τὰς ἀσφαλίσεις κανόνων, ὅσον καὶ τῆς καθόλου λειτουργίας τοῦ θεσμοῦ καὶ ἐπὶ πλέον ζωηρὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἐπιτυχή ἐξελίξιν τοῦ.

Συμφώνως πρὸς τὸν νόμον, ὡς ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας καὶ ὡς ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ διορίζονται δύο ἐκ τῶν διευθυντῶν, τῶν διευθυντῶν ὁργανικῶν διευθύνσεων τοῦ ὑπουργείου. Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Ἡ φύσις ὅμως καὶ ἡ σημασία τῶν σχετικῶν καθηκόντων εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ εἶναι πλέον ἢ φανερόν, ὅτι τὰ καθήκοντα ταῦτα παντὸς ἄλλου διευθυντοῦ καλῶτε-

ρον δύναται νὰ ἀσκήσῃ ὁ διευθυντὴς ἐργασίας καὶ κοινωνικῆς προνοίας. Διότι οὗτος, ἐξ αὐτῶν τούτων τῶν κυρίων ἔργων του, εἶναι ὁ κρατικὸς λειτουργὸς ὁ κατὰ τεκμήριον περισσότερον ἐξοικειωμένος πρὸς τὰ προβλήματα τοῦ θεσμοῦ, ἀλλὰ καὶ ὁ περισσότερον κατὰλληλος διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀρμονικὴν συνεργασίαν μεταξὺ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ὑπουργείου καὶ τῆς διοικήσεως τῶν ἀσφαλίσεων. Ἀφοῦ, ἐφ' ἐκάστοτε θέματος, θὰ εἶναι εἰς θέσιν εἰς μὲν τὸ διοικ. συμβούλιον νὰ μεταδίδῃ τὰς ἐπὶ τοῦ θεσμοῦ ἀντιλήψεις καὶ σκέψεις τοῦ ὑπουργείου, τοῦτο δὲ τὰς ἐνεργείας νὰ ἐπηρεάζῃ, ἔχων ὑπ' ὅψει καὶ τὰς ἐν τῷ διοικ. συμβουλίῳ συζητήσεις καὶ τὰς κατὰ τὴν πρόδον τῆς ὁργανώσεως καὶ ἐφαρμογῆς τῶν ἀσφαλίσεων ἀπαντωμένους δυσχερείας, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐκ τῆς λειτουργίας τῶν διαμορφωμένων ἐκαστοτε συνθήκας. Κατὰ μείζονα δὲ λόγον ἐπεβάλετο νὰ ἀνατεθῇ τὰ καθήκοντα τοῦ ἐπιτρόπου εἰς τὸν νῦν διευθυντὴν τῆς ἐργασίας καὶ κοινωνικῆς προνοίας κ. Ἀνδρ. Ζάκκα, διὰ τὸ ἐξαιρετικὸν τοῦ χαρακτηρισμοῦ του, διὰ τὸ κύρος του, διὰ τὴν καὶ διεθνῶς ἀνεγνωρισμένην εἰδικευσίαν του ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς καὶ ἰδιαιτέρως ἐπὶ τῶν προβλημάτων τῶν ἀσφαλίσεων καὶ τέλος διὰ τὴν βαθεῖαν γνῶσιν τοῦ μέλλοντος νὰ ἐφαρμοσθῇ νόμου, τοῦ ὁποίου τὸ κείμενον, ἐξαίρεσις ἐλαχίστων διατάξεων ἔχει ἐπὶ λέξει ληφθῇ ἐκ τοῦ νόμου 5733 τῆς κυβερνήσεως τῶν φιλελευθέρων, τοῦ ὁποίου ὡς πρὸς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως συντάκτης εἶναι αὐτὸς οὗτος ὁ κ. Ζάκκα.

Ἀντὶ ὅμως τοῦ κ. Ζάκκα, ὡς ἐπίτροπος μὲν ὠρίστη, προφανῶς κατὰ κακὴν χρῆσιν δοθείσης ἐξουσίας, ὁ διευθυντὴς τοῦ ἐμπορίου καὶ

βιομηχανίας, ἀσφαλῶς ὡς ἐκ τῶν ποικίλων κυρίων καθηκόντων του, τὸ πρῶτον μέλλον νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὸν θεσμόν. Τὰ δὲ καθήκοντα τοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἐπιτρόπου ἀνετέθησαν, κατὰ παράβασιν τῆς σχετικῆς διατάξεως τοῦ νόμου, ὅχι εἰς ἕτερον ὁργανικὸν διευθυντὴν, ἀλλὰ εἰς τὸν γενικὸν ἐπιθεωρητὴν ἐργασίας, χημικὸν τὴν κατάρτισιν.

Ἐν συμπεράσματι, ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε κυβερνητικῶν ἐνεργειῶν, τῶν σχετιζομένων μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων μόνον ὁ διορισμὸς τοῦ κ. Π. Κανελόπουλου μαρτυρεῖ προσήλωσιν πρὸς τὸν νόμον καὶ ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς διοικήσεώς των. Εὐτύχημα δὲ εἶναι ὅτι οἱ ἐν τῷ διοικ. συμβουλίῳ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν ἐργοδοτῶν ἔσχον τὴν πρόνοιαν νὰ τὸν ἀναδείξουν, παρὰ τὰς κυβερνητικὰς ὑποδείξεις, ὡς πρῶτον καὶ νὰ ἐξασφαλίσουν οὕτω τὸ μέγιστον τῶν ἐκ τοῦ διορισμοῦ τοῦ εὐλόγως προσδοκωμένων ὠφελιμάτων ὑπὲρ τοῦ θεσμοῦ.

Τέλος, πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ ἐκλογὴ τοῦ κ. Π. Κανελόπουλου ὡς προέδρου εἶχεν ὡς ἄμεσος ἀγασθὰ ἀποτελέσματα ἀφ' ἑνὸς νὰ μετριασθῇ σοβαρῶς, διὰ τῆς ἀγγελθείσης παρακινήσεως τοῦ κ. Χαριτάκη ἡ διὰ τοῦ διορισμοῦ τούτου ὑπὲρ τῆς ἐργοδοτικῆς τάξεως παραβίασις τῆς ἀρχῆς τῆς ἰσοδυναμίας συμμετογῆς τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν ἐν τῇ διοικήσει τῶν ἀσφαλίσεων. Καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ ἀποδειχθῇ, ὅτι ἡ πλειοψηφία τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου ἔχει πλήρη συνείδησιν τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς ἀπὸ τῶν κυβερνητικῶν ἐπιδράσεων καὶ ὅτι, συνεπῶς, ἐκτίθενται σοβαρῶς ὅσοι παρέχουν ἢ πιστεύουν διαβεβαιώσεις ὁμοίας πρὸς ἐκείνας τὰς ὁποίας ὁ κ. Γ. Χαριτάκης ἐν τῇ δημοσιευθείσῃ δηλώσει του περὶ παρακινήσεως ἀναφέρει, ὅτι ἔλαβε καὶ ἐπίστευσεν.

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΟΥ ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΥ ΟΙΚΟΝ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Η ΕΛΛΑΣ ΕΝ ΤΗ ΔΙΑΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ

Α'.

Ἡ διάσκεψις τῆς Βαλκανικῆς Συνενοήσεως ἡ συνεθετοῦσα εἰς τὴν Ἀγκυρὰν ἀπὸ 29 Ὀκτωβρίου—2 Νοεμβρίου 1934 ἔδωκεν εἰς τὸν διὰ τοῦ Συμφώνου τῆς 9 Φεβρουαρίου 1935 δημιουργηθέντα περιφερειακὸν συνασπισμὸν μεταξὺ Ρουμανίας, Γιουγκοσλαβίας, Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας τὸ καταστατικὸν τῆς πολιτικῆς του ὁργανώσεως, τὸ ὁποῖον ὁμιλεῖ εἰς τὸ ἄρθρον 5ον αὐτοῦ περὶ τῆς συστάσεως «Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου» συμβουλευτικοῦ τοῦ «Διαρκοῦς Συμβουλίου», ὅπερ καὶ ἀποτελεῖ ἐκ τῶν ὁρίων τῆς κοινῆς πολιτικῆς τῆς ομάδος τῶν τεσσάρων τούτων κρατῶν. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν, ἡ 2 Νοεμβρίου 1934, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν τεσσάρων κρατῶν ὑπέγραψαν καὶ τὸ καταστατικὸν τοῦ Συμβουλευτικοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου, τὸ ὁποῖον, ἀποτελούμενον ἀπὸ τέσσαρα ἐθνικὰ τμήματα, περιλαμβάνοντα ἑκατὸν πέν-

τε μέλη (διὰ τὴν ἐμπορικὴν πολιτικὴν, τὰ γεωργικὰ, βιομηχανικά, δημοσιονομικά, παρασκευαστικὰ ζητήματα), ὁφείλει νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν διὰ συνέλευσιν αὐτοῦ καὶ Συνενοήσεως, ἥτις θὰ συνέλθῃ τὴν 10ην Μαΐου 1935 εἰς Βουκουρεστίον, ἡτιολογητῶν: α) Τὸναις τῶν ἀκολουθῶν ζητημάτων: α) Τὸναις τῶν ὁικονομικῶν καὶ ἐμ-βαλκανικῶν συγκοινωνιῶν. γ) Δυνατότης δημιουργίας Βαλκανικῆς Τραπεζῆς καὶ δ) Τὸναις τῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ.

Ἡ Ἑλλάς ἔσπευσεν ἐκ τῶν πρώτων νὰ συστήσῃ «τὸ ἐθνικὸν τμήμα» τῆς, τὸ ὁποῖον ἐπὶ τῆς ἐπὶ τῆς μελέτης τῶν ἀνω-τὸ Οἰκονομικῶν Συμβουλίου καὶ συνέλευσιν αὐτοῦ κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ τρέχοντος μηνός. Πράγματι δὲ ἡ συγκλήσις αὐτοῦ εἰς πρώτην σύνοδον ἡγγέλθη διὰ τὴν

ΔΥΟ ΑΡΘΡΑ ΤΟΥ Κ. Ν. ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

3 Ιανουαρίου 1934.

Κατωτέρω θὰ προσπαθῶμεν νὰ καθορίσωμεν πῶς, καθ' ἡμᾶς, τίθεται ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς ἐμπορικῆς πολιτικῆς τὸ ζήτημα τῆς ἐλλληνικῆς συμμετοχῆς εἰς τὴν ἀρχομένην ἐπίσημον πλέον οὐλογοικὴν προσπάθειαν διαβαλκανικῆς οἰκονομικῆς συνεργασίας, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πρῶτων τῆς μελέτης τῶν παρουσῶν δυνατοτήτων, ὑπὸ τῶν ἡμεπισημῶς συνελθουσῶν τεσσάρων Βαλκανικῶν Διασκέσεων κατὰ τὰ ἐτῆ 1930—1933, ἀφ' ἑτέρου δὲ βάσει τῆς μέχρι τοῦδε ἀκολουθηθείσης ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος ἐμπορικῆς πολιτικῆς ἀπέναντι τῶν βαλκανικῶν κρατῶν κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην περίοδον τῆς παγκοσμίου οἰκονομικῆς κρίσεως. Εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ θέματος θὰ προβάμεν πρῶτον ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἐν-ρύτερας ἀναπτύξεως τῶν οἰκονομικῶν σχέσεων τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῶν λοιπῶν βαλ-κανικῶν κρατῶν καὶ δεύτερον ἀπὸ τῆς ἀ-

πόψεως τῆς δυνατότητος ἀσκήσεως κοινῆς μετ' αὐτῶν ἐμπορικῆς πολιτικῆς ἀπέναντι τῶν τριῶν. Αὐτὰ ἄλλως τε εἶναι αἱ δύο κύρια ἀπόψεις, ἀπὸ τῶν ὁποίων συνήθως μελετᾶται καὶ ἐπὶ προστάσει στενωτέρας οἰκονομικῆς συνενοήσεως μεταξὺ τῶν κρατῶν, ἀπὸ τούτων δὲ ἐξητάσθῃ τὸ θέμα καὶ εἰς τοὺς κόλπους τῶν Βαλκανικῶν Διασκέσεων, ὧν τὰ τελικὰ συμπεράσματα διευ-πώθησαν εἰς τὸ «σχέδιον περιφερειακῆς οἰκονομικῆς συνενοήσεως τῶν βαλκανικῶν κρατῶν», τὸ γενόμενον ὁμοφώνως δεκτὸν ὑπὸ τῆς Τετάρτης Διασκέσεως Θεσσαλονίκης (Ὀκτώβριος 1933).

□□

Ὡς πρὸς τὴν πύκνωσιν τῶν μεταξὺ βαλκανικῶν χωρῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν τὸ σχέδιον τῆς Βαλκανικῆς Διασκέσεως στηρίζεται ἐπὶ τὴν ἐλπίδα τοῦ σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν ἀμοιβαίαν χορηγίαν δασμολογικῆς προτιμήσεως, ἥτις θὰ ἀφεῖρα ὀρι-σμένας ποσότητας τῶν ἀνταλλασσόμενων ἐμπορευμάτων καὶ ὀριμένα ἐμπορεύματα τὰ ὁποῖα θὰ καθωρίζοντο κοινῇ συνενοή-σει μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων κυβερνήσεων. Περὶ τῆς βάσεως ἥτις θὰ ἐλαμβάνετο πρὸς καθορισμὸν τῶν ποσοστῶν τῶν ἐμπο-ρευμάτων ἐφ' ὧν θὰ ἴσχυεν ἡ προτίμησις τὸ σχέδιον δὲν ὁμιλεῖ. Ἀντεμειψιστὴ ὁ-μῶς τὸ ζήτημα τοῦτο εἰς τὸ ὑπὸ τῆς ἑλ-ληνικῆς ομάδος εἰς τὴν αὐτὴν Διάσκεψιν τῆς Θεσσαλονίκης προταθὲν σχέδιον (1) κατὰ τὴν ἐννοιαν τοῦ ἀρθροῦ 3, τοῦ ὁποῖου ἐκάστη βαλκανικὴ χώρα Α θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποστέλλῃ εἰς τὴν χώραν Β ὑπὸ τὸ καθε-στὼς τῆς προτιμήσεως ἐμπορεύματα ἴσης ἢ ἀναλόγους ἀξίας πρὸς τὰς πραγματοποιηθείσας εἰσαγωγὰς τῆς χώρας Α ἐκ τῆς χώρας Β κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος.

Καὶ ὁ μὲν προτεινόμενος ἀνωτέρω μηχανισμὸς τοῦ καθορισμοῦ τῶν ποσοστῶν εἶναι ἀναμφισβήτητος ἐμφυῆς καὶ σύμφωρος διὰ τὴν Ἑλλάδα. Ἡ ἰδέα αὐτὴ ἀποβλέπει ἐν τούτοις εἰς τὸ βαλκανικὸν πλαίσιον εἶναι κατ' ἀρχὴν μὲν δυσχεροῦς ἀμέσως ἐφαρ-μογῆς καὶ ἀμφιβόλου πρὸς τὸ παρὸν ἀπο-τελεσματικότητος, ἀπὸ ἑλληνικῆς δὲ πλευ-ρᾶς καὶ μᾶλλον ἀσκοπὸς ὄναι ὀρισμένων προϋποθέσεων προβληματικῆς πραγματο-ποιήσεως.

Εἶναι δυσχεροῦς ἀμέσως ἐφαρμογῆς λό-γῳ τοῦ καλῶματος ἐκ τῆς ἀπεριόριστου ρήτρας τοῦ μᾶλλον εὐνοούμενου κράτους. Συμβάσεις προτιμήσεων συνήφθησαν βε-βαίως ἐν Εὐρώπῃ μεταξὺ βιομηχανικῶν χωρῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ γεωργικῶν ἀφ' ἑτέ-ρου, κατόπιν τῆς προπαρασκευαστικῆς ἐργασίας, ἥτις ἐγένετο εἰς τὰς Συνδιασκέ-ψεις διὰ τὴν συνδιασμένην οἰκονομικὴν δράσιν (1930—1931), τὴν Ἐπιτροπὴν Με-λέτης διὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἐνωσιν (1930—1932) καὶ τὴν Συνδιάσκεψιν τῆς Σπρέ-ζας (1932) (2). Ἡ τραγικὴ θέσις τῶν ἀ-γροτικῶν χωρῶν τῆς μέσης καὶ ἀνατολικῆς Εὐρώπης ἡγάγεν ὀρισμένας Μεγάλας Δυ-νάμεις (Γερμανίαν, Γαλλίαν, Ἰταλίαν), ὀρι-σμένας ἄλλως τε ἀπὸ πολιτικὰς κυρίας σκέψεις, νὰ παράσχουν δασμολογικὴν προ-τίμησιν δι' ὀρισμένας ποσότητας γεωργι-κῶν προϊόντων, προελεύσεως παρὰδυνα-βίου, ἀλλὰ μονομερῶς (ἥτοι ἄνευ ἀμοι-βαιότητος) καὶ ἐντελῶς προσωρινῶς. Καὶ ἐφημερόθησαν μὲν αἱ συμβάσεις αὗται—χωρὶς βέβαια νὰ παράσχουν σημαντικὴν

(1) Βλ. κείμενον σχεδίου ὡς καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐκθεσὶν εἰς Β. Simonide: Vers l'union douanière et économique des Balkans. Athènes 1933.

(2) Βλ. ἱστορικὴν καὶ θεωρητικὴν ἀνάλυσιν τοῦ ζητήματος τῆς δασμολογικῆς προτιμήσεως εἰς Ν. Χατζηβασίλειου: «Εὐρωπαϊκὴ Ἐνω-σις», Ἀθήναι 1932.

ἀνακούφισιν πρὸς τοὺς ὑπὲρ ὧν συνήφθη-σαν—ἀλλὰ κατόπιν πολλῶν δυσχερειῶν, τῶν τριῶν καὶ ἰδίως ὀρισμένων Δυνάμε-ων τῆς ἀμερικανικῆς ἡπείρου, ἀρνούμενων νὰ παρᾶσχουν τὴν πρὸς τοῦτο συγκατάθε-σιν των, ἥτις ἀπαιτεῖτο λόγῳ τῆς ἀπεριόρι-στου ρήτρας MEK. Ἐν γένει ὁμῶς, ἐφ' ὅ-σον ἐνδιαφέρεται ὑπὲρ συμβάσεως τινος προτιμήσεως μεγάλη τις Δύναμις, ἡ ἐφαρ-μογὴ αὐτῆς, παρ' ὁλοσήμερον δυσχερείας, εἶναι ἐν τέλει ἐπιτευκτὴ. Ἐσχάτως ὅλλως τε συνήφθησαν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συμφωνι-ῶν τῆς Ρώμης τῆς 17 Μαρτίου 1934 μετα-ξὺ Ἰταλίας, Αὐστρίας καὶ Οὐγγαρίας συμ-βάσεις ἀμφιμεροῦς μάλιστα προτιμήσεως, ὧν ἐν τούτοις ἡ ἐφαρμογὴ δὲν θὰ ἦτο δυ-νατὴ ἐὰν ἡ Γαλλία δὲν ἐφρόνιεν διὰ πολιτι-κοὺς λόγους προτιμότερον νὰ μὴ προβάλῃ σχετικὰς ἀντιρρήσεις. Καὶ εἶναι μὲν ἀλη-θές, ὅτι, προκειμένου περὶ χωρῶν εὐρισκο-μένων εἰς τὴν αὐτὴν γεωγραφικὴν περιο-χὴν, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς 17 Μαρτίου MEK ἀντιρ-ρήσεις κατὰ τῆς προτιμήσεως εἶναι καθ' ἡμᾶς νομικῶς ἀσπίρητοι (ἐν τῇ ἐκθέσει δὲ Σιμωνιδίου γίνεσθαι, προκειμένου περὶ τῆς «βαλκανικῆς ρήτρας», ἀνασκευὴ αὐ-τῶν πράγματι ἀποστομωτική), εἶναι ὁμῶς ἔξου αὐτῆς, ὅτι, ἐάν, καὶ ἀνεξαρτήτως οἰωνοτήτων νομικῶν ἐπιχειρημάτων, ὀρι-σμένα χωρὰ, ἀποτελοῦσαι μεγάλας ἀγο-ράς ἑλληνικῶν προϊόντων (καὶ ἰδίως κα-πνῶν, ὡς π.χ. Γερμανία) ἀπῆλθον εἰς τὴν ἐνδεχομένην προτίμησιν μὲ ὁλοσήμερον οἰ-κονομικὰ ἀντίποινα, τὸ πᾶν διὰ τὴν ἑλ-ληνικὴν οἰκονομίαν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ εἰ-ναὶ πραγματικῶς καταστροφικόν. Δι' ὅ-κα ἐξάφροντος μὲν μέσον οἰκονομικῆς προ-σεγγίσεως μεταξὺ τῶν κρατῶν εἶναι ἡ δα-σμολογικὴ προτίμησις, χρειάζεται ὁμῶς ἡ ἐπικράτης τοῦ εἰς τὰς μεταξὺ τῶν ἐνδια-φερομένων χωρῶν σχέσεις πολιτικὴν παρα-σκευὴν κατὰ πρῶτον λόγον, παραλλήλως δὲ καὶ νομικὴν διὰ τῆς εἰσαγωγῆς, εἰς πά-σας τὰς ἐμπορικὰς συμβάσεις τὰς ὑπὸ βαλκανικῶν μετὰ μὴ βαλκανικῶν χωρῶν συναπταμένας, τῆς «βαλκανικῆς ρήτρας», ἥτοι διατάξεως ἐιδικῆς ἐξαιρούσεως τῆς ρή-τρας MEK τὰ ἐιδικὰ πλεονεκτήματα, τὰ ὁποῖα τὰ βαλκανικὰ κράτη θὰ δύνανται ἐπὶ τοῦ ἐμπορικῶν πεδίου νὰ παρέχουν πρὸς ἄλληλα.

Καὶ ἐάν ἐν τούτοις δασμολογικὴ προτί-μησις ἦτο δυνατόν ἀμέσως νὰ ἐφαρμοσθῇ, θὰ ἦτο πάντως ἀμφιβόλου ἀποτελεσματι-κότητος, καθόσον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν σπουδὴν ταύτην ἐπηρεάζει θεμελιωδῶς τὸ διεθνὲς ἐμπόριον, εἶναι μᾶλλον οἱ παν-τοῖοι περιορισμοὶ τῶν εἰσαγωγῶν καὶ ἄλ-λοι ἔμμεσοι τρόποι παρὰ τὰ δασμολογία αὐτὰ ταῦτα. Περὶ τοῦ ὅτι δὲ οἱ δασμοὶ παίζουν δευτερεύοντα ἐντελὸς ρόλον πεί-θεται εὐκόλως πᾶς ὅστις θελήσῃ νὰ ἀνα-σκοπήσῃ τὴν ἐμπορικὴν πολιτικὴν τῶν κρα-τῶν κατὰ τὰ τελευταῖα δύο ἔτη. Πιστεῖ-μεν λοιπὸν ὅτι ὁσονδήποτε μισθῶν καὶ ἂν εἶναι οἱ περιορισμοὶ τῶν εἰσαγωγῶν, μέσῳ αὐτῶν ἀκριβῶς θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἀσκηθῇ ἀπὸ τὰς καθ' ἐκάστην χώραν τῆς γερο-νήσου μὴ πολιτικῆς ἐνοήσεως τῶν εἰσαγω-γῶν ἐκ τῶν ὁμῶν των βαλκανικῶν, το-σούτῳ ὅλλως τε μᾶλλον καθόσον δὲν καθι-ερῶνθαι νὰ γίνεσθαι ἐπὶ τῆς νομικῆς ἐπι-χειρημάτων πρὸς μεταλλάξιν τῶν διὰ τοῦ συστήματος τοῦ contingentement παραχω-ρουμένων ὠφελιμάτων—καίτοι διὰ τοῦ τρόπου τούτου κυρίως ὡς ἡ ρήτρα MEK καταρρακεῖται καὶ μάλιστα μὲ ἀποτελε-σματικότητα ἀκαταγνώστου. Ὅσονδήποτε

(3) Βλ. σχετικὴν ἀνάλυσιν εἰς Ν. Χατζη-βασίλειου: «Οἱ περιορισμοὶ τῶν εἰσαγωγῶν» ἐν «Ἐπιθεωρήσει Κοινωνικῆς καὶ Δημοσίας Οἰκονομικῆς» 1934, ἐκδόσεις Α'.

λοιπὸν καὶ ἂν φαίνεται τοῦτο ἐκ πρώτης ὀ-ψεως ἐκπληκτικόν, τὸ σύστημα τῶν περι-ορισμῶν τῶν εἰσαγωγῶν μᾶλλον θὰ ἦδύ-νατο διὰ καταλλήλου χειρισμοῦ νὰ ὑπη-ρεττήσῃ ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ πεδίου τὸ «βαλκανικὸν διεθνὲς πνεῦμα»—ὅταν βέ-βαια κατορθωθῇ ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν συμφωνιῶν τοῦτο νὰ δημιουργηθῇ—καὶ νὰ καταστή ὅργανον οἰκονομικῆς προσεγγίσε-ως καὶ εὐρύσεως τῶν οἰκονομικῶν ἐλα-φῶν (3) εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Εὐρώπην διὰ τῆς ἐκμηδενίσεως τῶν ἰσοπεδωτικῶν ἀπο-τελεσμάτων τῆς ἀπεριόριστου ρήτρας MEK, ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ὁποίας κάθε στε-νωτέρα οἰκονομικὴ προσέγγισις μεταξὺ ὀ-μῶν χωρῶν εἶναι ἀδύνατος. Ἐν τούτοις ἡ παράλληλος παρασκευὴ τοῦ ἐδάφους διὰ τὴν σχετικὰς ἀπαιτέρας μόνιμον καθιέρω-σιν τῆς δασμολογικῆς προτιμήσεως ἐνδε-ικνται ἀπολύτως τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον ὑποτίθεται ὅτι οἱ περιορισμοὶ τῶν εἰσαγω-γῶν ἀποτελοῦν καθεστὸς προσωρινόν, με-τὰ τὴν κατάργησιν τοῦ ὁποῖου ἡ προτίμη-σις θὰ ἔμεν μόνον ἐλλεικρινὲς μέσον περιο-ρισμοῦ τῶν συνεπειῶν τῆς ρήτρας.

Ὅπως ὁσονδήποτε ὁμῶς ἡ καθιέρωσις τῆς βαλκανικῆς προτιμήσεως θὰ ἦτο διὰ τὴν Ἑλλάδα τοῦλάχιστον ἀσκοπὸς χωρὶς τὴν πληρῶς ὀρισμένων προϋποθέσεων. Διότι ἀπὸ ἀπόψεως μὲν εἰσαγωγῆς ἐκ τῶν λοι-πῶν βαλκανικῶν χωρῶν δὲν νομιζόμεν, ὅτι θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ζητηθῶν περισσότερα θυσίαι ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Πράγματι, ἡ Ἑλ-λάς εἶναι μεταξὺ τῶν χωρῶν τῆς Βαλκα-νικῆς Συνενοήσεως ἡ ἔχουσα νὰ ἐπιδείξῃ τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν βαλκανικῶν εἰ-σαγωγῶν παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἀντιθέτως ἐρχεται ἐξ ὧν τελευταία εἰς τὸ ποσοστὸν τῶν βαλκανικῶν ἐξαγωγῶν τῆς, ἀνεχομένη οὕτω τεράστιον εἰς τὸ μετὰ τὴν βαλκανι-κῶν ὁμῶν τῆς ἰσοζύγιον ἐλλείμμα, τὸ ὀ-ποῖον θὰ ἦδύνατο ἀσφαλῶς νὰ εἶναι μικρό-τερον ἐὰν ἐφήρμοζεν ἀπέναντι τῶν ἀσπι-ροτέρων ἐμπορικῶν πολιτικῶν. Καὶ οἷτον μὲν δὲν ἀγοράζει εἰμὴ εἰς ποσότητος ἀση-μάντους ἀπὸ τοὺς βαλκανικοὺς τῆς γελο-νίας ἡ Ἑλλάς, πρῶτον διότι δὲν εἶναι τυ-ποποιημένος καὶ πάντως ἀκριβὸς καὶ ποι-ότητος μᾶλλον ἀκαταλλήλου διὰ τὰς συ-νηθείας τῆς, καὶ δεύτερον διότι δὲν ὑπάρ-χει συνήθως σίτος βαλκανικὸς διαθέσιμος ἀρκετῶς. Ἀγοράζει ὁμῶς ἀπὸ αὐτοῦ εἰς σημαντικὰς ποσότητας ὅλας δημητριακὰ καὶ ὁσπρία, μέγα μέρος τῆς ξυλείας ποῦ τῆς χρειάζεται καὶ τὸ σύνολον σχεδὸν τῶν ἰωῶν, ὅσα τῆς εἶναι ἀπαραίτητα διὰ τὰς ἐπιποτιστικὰς τῆς ἀνάγκας. Καὶ πρῶτον, ἀπὸ ἀπόψεως αὐτονομίου ἐμπορικῆς πολι-τικῆς αἱ βαλκανικαὶ εἰσαγωγὰς δὲν ἐβλύ-σαν σχεδὸν καθόλου παρ' ἡμῶν (ἐνφ' τῷ ἀντιθέτῳ πρέπει νὰ λεχθῇ διὰ τὰς ἐιδικὰς μας εἰσαγωγὰς εἰς τὴν Ρουμανίαν καὶ τὴν Τουρκίαν, διότι ἐπὶ τῶν δημητριακῶν μὲν περιορισμοὶ εἰσαγωγῶν δὲν ἐπεβλήθησαν, ἐπὶ δὲ τῆς ξυλείας καὶ τῶν ἰωῶν ἐπιβλή-θέντες προσκαίρους ἤρθον ἡδὴ) ἀλλὰ καὶ καθ' ἡν περίοδον διετηρήθησαν ἦσαν (ἰδι-αίτητα διὰ τὰ ἰωῶν) οὐσιαστικῶς ἀνυπαρ-κτοί. Ἀλλὰ, δεύτερον, ἐάν δὲν ἐβλύθουν ἀπὸ τὴν αὐτονομίαν ἐμπορικῆς πολιτικῆς τῆς Ἑλλάδος, ἀσφαλῶς νὴνὸν ἦτο ἀπὸ τὴν συμβατικὴν, διὰ τῆς ὁποίας παρεσχέθη εἰς αὐτοὺς μὴ μεταχειρίσεως προτιμήσεως ἀπέναντι τῶν λοιπῶν χωρῶν, προτιμήσεως ὅχι βεβαίως ἐιδικῶς δασμολογικῆς, ἀλλὰ γενικωτέρας (ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν περιορι-σμῶν) καὶ πάντως πολὺ ὀδισκωτικότερας, καθ' ἡν τοῦλάχιστον περίοδον διατρέχο-μεν. (4)

(4) Βλ. περὶ τῆς πραγματικῆς σημασίας τῶν μετὰ τῶν βαλκανικῶν χωρῶν συμφωνιῶν ἡ-μῶν ἀνταλλαγ

Η προτίμηση αυτή συνίσταται εις τὸ γε-
γονός, ὅτι, ἐνῶς εἰς ἀπάσας σχεδὸν τὰς λοι-
πὰς χώρας μεθ' ὧν διατηροῦμεν ἐμπορι-
κὰς σχέσεις ὁπωσδήποτε σημαντικὰς ἐπε-
διώξαμεν ἰσοσκελεῖσιν τοῦ ἐμπορίου ἰσο-
ζυγίου διὰ συμβάσεων ὀλικῆς ἀνταλλαγῆς,
ἀποδεχθέντες μάλιστα κατ' ἀρχὴν νὰ χά-
σωμεν ἐνίοτε καὶ τὴν ὑπάρχουσαν ἐμπορι-
κὴν ἐνεργητικότητά μας εἰς περιπτώσεις
ὅπως τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Αὐστρίας, ἀ-
πέναντι τῶν βαλκανικῶν χωρῶν ἐδέχθη-
μεν μερικὴν μόνον ἀνταλλαγὴν, ἥτοι βελ-
τίωσιν μὲν ἀλλὰ πάντως διατήρησιν τῆς
παθητικότητος, ἥτις ἀνέκαθεν ἐχαρακτήρι-
ζε τὴν πρὸς αὐτάς ἐμπορικὴν μας πλάστιγγα.
Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ ποσοστὸν τῶν ἐλ-
ληνικῶν ἐξαγωγῶν πρὸς τὰς βαλκανικὰς
κράτεις ἐν σχέσει πρὸς τὰς εἰσαγωγὰς ἐξ
αὐτῶν ᾤξθη διὰ τῶν συμβάσεων τούτων
σημαντικώτατα. (Ἀπὸ 2,7 % διὰ τὴν Τουρ-
κίαν, 7 % διὰ τὴν Γιουγκοσλαβίαν καὶ 11,
7 % διὰ τὴν Ρουμανίαν τὸ ποσοστὸν τῆς
ἀπ' εὐθείας ἀνταλλαγῆς ᾤξθη—βαθμη-
δὸν διὰ τὰς αὐτὰς πρώτους—εἰς 50 %. Μὲ τὴν
Βουλγαρίαν δὲ γνωστὸν ἀπὸ τοῦ Ὀκτω-
βρίου 1930 δὲν διατηροῦμεν συμβατικὰς
σχέσεις, μετὰ τὴν Ἀλβανίαν δὲ ταχέως ἐφθά-
σαμεν εἰς πλήρη ἰσοσκελεῖσιν διὰ συμφω-
νίας προβλεπομένης ἐνὰ τελευταῖον συμ-
ψηφισμὸν 100 %). Πάντως ὅμως παθητι-
κότης κατὰ 50 % εἶναι δι' ἡμᾶς θυσία ση-
μαντικωτάτη. Καὶ κοπορθώσαμεν μὲν νὰ
ἐπιβάλλωμεν διὰ μέρος τοῦ ὑπολοίπου 50 %
τὴν ἀρχὴν τοῦ τριμεροῦς συμψηφισμοῦ, ἀλ-
λὰ οὗτος δὲν ἀφορᾷ ἐμὴν τὸν τρόπον τῆς
πληρωμῆς χωρὶς νὰ ἀναποκρίνηται πρὸς
αὐτὴν τῶν εἰσαγωγῶν μας, καταστάς
πάντως καὶ αὐτὸς δυνατός μόνον διότι ἡ
Γερμανία δὲν ἀξιοῖ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα τὴν
ἀπορρόφησιν τοῦ παθητικοῦ αὐτῆς εἰς τὸν
συμψηφιστικὸν λογαριασμὸν δι' ἐμπορευ-
μάτων. (Ἐκτὸς τῆς κατ' ἀρχὴν ταύτης προ-
τιμητικῆς μεταχειρίσεως παρέχομεν πρὸς
τὴν Γιουγκοσλαβίαν καὶ τὴν Ρουμανίαν εἰ-
δικὸν ποσοστὸν διὰ τὸν ἐξ αὐτῶν ἀγορα-

βαλκανικῶν κρατῶν) εἰς «Πρωτῶν» 4 Φεβρου-
αρίου 1934.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΦΩΣ ΕΙΣ ΤΑ ΕΡΕΒΗ ΤΩΝ ΦΥΛΑΚΩΝ

Ὁ λόγος, οὗ ἕνεκα ἐπικρίνω πάντοτε
δριμύτητα, τὴν τακτικὴν τὴν ὅποιον οἱ ἀρ-
μόδιοι ἀκολουθοῦσιν εἰς τὰ ζητήματα τῶν
φυλακῶν, εἶναι τὸσον ἀπλοῦς, ὅσον καὶ πε-
ρίεργος. Ἐκεῖνοι, φιλοσοφοῦσιν ἄλλοτε ἐπὶ
τῶν νόμων καὶ ἄλλοτε ἐπὶ τῶν συγγραφέ-
ων, σπύλιζοντες μεγαλεπήβολα σχέδια
καὶ κτίζοντες ὑπὸ τὴν ἔντονον φαντασίαν
αὐτῶν, ὁ εἰς μυρίων εἰδῶν φυλακὰς καὶ ὁ
ἕτερος ἀνυπολόγιστον χωρητικότητος τα-
μεῖα, διὰ νὰ δεγθῶσι τοὺς νέους πόρους,
οἱ ὅποιοι, χάρις εἰς τὴν φρόνιμον νομοθε-
σίαν τῆς ἐμπνευσέως τῶν, θὰ κυλήσωσιν
εἰς αὐτά. Ἐκεῖνοι, ἐξαντλοῦσιν ἑαυτοὺς
εἰς θεωρητικούς ὑπολογισμούς καὶ κατα-
σκευάζουσιν ἐκθέσεις ἀξίας παντὸς ἐπαί-
νου καὶ μελέτας μετὰ παραπομπὰς καὶ με
συγγραφεῖς, με λέξεις γερμανικὰς πηχυ-
αίας, ἐξ ἐκείνων αἱ ὁποῖαι ἐπιβάλλεται νὰ
κομῶσι πάντοτε τὰ σοβαρὰ κείμενα! Ἐ-
κεῖνοι, ὑπὸ τὴν αὐστηρὰν ἐπιτήδευσιν,
φράττουσιν ὀριστικῶς καὶ ἀσφαλῶς τὴν
ρίνα, διὰ νὰ μὴ γνωρίσωσι τὰς ἀναθυμιά-
σεις τοῦ βορβόρου, ὁ ὁποῖος συγκροτεῖ
τὰς εὐθύνων των καὶ διὰ τοῦτο τὸσον ἐπι-

ζόμενον σῆτον, πληρώνοντες αὐτὸν κατ' ἐ-
ξαίρεσιν εἰς συνάλλαγμα κατὰ τὰ 80 %
τῆς ἀξίας του. Χορηγοῦντες τὸ τελευταῖον
τοῦτο πλεονέκτημα ἱκανοποιήσαμεν, νομι-
ζομεν, τοὺλάχιστον πρὸς τὸ παρὸν καὶ ὑπὸ
τὰς παρούσας συνθήκας, ἐν σημαντικῷ μέ-
τρῳ, τὸ αἶτημα τῶν χωρῶν τούτων περὶ
προτιμητικῆς μεταχειρίσεως τοῦ σίτου, ὑ-
πὲρ ἧς τὸσον ἐπιμόνως ἠγωνίσθησαν εἰς
ἄλλας μὲν σχεδὸν τὰς ἀπὸ τοῦ 1930 συνελ-
θούσας οικονομικὰς συνδιασκέψεις, ἰδίως
ὅμως εἰς τὴν Γενεὺν καὶ τὴν Στρέζον αἱ
χώραι τῆς κεντρικῆς καὶ ἀνατολικῆς Εὐ-
ρώπης.

Αἱ συμβάσεις αὗται μετὰ τὰς βαλκανικὰς
χώρας ἐλειτουργήσαν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ
γνωστοῦ συστήματος τῶν συμψηφιστικῶν
γραμμάτων, ἐναντίον τοῦ ὁποῦ ἐξηνέ-
χθησαν ἐπικρίσεις πολλὰ. Κυριωτέρως ὁ-
πῆρξεν διὰ λόγῳ τῆς διατηρήσεως τῆς τι-
μῆς τῶν γραμμάτων εἰς τιμὰς κατωτέρας
τῆς ὀνομαστικῆς ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν τι-
μῶν τῶν ἐκ τῶν χωρῶν τούτων εἰσαγομέ-
νων προϊόντων. Ἀλλὰ ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἡ ὑ-
περτίμηση τῶν ἐξωθεν εἰσαγομένων προϊ-
όντων ὑπῆρξε μίαν συνέπεια ὅλων σχεδὸν
τῶν συμφωνιῶν συμψηφισμοῦ, ἡ ἀνωτέρω
ἐπικρίσις τοῦ συστήματος τῶν γραμμάτων
ἐν μέρει μόνον εἶναι ἀληθὴς καὶ δι' ὀρι-
σμένα μόνον προϊόντα, τῆς οὐδεΐσεως τῶν
τιμῶν ἐπελευθύνσης ἐκ τῆς συρροῆς μετὰ
τῆς ὑποτιμώσεως τῶν γραμμάτων καὶ ἄλ-
λων αἰτίων, ὧν ἡ ἀνάπτυξις ἐκφεύγει τῶν
ὁρίων τῆς παρούσης συζητήσεως. Ἐάν δὲ
τὸ σύστημα τοῦτο κατηργηθῇ διὰ τῆς νέας
μετὰ τῆς Ρουμανίας συμφωνίας τῆς 17 Ὀ-
κτωβρίου 1934 καὶ περιωρισθῇ ἡ ἐφαρμο-
γὴ του διὰ τῆς τελευταίας ἑλληνοτουρκι-
κῆς συμφωνίας τῆς 10 Νοεμβρίου 1934,
τοῦτο εἰς μὲν τὴν πρώτην περιπτῶσιν συ-
νέβη τῇ ἐπιμόνῳ ἀξίωσει τῆς ρουμανικῆς
κυβερνήσεως, λόγῳ τοῦ ὅτι διὰ τῶν συμ-
ψηφιστικῶν τούτων γραμμάτων διεξήγετο
κερδοσκοπία ἐπὶ τὸ συνάλλαγμα, κατα-
στρατηγούμενων καὶ τῶν διατάξεων τῆς
ἑλληνορρουμανικῆς συμφωνίας καὶ τῶν
διατάξεων τῆς σχετικῆς πρὸς τὴν προστα-
σίαν τοῦ νομίμου καὶ ρουμανικῆς νομοθεσί-

ας, εἰς δὲ τὴν δευτέραν περιπτῶσιν ἡμετέ-
ρα αἰτήσιν, κατόπιν τῆς διαπιστώσεως ὅτι
ὡς ἐκ τῆς λαθραίας ἐξαγωγῆς συναλλάγ-
ματος εὐχερανομήνης ἐκ τοῦ τρόπου τῆς
διεξαγωγῆς καὶ τῆς φύσεως τοῦ μετὰ τῆς
Τουρκίας ἐμπορίου ἡμῶν παρέμενον ἐν κυ-
κλοφορίᾳ ἀδιάθετα μεγάλα ποσὰ γραμμα-
τίων, ὧν ἡ ὑποτίμησις ἐφαίνετο. Ἑλλήνας
ἐμπόρους κυρίως νὰ πλήσση.

Γενικῶς ἐν τούτοις δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι
τὸ σύστημα τῶν συμψηφιστικῶν γραμματί-
ων ἐλειτουργήσεν ἀρκετὰ ἱκανοποιητικῶς
καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀπορρόφησιν ἐάν
ὄχι ὀλοκλήρου πάντως ὅμως μεγάλου μέ-
ρους τοῦ δι' ἐκάστης συμφωνίας ὁρισθέν-
τος ποσοστοῦ ἀνταλλάγης. Ἀπὸ τὰ εὐγενῆ
γεωργικὰ προϊόντα μας ἐστελόμεν περισ-
σότερας ἐλαίας καὶ ἐσπεριδοειδῆ εἰς τὴν
Ρουμανίαν, περισσότερα ἐσπεριδοειδῆ, σῖ-
κα καὶ ὀλίγην σταφίδα εἰς τὴν Γιουγκο-
σλαβίαν, περισσότερον μαστίνην εἰς τὴν
Τουρκίαν. Εἶναι λοιπὸν ἀμφίβολον ἐάν καὶ
διὰ δασμολογικῆς προτιμώσεως πλέον θὰ
ἠδυνάμεθα νὰ αὐξήσωμεν κατὰ πολὺ ἀκό-
μη τὴν ἐξαγωγὴν μας τῶν εἰδῶν τούτων
πρὸς τὰς βαλκανικὰς χώρας. Ἄλλως τε
δασμολογικὴ προτίμησις, θὰ ἐδίδετο ὑπὸ
τῆς Γιουγκοσλαβίας καὶ τῆς Ρουμανίας π.χ.
ἐναντίον τίνος; Τῆς Τουρκίας, ἥτις ἐξά-
γει ὁμοειδῆ περίπου μετὰ ἡμᾶς γεωργικὰ
προϊόντα. Ἀλλὰ καὶ αὕτη περιλαμβάνεται
μέσα εἰς τὴν ἰατὴν ὑπὸ μελέτην οἰκονομι-
κῶν συνεννόησιν. Ἐξωβαλκανικὸν δὲ ἀν-
ταγωνιστὴν εἶναι γνωστὸν ὅτι δὲν ἔχομεν
διὰ τὰ εἶδη ταῦτα εἰς τὰ Βαλκάνια.

Ἐάν ὅμως διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς εἰς τὰ
Βαλκάνια ἐξαγωγῆς τῶν γεωργικῶν μας
προϊόντων δὲν φαίνονται πολλὰ τὰ δυνατότα,
ἄλλως τίθεται τὸ ζήτημα προκειμένου περὶ
τῶν βιομηχανικῶν μας προϊόντων. Τούτου
δ' ἀκριβὲς τοῦ ζητήματος τοὺς δρους θὰ
προσπαθῶμεν νὰ καθορίσωμεν εἰς τὸ
πρῶτον μέρος τοῦ προσεχοῦς ἡμῶν ἄρ-
θρου.

N. ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΤΟΥ κ. Γ. ΑΠ. ΚΑΤΩΠΟΔΗ

μὲν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἰδρύματος εἰς τὸ ἑτε-
ρον καὶ ἀπὸ τοῦ ἐνὸς θαλακίου εἰς τὸ ἄλ-
λο. Βλέπομεν τὸν ἕτερον τῶν ἀρμόδιων πε-
ρὶ πάντων φλυαροῦντα καὶ μόνον περὶ τῆς
ἀληθείας μὴ στέργοντα νὰ πραγματευθῇ,
καθ' ἣν στιγμὴν περιερχόμενος, ὡς ἐκ τῆς
ὕπηρεσας του, τὰς ἑλληνικὰς φυλακὰς, ὁ
ποχρῶσιν ἀπαράβατον εἶχε, ὁμιλῶν περὶ
αὐτῶν, νὰ τὰς ἀνατάξῃ ὅπως τὸν κυρι-
κώματος καὶ εἰς τὸ ταμεῖον, ἀρθρογραφῶν
δ' ὑπερὸν νόμῳ ἀπασχολῆται εἰς τὴν ἐρ-
μηνείαν τῶν συστημάτων καὶ τῶν νόμων,
ἀλλὰ νὰ βροντοφωνῇ μετ' ὁσέων τὴν ἀλή-
θειαν. Βλέπομεν τέλος ἐκ τῶν ἀρμόδιων
ἄλλους, ὧν τὴν δημιουργὸν ἐργασίαν καὶ
τὴν ἀκατάβλητον προσπάθειαν ἀνεπιφύλα-
κτως παραδεχόμεθα, νὰ κινῶνται ἀδιαμαρ-
τυρητῶς εἰς τὸ πλάσιον μίαν ἀνωμαλίαν,
ἔχοντες ὑπὸ τὴν ρίνα τὸν δακτύλῳ καὶ ἐν
τούτοις τηροῦντες ἐχεμύθειαν, ἐνῶ θὰ ἐ-
πεβάλλετο νὰ ἐξέλθωσιν εἰς τὸν ἐξώστην
τοῦ κεντρικοῦ τῶν γραφείων καὶ ἐκείθεν
ἀπευθυνόμενοι πρὸς τὸν διερχόμενον πλῆ-
θος, νὰ ζητήσωσιν αὐτοῦ τὴν συνδρομὴν.
Ἀλλὰ σιωποῦν καὶ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ δεύ-

τεροι καὶ οἱ τρίτοι. Διὰ τὴν ὑπὸ τὴν
στέγην τῆς ὑπηρεσίας τῶν φυλακῶν ζῶν-
τες δὲν ἀντελήφθησαν τὴν δυσωδίαν, ἀπώ-
λεσαν ἀσφαλῶς τὴν εὐγενεστέραν τῶν αἰ-
σθησέων των. Ἐάν τὴν ἀντελήφθησαν καὶ
δὲν ὁμιλοῦσι περὶ αὐτῆς καὶ δὲν ἀποκαλύ-
πτουσι δημοσίᾳ πάντα ὑπεύθυνον καὶ δὲν
στρέφουσι τὴν προσοχὴν των πρὸς τὴν ἀ-
νάγκην τῆς ἐξυγιάνσεως, ἀλλ' εὐρίσκουσι
καιρὸν νὰ πληρῶνσι μετ' ὁποῦντος τῆς
κεντρικῆς τῶν ποικίλων θεωριῶν, τότε πε-
ριήλθον εἰς ὑστερικὴν ἀδιαφορίαν τοιαύ-
την, ἡ ὁποία ἀναμφιβόλως προώριστα νὰ
ἔχη ἔκτασιν πολὺ γενικωτέραν, ἀποκλειού-
σαν πᾶσαν ἐλπίδα μελλοντικῆς ἐξυγιάν-
σεως.

Ἀλλ' ἡμεῖς οὐδένα ἔχομεν λόγον νὰ ἀ-
ποκρύψωμεν τὴν ἀλήθειαν. Οὐδὲ ὑπεύθυνον
εἴμεθα, οὐδ' ἐξ ὑπεύθυνων ἔχομεν ἐξάρτη-
σιν οἰσινῶμεν. Σεβόμεθα τὴν ἀλήθειαν
ὅπο πᾶσαν αὐτῆς μορφήν καὶ τὴν ἀκόλου-
θοῦμεν ἐξ ἐνστικτοῦ ὁποῦνδήποτε καὶ ἂν
πρόκειται νὰ ὁδηγήσῃ. Δὲν ἐπιθυμοῦμεν
νὰ ἐρευνῶμεν τὰ ζητήματα τῶν φυλακῶν
φανακίζοντες ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἀναμένου-
σι νὰ πληροφωρηθῶσι περὶ τῆς πραγματι-
κότητος ἐξ ἡμῶν, οὐδ' ἔχομεν φόβον πρὸ
τῆς ὁμῆς εἰλικρινείας. Ἐννοοῦμεν σαφῶς
καὶ τιμῶς ν' ἀποκαλύψωμεν δημοσίᾳ πᾶν
ὅ,τι γνωρίζομεν περὶ ἐνὸς ζητήματος, τὴν
ἔρευναν τοῦ ὁποῦ ἀναλαμβάνομεν. Ἐν-
νοοῦμεν πᾶν ὅ,τι ἡμεῖς γνωρίζομεν νὰ τὸ
σαλπάζωμεν πρὸς πάντας, πρὸς τὰ πέρατα
τῆς χώρας, πρὸς τὰ νέφη ὅπου ἵπτανται τι-
νὲς καὶ πρὸς τὰ κάτω ὅπου ἔρπου-
σι τυχόν ἄλλοι. Ἐννοοῦμεν νὰ εἰπω-
μεν τὴν ἀλήθειαν διὰ νὰ μὴ πλανᾶται οὐ-
δεὶς, ὅτι τὸ πρόβλημα τῶν ἑλληνικῶν φυ-
λακῶν θὰ εὕρῃ τὴν ὁδὸν πρὸς τὴν λύσιν
του, διὰ τῆς φιλοσοφικῆς ἀρθρογραφίας
τοῦ ἐνὸς ἢ τῆς παρθενικῆς ἀφελείας τοῦ
ἄλλου. Τὸ σωφρονιστικὸν πρόβλημα ζητεῖ
κατὰ πρῶτον καὶ κύριον λόγον φῶς. Διότι
ἄλλως, παραπαύοντες εἰς τὸ σκότος πρὸς
εὐρεσιν λύσεων, θὰ συλλαβώμεν ἀσφαλῶς
τὰς ἀτελεστέρας καὶ δὲν θ' ἀντιμεταπίσω-
μεν τὴν χεῖρα τοῦ κλέπτου, ἡ ὁποία ἀνεύ-
χλητος θ' ἀφῇ νὰ συνεχίσῃ τὴν δρᾶσιν
της. Οὐδὲ πρόχειρα μέτρα ζητοῦμεν, οὐδὲ
ἐμβολωματικὴν τακτικὴν ἀποδεχόμεθα.
Καθ' ἣν στιγμὴν ἡ ὑπόθεσις τῶν φυλακῶν
κρύπτει τὸν ὄγκον μυρίων σκανδάλων, ἐ-
πιβάλλεται τούτων ν' ἀναζητηθῇ πρῶτον ἡ
ἐξομάλυνσις καὶ μετὰ ταύτην νὰ χαραχθῇ
ἡ πρὸς ἀνόρθωσιν πορεία. Κοινὴ λογικὴ
ἀπαιτεῖ αὐτὴν τὴν τακτικὴν καὶ στοι-
χειώδη ὑποχρέωσις, παντὸς εἰδικοῦ, οἰου-
δήποτε ἀρμόδιου, εἶναι, πρὸς αὐτὴν νὰ
κατευθύνῃ τὰς προσπάθειάς του, ἐάν ἐπι-
θυμῇ νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ
παρελθόντος καὶ τὴν δημιουργίαν ἐνὸς μέλ-
λοντος σταθεροῦ καὶ οὐχὶ ἐπὶ φαντασιώσε-
ων ἐρείδομένου, διὰ τὰς ἑλληνικὰς φυ-
λακὰς.

□□

Εἰς παλαιότεραν ἐποχὴν ἐλέγετο καὶ ἐ-
γράφετο μάλιστα καὶ εἰς ἐπισήμους ἐκθέ-
σεις, τὰς ὁποίας ἔχω ὑπ' ὄψει, ὅτι οἱ διευ-
θύνοντες τὰ πράγματα τῶν φυλακῶν, δι-
ευθυνταὶ καταστημάτων ἢ ἄλλοι οἰσινῶ-
τε ἐν ταῖς φυλακαῖς ἔχοντες ἐξουσίαν,
ἐπεδίδον ν' ἀνορθώσωσι τὰ οικονομικὰ
τῶν διὰ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν καταδ-
κων. Καὶ τοῦτο, σοβαρὸν καὶ ἀπαισιῶν ἀ-
ναμφιβόλως, ἐθεωρεῖτο ὡς ἔγκλημα κοβο-
σιώσεως καὶ ἐχαρακτηρίζετο ὡς μάλιστα
δεινὴ διὰ τὰς ἑλληνικὰς φυλακὰς. Τότε
δὲν ὑπῆρχεν ἡ σημερινὴ εἰδικὴ πρὸς αὐ-
τὴν ἰδίαν νομοθεσία, ἡ ἀποβλέπουσα
εἰς τὴν δημιουργίαν ἐσόδων σημαντικῶν
διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν σωφρονιστικῶν ζή-

τημάτων. Συνεπῶς, διὰ τοὺς καταχραστὰς
καὶ τοὺς κλέπτας δὲν ὑπῆρχεν ἕτερον θύ-
μα ἐκτὸς τοῦ κρατομένου. Σήμερον ὅμως,
αἱ φυλακαὶ ἐπρὸς κίθησαν ὡς αἱ εὐπορώ-
τεροι νύμφαι τοῦ τόπου. Καὶ τότε οἱ νυμ-
φοὶ ἐστράφησαν κυρίως πρὸς αὐτάς καὶ
ἐγκατέλειψαν οἱ ἐκμεταλλευταὶ τὸν κρα-
τούμενον διὰ ν' ἀφοσιωθῶσιν ἐξ ὀλοκλή-
ρου εἰς τὴν ἀποστράγγισιν νέου ἀσκού,
αὐτοῦ τοῦ κράτους, καὶ ὁ καταδίκος ἀπὸ
αὐτῆς τῆς πλευρᾶς ἀνέπνευσε, διότι δὲν
εἶχε πλέον βαλάντιον ἱκανὸν ν' ἀντιπαρα-
βληθῇ πρὸς τὸ δημόσιον ταμεῖον. Παρήλ-
θεν ἡ ἐποχὴ τῆς ληστείας τῶν ἀτόμων καὶ
ἐφθασεν ἐκείνῃ τῇ ληστείᾳ τῶν προὔπο-
λογισμῶν. Ἡ πρώτη διεπράττετο προχει-
ρως, ἡ δευτέρα λαμβάνει τὴν προσωπίδα
τοῦ νόμου καὶ τοῦ διατάγματος, ψηφίζεται
εἰς τὰ νομοθετικὰ Σώματα καὶ τιμᾶται διὰ
τῆς ὑπογραφῆς τῶν ὑπουργῶν. Ἐν δὲ ταύ-
τῃ καὶ ἀνδάνει τὰ πρόστιμα καὶ τὰς χρηματι-
κὰς ποινὰς, ἕτερον τὰ τέλη τῆς ποινικῆς
διοδικασίας, νόμος ἄλλος μετατρέπεται τὰς
ποινὰς καὶ τὰς μεταβάλλει εἰς ἀχρηστα
κτίσματα ἐν Κρήτῃ (ἀνεγειρόμενα ἀπὸ
τοῦ ἔτους 1929 καὶ κρημνιζόμενα χωρὶς
νὰ λάβωσιν εἰσέτι τελικὴν μορφήν) (1)
καὶ ἄλλος ἰδρύει ὁργανισμοὺς ἀπονόμους
διὰ τὴν ἀμαρτωλῶν δρᾶσιν τῶν ὁποίων οὐκ
ὀλίγα ἔφευγον εἰς φῶς ἀνάκρισις διενεργ-
εῖσιν παρ' ἀνατόμῳ δικαστικῷ. Ἰδοὺ
λοιπὸν, ὅτι ἀπὸ μίας ἀπόψεως ἡ προστα-
τευτικὴ ἰσχύς τῶν φυλακῶν νομοθεσία, οἱ-
κτρότατα ἔβλαψεν, διότι κατέστησε τὰς φυ-
λακὰς πλουσίαν καὶ ἐξήμωσεν αὐτὰς... τὸν
ζήλον τῶν ἐπιτηδεύων καὶ τῶν κλεπτῶν, τό-
σον ὥστε ἐξ αὐτῆς πλείοντα τῶν φυλα-
κῶν ν' ἀποκομίσωσιν ἐκείνοι. Εἰς διευθυ-
νὰς φυλακῶν καταδίδονται δι' ἐντάλμα-
τος, ἕτερος συλλαμβάνεται ἐξ εἰδικῆς ἐ-
πιθεώσεως ἐν ἀνωμαλίᾳ διαχειρισθεῖς
καὶ γενικώτερον ἀποκαλύπτωνται «δαπά-
ναι ἐκατοντάδων ἐκατομμυρίων, ἐνεργη-
θεῖσαι χωρὶς νὰ τηρηθῶσιν αἱ στοιχειώ-
δεις προϋποθέσεις πρὸς ἐξοφάρισιν τοῦ
δημοσίου χρήματος. (2) Καὶ ταῦτα προχει-
ρως, διότι, ὡς ἤκουσα ἐκ στόματος ἀρμό-
διου δηλοῦμενον, εἰς οἰσινῶτε φυλακῶν
ἐνηργήθη ἀληθὴς καὶ ἐμπεριστατωμένος
ἔλεγχος, ἀπεκαλύφθη καὶ μὴ διαχειριστι-
κὴ ἀνωμαλία καὶ μόνον ἐκείνων αἱ ὁποῖαι
παραμένουσιν ἀνεξέλεγκτοι, διαφυλάσσε-
ται εἰσέτι ἡ τιμὴ. Ἀλλὰ μήπως τὸ εἰς τὴν
διοίκησιν φυλακῶν ὑπαγόμενον Ἑμπερι-
κειον Ἀσουλὸν τὸ μετονομασθὲν ἐπὶ τὸ ἐ-
πισημότερον «Ἀναμορφωτικὸν Σχολεῖον»
δὲν ἐδέχθη τῆς διαφθορᾶς ταύτης τὴν ἀν-
ταπόκλεισιν; Ἐκεῖ, ὅλη ἐπιθεώρησις, περὶ
ἧς ὀφείλει τις ἐν ἐκτάσει νὰ πραγματευθῇ,
ἀποκαλύπτει ἱστορίας ἀδίας καὶ φρίκης,
γεγονότα δραματικά, τὰ ὁποῖα θὰ ἐδίστα-
ζέ τις νὰ πιστεύῃ ἐάν στρατιὰ μαρτύρων
τροφίμων ἐνόρκως δὲν κατέθετε περὶ αὐ-
τῶν.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μὲς ἀπέμεινεν ἡ
νομοθεσία ἡ προστατευτικὴ τῶν κλεπτῶν
μᾶλλον ἢ τῶν φυλακῶν. Μὰς ἀπέμεινεν ἡ
νομοθεσία διὰ νὰ παρέχῃ ἔσοδος πρὸς νέ-
ας ἀποσφαλτάς καὶ νέας κατασχέσεις. Δι-
ὅτι τοῦτο ἀκριβὲς διὰ συμβῆ, ἐάν βαδίσω-
μεν πρὸς λύσιν τοῦ σωφρονιστικοῦ προβλή-
ματος, χωρὶς πρότερον νὰ διαπιστώσωμεν
καὶ ν' ἀποκρίνωμεν τὰ πάσης μορφῆς καρ-
κινώματα. Διὰ τὴν κρύπτει λοιπὸν τοὺς ὑ-
πευθύνους καὶ δὲν τοὺς παραδίδετε εἰς τὸν

(1) Ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ περὶ μετατροπῆς
ποινῶν νόμου 3782, ἐξευρέθησαν οἱ πόροι διὰ
τὰς φυλακὰς Ἡρακλείου καὶ Ἀγινίας, περὶ
ὧν λίαν ἐνδιαφέροντα πράγματα ἔφευγον εἰς
φῶς σχετικῇ ἐπιθεώρησι.
(2) Αἰτιολογικὴ ἐκθεση ἐπὶ τοῦ σχεδίου
νόμου «περὶ ὁργάνωσης σωφρονιστικοῦ προ-
σωπικοῦ καὶ διαχειρίσεως φυλακῶν».

δημόσιον ἔλεγχον, εἰς τὴν κραυγὴν τῶν ἐλ-
δικῶν, διὰ νὰ τοὺς καταδιώξῃ αὐτὴ ἀφοῦ
ὀπνῶνται τὸ κράτος; Διεπράχθησαν κατα-
σχέσεις καὶ κλοπαί, ἀλλὰ ποῦ εἶναι λοιπὸν
οἱ καταχρασταὶ καὶ οἱ κλέπται; Αὐτοὺς
ζητοῦμεν ν' ἀποκαλύψῃτε. Καὶ ὀφείλει πᾶς
τις ἐπιθυμῶν νὰ μὴ θεωρηθῇ πρὸς αὐτοὺς
ἀλληλέγγυος νὰ ὁμιλήσῃ. Αἱ στήλαι ἀδ-
ται πολλάκις ἐπιλοξύνθησαν θέματα περὶ
φυλακῶν, πλὴν κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνωφελῇ
καὶ νεκρά. Καίρως ἐπωφελέστερον νὰ χρη-
σιμοποιηθῶσι. Καίρως τὰ ἴδωμεν ἐκ τοῦ
βήματος τούτου ὁμιλοῦντας περὶ τῆς ἀλη-
θείας ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἔζησαν πλησιέ-
στατα πρὸς τὰ πράγματα καὶ ὑπάρχουσιν
εἰς πλήρη ἐπαφὴν πρὸς αὐτά. Καίρως ὁ
παρὰ τῷ ὑπουργεῖῳ διευθυντῆς τῶν φυλα-
κῶν νὰ διαφωτίσῃ τὸν σιωπηλὸν καὶ ὅμως
τόσον σπαρταρικὸν αὐτὸ δρᾶμα. Καίρως
οἱ παρὰ τῷ αὐτῷ ὑπουργεῖῳ τηματάρχαι,
ἐκείνοι μάλιστα ἐξ αὐτῶν, χάρις εἰς τοὺς
ὁποίους πολλὰ ἀπεκαλύφθησαν πληγαὶ
καὶ πλείστα ἴσθησαν, νὰ ὁμιλήσωσι καὶ
οἱ ὅτι περὶ αὐτοῦ. Καίρως οἱ διαχειρισθέν-
τες ἀνακριτικὰς ἐντολάς, ὡς ὁ διευθυντὴς
φυλακῶν Ἀβέρωφ καὶ ἕτερος παρὰ τῷ ὑ-
πουργεῖῳ εισηγητῆς, δημοσίᾳ περὶ πάντων
νὰ ὁμιλήσωσι. Καίρως οἱ ἀρμόδιοι ἐπιθε-
ωρηταὶ νὰ ἐγκαταλείψωσιν ἐπ' ὀλίγον τὴν
θεωρητικὴν ἀρθρογραφίαν των, διὰ τὴν ὁ-
ποῖαν εἰς ἄλλας ἡμερωτέρας ἐποχὰς θὰ
ἦσαν ἴσως ἀξέπεινοι καὶ νὰ μᾶς πληροφορο-
ρήσωσι περὶ ἀκριβῶς κρύπτειται ἡ εὐθύνη
τῆς κακοδιαμονίας τῶν φυλακῶν, ἡ ὁποία
καὶ ἄνευ χρημάτων ὑπῆρχεν, ἔχουσα τοῦ-
λάχιστον τότε τὴν δικαιολογίαν αὐτῆς τῆς
ἐλλείψεως καὶ εἰς τὴν θάλασσαν τῶν ἐκα-
τομμυρίων διὰ ὁποῖα ἤδη ἐρρίφθησαν εἰς
τὰς φυλακὰς, δὲν ἐννοεῖ νὰ μηδενισθῇ. Δι-
ατί αὕτη ἡ σιωπὴ; Διὰ αὐτὸ τὸ ἔρεβος;
Ζητοῦμεν φῶς, ζητοῦμεν ἀλήθειαν καὶ θὰ
θεωρήσωμεν

ΔΙΑΛΕΞΙΣ

«Περὶ ὀργανώσεως τῆς παραγωγῆς καὶ τῶν ἐπαγγελματικῶν τάξεων διὰ τῆς δημιουργίας τοῦ Σωματειακοῦ Κράτους».

(Γενομένη ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Γ. ΖΑΒΙΤΖΙΑΝΟΥ τὴν 2-ην Δεκεμβρίου 1934 ἐν τῇ Παντεΐῳ Σχολῇ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν)

Α'.

Κύριοι,

Ἀποτεινόμενος μὲ δικαιολογημένην ἱκανοποίησιν πρὸς ἀκροατήριον οὕτως ἐκλεκτόν, ἀποτελούμενον κυρίως ἐκ καθηγητῶν, σπουδαστῶν καὶ ἐργαζομένων πολιτῶν, ἀισθάνομαι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ εἰσέλθω εὐθὺς ἀμέσως εἰς τὸ θέμα, διὰ τὸ ὁποῖον δι' ἐλαχίστων θὰ σὰς ἀπασχολήσω χάρις περιστροφῆς καὶ προλόγους.

Καὶ ἀλλοθὺς εἰμαι ἀπολύτως βέβαιος ὅτι πάντες οἱ ἐργαζόμενοι πολῖται, τοὺς ὁποῖους ἀμέσως ἀποβλέπει ἡ σημερινή μας ὁμιλία, γνωρίζουν καλὰ πόσα συνεισφέρουν εἰς τὸν τόπον μας, διότι εἶναι αὐτοὶ ποὺ συνηγοροῦν διὰ τῆς ἐργασίας των τὴν χώραν καὶ στηρίζουν τὸ καθεστὼς, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ὅλοι κινούμεθα.

Μὲ τοιοῦτους ἀκροατὰς εἶναι φανερόν ὅτι παρέλκουν κατ' ἀρχὴν αἱ περιστροφαὶ καὶ οἱ ἐκτενεῖς πρόλογοι.

Καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ λείψουν οὗτοι ἐντελῶς, ἐάν δυστυχῶς δὲν εἶχε πιστοποιηθῇ ἐκ τῶν πραγμάτων ἕνα ἀνάρεστον γεγονός, ὅτι δηλαδὴ οἱ ἐργαζόμενοι πολῖται ἐν Ἑλλάδι, ἐνῶ καλῶς γνωρίζουν πόσα συνεισφέρουν διὰ τὴν κοινὴν εὐημερίαν, δὲν ἔχουν πλήρη τὴν συναίσθησιν τῆς δυνάμεως αὐτῶν, τῆς δυνάμεως δηλαδὴ ἐκείνης, ἡ ὁποία φυσιολογικὰ ἀνήκει εἰς τοὺς δημιουργοὺς τοῦ ἔθνικου μας πλούτου, τῆς δυνάμεως τέλος ἐκείνης, ἥτις, ἂν καλῶς χρησιμοποιοῦν, θὰ ἀποβῇ ὠφέλιμος, ὅχι μόνον εἰς τὰ μέλη των παραγωγικῶν τάξεων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ σύνολον τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν.

Ἡ ἑλλειψὶς τῆς συναίσθησεως ταύτης πιστοποιεῖται εἰς κάθε κρίσιμον διὰ τὰς παραγωγικὰς τάξεις στιγμήν, ὅποτε οἱ ἐκπρόσωποι αὐτῶν ἀποτεινόμενοι πρὸς τὰς ἀρχὰς μὲ ἕνα πνεῦμα διελύκας, διὰ νὰ μὴ εἴπω ὑποτελείας, ἀπέναντι τῶν ὀργάνων τῆς δημοσίας ἐξουσίας, δηλαδὴ κατ' οὐσίαν ἀπέναντι τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, οἵτινες, κανονίζοντες συνήθως κατὰ τὸν μῶλον αὐθαίρετον τρόπον τὰ συμφέροντα των παραγωγῶν, λησιμονοῦν συχνά, ὡς μὴ ὠφελεῖ, ὅτι ἐκ τῆς ἐργασίας αὐτῶν οὗτοι μισθοδοτοῦνται καὶ προάγονται.

Ἄν ὑπῆρχεν ἡ συναίσθησις τῆς δυνάμεως ταύτης, θὰ ἔπρεπε αὐτοὶ οὗτοι οἱ παραγωγοὶ καταλλήλως προηγουμένως παρσκευαζόμενοι, νὰ ἐπιδιώκουν ἐπιτακτικῶς αὐτοὶ προϋμίσουν καὶ συστηματοποιήσουν τὴν παραγωγὴν τῆς χώρας, ἀντὶ τοῦ κράτους, τὸ ὁποῖον, ὅποτε καὶ ἂν ἐκινήθῃ ἐπὶ τοῦ πεδίου τούτου, πάντοτε ἐζημιώσεν.

Ἐπ' αὐτοῦ ἀκριβῶς τοῦ σημείου καὶ μόνον θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἐκθέσω γενικωτάτας σκέψεις, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ δώσω οὕτω πρὸς ὑμᾶς, τοὺς ἔχοντας δικαίωμα γνώμης, τὴν ἀφορμὴν νὰ ἐξετάσῃτε βαθύτερον τὸ γενικωτάτον τοῦτο ζήτημα, νὰ τὸ κανονίσῃτε καὶ νὰ τὸ ἐπιδιώξητε.

□□

Εἶναι φανερόν ὅτι τὴν μέριμναν περὶ τῆς σκοπιμωτέρας ὀργανώσεως καὶ συστηματικώσεως τῆς παραγωγῆς κατέστησεν ἐντονιωτέραν καὶ ἐπιτακτικωτέραν ἡ ἀπὸ τοῦ 1929 ἀρξαμένη βαθυτάτη, καὶ μοναδι-

κή, ἂν θέλετε, διὰ τὴν ἑκτασὶν καὶ τὴν δι-ἀρκείαν αὐτῆς οικονομικῆς κρίσεως, τὰ πρὸς ἀντιμετώπισιν αὐτῆς ληφθέντα, παρὰ τῶν διαφόρων κρατῶν, μέτρα, καὶ τὰ ἐκ τούτων πενιχρὰ ὄντως ἀποτελέσματα διὰ τὴν οικονομικὴν ζωὴν, ἐξ ἧς ὡς εἶναι φανερόν τὰ πάντα ἐξαρτῶνται.

ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΕΙΣ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΟΦΕΙΛΕΤΑΙ Η ΚΡΙΣΙΣ

Εἶναι καταφανὲς ὅτι ἡ σημερινὴ κρίσις ἀπότοκος τῶν μεγάλων οικονομικῶν καὶ κοινωνικῶν ἀναστατώσεων, ποὺ ἐπέφερον ὁ παγκόσμιος πόλεμος, ὀφείλεται ἰδίᾳ, τοῦτο μὲν εἰς τὴν ἀναρχικὴν κατάστασιν, εἰς ἣν περιήλθεν ἡ παραγωγὴ ἐκ τῆς μέχρι τινὸς ἀπολύτου ἐλευθερίας τῶν ἐργαζομένων πολιτῶν, τοῦτο δέ, τὸ καὶ σπουδαιότερον εἰς τὰς συνεπείας αὐτίνες μοιραῖως προέκυψαν ἐκ τῆς ὁσμῆς αὐξανοῦσης ἐπιρροῆς τῆς μαρξιστικῆς θεωρίας, ἥτις ὁδηγεῖ τὴν χώραν εἰς τὸν οικονομικὸν μαρσαμὸν καὶ τὴν ἀποσύνθεσιν.

Εἰς τὰ δύο ταῦτα ἀκρας ἀντίθετα αἰτία, ὀφείλονται ἀσφαλῶς αἱ ἀληθινὰ ὀδυνηραὶ δημοσιονομικαὶ, νομισματικαὶ καὶ κοινωνικαὶ ἀναστατώσεις ἐκ τῶν ὁποίων πάσχομεν.

Αἱ συνέπειαι αὗται, ἐπιδεινωθεῖσαι μεγάλως κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐκ τῶν παλεμικῶν καὶ μεταπολεμικῶν συνθηκῶν, ἀντεμετωπίσθησαν ἀπὸ τὰς διαφόρους κυβερνήσεις κατὰ τὸν προχειρότερον δυστυχῶς τρόπον.

Αἱ διαφοροὶ δηλαδὴ κυβερνήσεις, ἀποβλέψασα εὐθὺς ἀμέσως εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐξγωγῶν των, καὶ εἰς τὴν μείωσιν τῶν εἰσαγωγῶν, ἐπέδωξαν τὴν μὲν πρώτην, δηλαδὴ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἐξαγωγῆς, διὰ τῆς ἀπονομῆς βραβείων (primes) χορηγοῦμένων εἰς τοὺς παραγωγοὺς, τὴν δὲ γυν, διὰ τῆς τελωνειακῆς ἐμποδίων, δηλαδὴ δι' ὑπερμέτρων τελωνειακῆς προστασίας πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐγχωρίων παραγωγῆς.

Συνεχεῖς ἀπόπειραι διὰ τὴν λήψιν μέτρων διεθνῶν, προσκρούσασα μοιραῖως εἰς τὴν ἀντίθεσιν τῶν διαφορῶν συμφερόντων, πάντοτε ἔνεκα τοῦ λόγου τούτου ἐναυάγησαν.

Διμερεῖς δὲ συμβάσεις ἐμπορικῶν ἐλαχίστα ἀπέδωκαν, ὡς ἐκ τῶν διαφορῶν ἐπιφυλάξεων καὶ τῶν νέων βάσεων, ἐφ' ὧν αὐτὰ ἐπεδιώχθησαν.

Ἐφ' ὅσον ὅμως τὰ κράτη ἐφήρμοσαν τὰ αὐτὰ μέτρα, μοιραῖως ταῦτα ἐξεμμενίσθησαν τὰ μὲν διὰ τῶν δέ.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ὑπὸ τὴν δημιουργίαν τοιοῦτων περιστάσεων, αἵτινες διαρκῶς ἐχειροτέρευον, αἱ διαφόροι κυβερνήσεις συνεκέντρωσαν τὴν νόμιμον τῆς χώρας των, καὶ ταύτας ἐπέδωξαν νὰ ὀργανώσουν καὶ συστηματοποιήσουν μὲ βάσιν τὴν πολιτικὴν τῆς αὐ-

τῆς κινήσεως αὐτῆς πρὸς τὴν διεθνομένην οικονομίαν ἥτοι μοιραῖα καὶ ἀναπόφευκτος, ὑπεχρεώθησαν δὲ νὰ τὴν τηρήσουν, ὡς κατὰ τὰς ἀνάγκας καταναλώσεως.

Ἡ ἀλλοίμωνος εἰς τὴν χώραν ἐκείνην ποὺ ἤθελε παραμείνῃ μόνῃ τῆς ἐφαρμοζούσας ἀπόλυτα τὰς ἀρχὰς τῆς Φιλελευθέρως Σχολῆς, οἵτινες ἀφοῦ ἤθελον συνεπιφέρει τὴν ἀναρχίαν εἰς τὴν ἐσωτερικὴν παραγωγὴν, θὰ ἤνοιγον τίς πόρτες τῆς διὰ νὰ εἰσάγωνται ἐλεύθερα τὰ ξένα προϊόντα, εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν τὰ ἰδικὰ τῆς δὲν θὰ ἠδύναντο πουθενὰ νὰ ἐξαχθοῦν.

Τὴν πολιτικὴν ταύτην τῆς διεθνομένης οικονομίας μοιραῖως ἐξήσκησαν εἰς τὰς διαφόρους χώρας, διὰ τῆς συνεχούς παρεμβάσεως τοῦ κράτους κατὰ τὸν διακανονισμόν των διαφορῶν κοινωνικοοικονομικῶν σχέσεων.

Ἄλλὰ διὰ νὰ διευθύνῃ τις ἐπιτυχῶς τὴν οικονομίαν μιᾶς χώρας, πρέπει νὰ τὴν γνωρίζῃ καὶ μάλιστα εἰς ὅλας τὰς λεπτομερεῖας αὐτῆς, πρέπει νὰ ἔχῃ ἀμεσον ἐπ' αὐτῆς ἐνδιαφέρον, πρέπει νὰ γνωρίζῃ τί θέλει, πρέπει νὰ γνωρίζῃ τί διατάσσει, πρέπει νὰ ἀκολουθῇ ὀρισμένον πρόγραμμα ἐπὶ ὀρισμένων οικονομικῶν ἀρχῶν στηριζόμενον, καὶ πρέπει νὰ ἐπωφεληθῇ ὅλων των περιστάσεων, τὰς ὁποίας ἡ σημερινὴ πολιτικὴ ὀργανώσις δὲν δύναται νὰ συνενώσῃ.

Εἶναι προφανὲς ὅτι τοιαῦτα ἐφόδια δὲν συγκεντρώνει κανὲν ἀπολύτως κράτος εἰς τὸν κόσμον, καὶ οὐτε εἶναι δυνατόν νὰ τὰ συγκεντρώσῃ. Καὶ κατὰ μείζονα ἐπομένως λόγον θὰ εἶναι ἀδύνατον νὰ τὰ συγκεντρώσῃ τὸ ἑλληνικὸν κοινοβουλευτικὸν κράτος.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΥΠΟ ΕΛΕΓΧΟΝ

ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας, καὶ μετὰ τὴν πανθομολογούμενην χρεωκοπίαν ἣν ἐσημείωσεν ἡ συνεχὴς αὐτῆς κρατικὴ παρέμβασις, ἐξ ἧς ἀπειλεῖται ἡ σοσιαλιστικοποίησις τῆς χώρας, μὲ ὅλους τοὺς ἐκ ταύτης κινδύνους, ἐξητάσθῃ καὶ ἐντόνως ὅπως ἐπὶ τῇ ἀμεταμέλει τῇ καὶ πεφωτισμένῃ γνώμῃ, ὅτι θὰ ἦτο ἐνδεειγμένον ὅπως, ἀντὶ νὰ ἐπεμβάλῃ τὸ κράτος εἰς ὅλας τὰς λεπτομερεῖας τῆς οικονομικῆς ζωῆς τῆς χώρας, νὰ ἀφεθῇ ἡ φροντίς αὐτῆς εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους, δηλαδὴ εἰς ἐκείνους ἐξ ὧν προέρχεται ἡ παραγωγὴ, μὲ ἄλλα λόγια εἰς τὰς ἐπαγγελματικὰς τάξεις, καταλλήλως, ἐννοεῖται, ὀργανωμένας.

Καὶ τὴν κίνησιν ταύτην ἔχομεν συμφέρον, ἀλλὰ καὶ καθήκον, νὰ ἐνισχύσωμεν μὲ ὅλην μας τὴν δύναμιν, ὅπως πραγματοποιηθῇ καὶ ἐν Ἑλλάδι.

Εἶναι φανερόν ὅτι μετὰ τῆς φιλελευθέρως οικονομίας, καὶ τῆς παρὰ τοῦ κράτους διεθνομένης, ὑπάρχει καὶ τρίτη, δηλαδὴ ἡ ὑπὸ ἐλέγχον, καὶ ἡ ὁποία κατακατὰ καθήμενῶς ἐξάφως. Καὶ εἶναι ἐκείνη ἀκριβῶς τὴν ὁποίαν καὶ ἐγὼ ὡς ἐπιβεβλημένην θεωρῶ.

Διὰ τῆς διεθνομένης οικονομίας ἐπεδιώχθη παντοῦ ὁ περιορισμὸς τῆς οικονομικῆς ἀναρχίας, τὴν ὁποίαν προεκάλει ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἀρχῶν τῆς Φιλελευθέρως Σχολῆς, αἵτινες δὲν ἐλάμβανον ὑπ' ὄψιν τὰς ἀνάγκας τῆς καταναλώσεως.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΤΕΡΟΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ ΚΑΙ Ο ΠΕΡΙΞ ΚΟΣΜΟΣ

ὑπὸ Ἑρνέστου RABEL, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Βερολίνου

(Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐγγράφη ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Rabel ἐπ' ἐναιρίᾳ τῆς ἐνάφεως τῆς ἐκδόσεως τοῦ τριμηνιαίου νομικοῦ περιοδικοῦ «Ἀρχεῖον Ἰδιωτικοῦ Δικαίου»).

Λογίζομαι εὐτυχὴς ὅτι δύναμαι νὰ χαίρεταις τὸ πρῶτον ἑλληνικὸν νομικὸν περιοδικόν, τὸ ὁποῖον ἀπευθύνεται πρὸς τὴν ἑλ-λην. Διὰ πρώτην φοράν ἡ ἑλληνικὴ νομικὴ ἐπιστήμη συνεκτεράθη ἐπὶ τὸ αὐτὸ διὰ νὰ γνωρίσῃ τὴν ἰδίαν αὐτῆς παραγωγὴν εἰς τοὺς ξένους νομικοὺς διὰ τακτικῆς μετ' αὐτῶν ἐπικοινωνίας καὶ διὰ νὰ δεχθῇ ἀμεσον πνοὴν τῶν ἀλλοδαπῶν δικαίων. Ἀπὸ δεκαετηρίδων παρεκκολληθεῖς μὲ πολλὴν χαρὰν τὴν αὐθιγὴν τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῆς ἐπιβολῆς τῶν νομοθεσῶν τῆς χώρας αὐτῆς. Οἱ ἄνδρες οἱ ὁποῖοι ἤδη ἀνέλαβον τὴν ἑκδοσὴν τοῦ νέου περιοδικοῦ ὡς εἶναι βέβαιον ὅτι θεμελιώνουν λαμπρὸν μέλλον, συνεχίζοντες συγχρόνως πανάρχαιον ἐνδοξον παρελθόν.

Ἡ εἰς τὸ περιοδικόν τοῦτο συνεργασία τῶν Ἑλλήνων νομικῶν προάρισται ἀσφαλῶς, λόγῳ τῆς ἐθνικότητος αὐτῶν, νὰ ἀναχωρονησθῇ τὴν ἱστορίαν τοῦ ἑλληνικοῦ δικαίου. Συντόνως νέας ἐπεξεργασίας χρήζει ὅχι μόνον τὸ μεταγενέστερον βυζαντινὸν ἀλλὰ καὶ ἰδίᾳ τὸ ἀρχαῖον ἑλληνικὸν δίκαιον. Ἡ σπουδὴ τοῦ τελευταίου τούτου παρουσιάζει τοῦτο τὸ ἰδιαιτέρον, ὅτι μέγα μέρος μὲν αὐτοῦ ἠρηνήθη καὶ ἐφωτίσθη ἀπλῶς διὰ τῶν εὐδοκίμων ἐργασῶν πολλῶν γενεῶν ἐμπνευσμένων σοφῶν ἐρευνητῶν, βαθὺ σκότος ὅμως καλύπτει ἀκόμη ἄλλο τμήμα αὐτοῦ. Οἱ ἀρχαιότεροι ἐρευνηταὶ κατέλιπον ἡμῖν πλήρη ἱστορίαν καὶ θεωρίαν τοῦ δημοσίου ἑλληνικοῦ δικαίου, ἔκτοτε δὲ μέχρι σήμερον, καὶ ἀκριβῶς εἰς τὴν σύγχρονον ἐποχὴν, ἡ ἑλληνικὴ περὶ πολιτείας σκέψις ἤσκησεν ἰδιαιτέρον γόντρον. Ἀντιθέτως, δὲν κατέστη ἀκόμη δυνατόν νὰ γραφῇ, πληρὴ ὀρισμένων μόνον κεφαλαίων, μιᾶ γενικῆς ἱστορίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ τῆς πολιτικῆς δικονομίας ἀξία τοῦ ὀνόματός της. Εἰς τοῦτο σπουδαίας παρέχεις δυσχερείας ἡ ὑφισταμένη κατάσταση τῶν πηγῶν. Ὡς γνωστόν, οἱ μονόπλευροι λόγοι τῶν ρητόρων μὲ πολλὴν προφύλαξιν μόνον δύνανται νὰ χρησιμοποιήσονται, τὸν λεγόμενον ἀποστήθισμα, ὅτι θὰ ἦτο ἐνδεειγμένον ὅπως, ἀντὶ νὰ ἐπεμβάλῃ τὸ κράτος εἰς ὅλας τὰς λεπτομερεῖας τῆς οικονομικῆς ζωῆς τῆς χώρας, νὰ ἀφεθῇ ἡ φροντίς αὐτῆς εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους, δηλαδὴ εἰς ἐκείνους ἐξ ὧν προέρχεται ἡ παραγωγὴ, μὲ ἄλλα λόγια εἰς τὰς ἐπαγγελματικὰς τάξεις, καταλλήλως, ἐννοεῖται, ὀργανωμένας.

Καὶ τὴν κίνησιν ταύτην ἔχομεν συμφέρον, ἀλλὰ καὶ καθήκον, νὰ ἐνισχύσωμεν μὲ ὅλην μας τὴν δύναμιν, ὅπως πραγματοποιηθῇ καὶ ἐν Ἑλλάδι. Εἶναι φανερόν ὅτι μετὰ τῆς φιλελευθέρως οικονομίας, καὶ τῆς παρὰ τοῦ κράτους διεθνομένης, ὑπάρχει καὶ τρίτη, δηλαδὴ ἡ ὑπὸ ἐλέγχον, καὶ ἡ ὁποία κατακατὰ καθήμενῶς ἐξάφως. Καὶ εἶναι ἐκείνη ἀκριβῶς τὴν ὁποίαν καὶ ἐγὼ ὡς ἐπιβεβλημένην θεωρῶ. Διὰ τῆς διεθνομένης οικονομίας ἐπεδιώχθη παντοῦ ὁ περιορισμὸς τῆς οικονομικῆς ἀναρχίας, τὴν ὁποίαν προεκάλει ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἀρχῶν τῆς Φιλελευθέρως Σχολῆς, αἵτινες δὲν ἐλάμβανον ὑπ' ὄψιν τὰς ἀνάγκας τῆς καταναλώσεως.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΤΕΡΟΝ

ὄντωνται μετὰ τῶν, ἔλειπεν ἀπὸ τὸν ὑπερπολλύζοντα ροῦν τῶν ἑλληνικῶν δικαίων ὁ συνεκτικὸς κρίκος. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν τὰ ἀπομεινόμενα ἀξιοθαύμαστα ὑπολείμματα τοῦ δικαίου αὐτοῦ, ἐμφανίζονται ὡς ἀσύνδετα μετὰ τῶν ἐρείπειας, εἰς τρόπον ὥστε ἔχομεν πρὸ ἡμῶν νομοθεσίαν, ἥτις ἐνωρὶς ἐγνώρισε τὴν ἀκμὴν, ἀλλ' ἐκ τῆς ὁποίας εἶτα μεγάλα τμήματα καὶ ἀρχαῖα ὑπολείμματα ἐκτείνονται εἰς μεταβεβλημένην κοινωνικὴν καὶ ἐμπορικὴν ζωὴν ἔχομεν τέλος πρὸ ἡμῶν ποικιλλότατον κόσμον ἐνόντων σχέσεων, μεστὸν παραδόξων ἐκδηλώσεων. Ἄλλοτε μὲν θεωροῦμεν τὸ ἑλληνικὸν δίκαιον ὡς ὑπερακοντισθὲν ἀπὸ τὸ βραδύτερον διαμορφωθὲν ρωμαϊκόν, ἀλλοτε δὲ διαπιστώνομεν τὴν ἀναμφισβήτητον ὑπεροχὴν τῶν ἑλληνικῶν νομικῶν μορφῶν, ἐνῶ εἰς τὰ ἔργα τοῦ Ἀριστοτέλους, τοῦ Πλάτωνος καὶ εἰς τὸ μικρὸν ἀπόσπασμα τοῦ Θεοφράστου περὶ τῆς ἀγοραπωλησίας ἀκινήτων ἀναγιγνώσκουμεν βαθείας γνώσεως καὶ συναντῶμεν συγκριτικὰς παρατηρήσεις, πρὸς τὰς ὁποίας τίποτε ἀνάλογον δὲν ἔχει νὰ ἀντιπαρατάξῃ ὁλόκληρος ἡ ρωμαϊκὴ νομικὴ φιλοσοφία. Πολλὰ χῶς καταδεχόμεθα τὴν σκέψιν τῶν κλασσικῶν Ρωμαίων νομικῶν περὶ τῆς φύσεως καὶ τῶν ἀκριβείων τοῦ δικαίου ἐπηρεάσθησαν ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν. Τὰς νομικὰς αὐτῶν ἐννοίας, τὰ παραδείγματα καὶ τὰς λύσεις διετύπωσαν παρακινήθεντες ἐξωτερικῶς τοῦλάχιστον ἀπὸ τὴν θεωρίαν τῆς γνώσεως καὶ τὴν φυσικὴν. Ὅσα περισσότερα ἐμβαθύνουμεν εἰς τὴν πολυσχιδῆ ταύτην καὶ πολύχρωμον οὐκότητα τοῦ ἑλληνικοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, τόσῳ μᾶλλον ἀποκαλύπτονται τὸ ὕψος καὶ τὸ εὐρύ πνεῦμα τῶν Ἑλλήνων, ἡ σταθερότης τῶν θεμελιωδῶν ἐννοιῶν τοῦ δικαίου αὐτῶν καὶ τὸ εὐκαμπτον αὐτοῦ πρὸς τὰς συνάλλαντας ἰδιόττες αἵτινες ἀρτρίζουν τὸ πορβλήμα καὶ τὸ ἰδιαιτέρον θέλημα τοῦ δικαίου τούτου.

Ἀνάλογος πρὸς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἑλληνικοῦ ἐν γένει πολιτισμοῦ ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου κόσμου ὑπῆρξε καὶ ἡ ἐπίδρασις τῶν θεσμῶν τοῦ ἑλληνικοῦ δικαίου. Δὲν εἶναι ὀλίγοι οἱ θεσμοὶ οἵτινες κατὰ διαφόρους ἐποχὰς εἰσέδυσαν εἰς αὐτὸ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον. Μέγα εἰς τὸ δίκαιον τῆς ἀνατολῆς διεχύθη τὸ δίκαιον τῶν Ἑλλήνων εἰς εὐρείαν καὶ βαθύτητα ἑκτασιν: μόλις πρὸ ὀλίγου τὸ συνητήσαμεν εἰς τὰ νέα εὐρήματα τοῦ ἐν Δορὰ Εὐρώπῃ, εἰς τὰ ἔσχατα ὅρια τοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους. Καίτοι κατὰ τοὺς αὐτοκρατορικοὺς χρόνους, ὅταν διεξήγετο ὁ κραταιὸς ἀγὼν μετὰ τὸν ρωμανισμόν καὶ ἑλληνισμόν, δὲν ἦδυνάτο τὸ ἑλληνικὸν δίκαιον, λόγῳ ἐλλείψεως συνεκτικότητος, ν' ἀνθέξῃ εἰς τὴν ὀρμὴν τοῦ ρωμαϊκοῦ νομικοῦ συστήματος, ἐν τούτοις παντοῦ ἀνέπτυξεν αἰσθητῶς τὴν μορφωτικὴν του ἰκανότητα, χάρις ἣν ἐνός μὲν εἰς τὴν ψυχολογικὴν πείραν καὶ τὴν λεπτότητα ποὺ διακρίνει τὸν ἀνθρώπινον, ἀφ' ἑτέρου δέ, εἰς τὴν πολυμέρειαν καὶ εὐστοφίαν ποὺ χαρακτηρίζει τὸν ἄνθρωπον. Οὐχὶ διαφόρως τίθεται καὶ τὸ πρόβλημα τῆς σημασίας τῶν ἐκ τῆς Δύσεως καὶ τῆς Ἀνατολῆς ἐπιδράσεων ἐπὶ τὴν διαμόρφωσιν τῆς ἰουστινιανέου νομοθεσίας, πρόβλημα τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ σήμερον ἀντικείμενον μεγάλης ἐριδός. Ριζοσπαστικοὶ παρεμβληματολόγοι

τείνουν νὰ δεχθοῦν ὅτι τελειωτικῶς ὡς ρωμαϊκὸν στοιχεῖον ἀπέμεινεν μόνον ὁ σκελετός, καὶ ὅτι τὸ ὅλον σῶμα τῶν Πανδικτῶν καὶ τοῦ Κώδικος ὑπῆρξε βυζαντινὴ διδασκαλία. Τοῦτο ἀποτελεῖ ὑπερβολήν, ὅπως ἀκριβῶς ὑπερβολὴν ἀποτελεῖ καὶ ἡ ἀντιθέτος ἀντίληψις ὅτι κατ' οὐσίαν τὸ corpus iuris ἀπλῶς καὶ μόνον ἐξίσταται μετὰ τῶν τὰ διάφορα τμήματα τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου τῆς ἐπικρατείας. Τὸ εὐθὺς προηγούμενον καὶ στερεῶς θεμελιωμένον δίκαιον τῶν Ρωμαίων πρακτικῶν ἀποτελεῖ πρᾶγματι τὸ κύριον μέρος καὶ τὴν βάσιν τῆς ἰουστινιανέου ἐπεξεργασίας. Κατὰ τὴν ἐπεξεργασίαν ὅμως αὐτὴν αἱ λύσεις τῶν κατ' ἰδίαν θεμάτων ὑπεβλήθησαν εἰς νέαν βάσανον, ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ἡ πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ δικαίου ὑπὸ τῶν συμβολαιογράφων τῆς Ἀνατολῆς, καὶ ἐπεδιώχθη νὰ συμπληρωθῇ τὸ σύστημα μὲ τὴν βοήθειαν ἐννοιῶν καὶ ταξινομήσεων, τὰς ὁποίας εἶχον ἐπιτύχει οἱ ὁμιλοῦντες τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν διδάσκαλοι τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου, χάρις εἰς τὴν πατροπαράδοτον κλησιν των πρὸς τὴν ἀφηρημένην σκέψιν. Συνεπῶς ὅσα ὁρίσματα ἡ νομοθετικὴ σκέψις εἰσέδυσαν εἰς τὸ σῶμα τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου, ὀφείλονται εἰς τὸ πνεῦμα τῆς Ἀνατολῆς, τὸ ἐμποτισμένον μὲν ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν ἰδέαν τοῦ χριστιανισμοῦ, καθοδηγηθὲν δὲ ἀπὸ σοφῶς ἐν ταῖς σχολαῖς διδασκαλίας. Ἀμφισβήτησις ὑπάρχει σήμερον καὶ περὶ τοῦ ἂν τὰ διάφορα ἱστορικά συστατικά τοῦ corpus iuris ἐβλάψαν ἢ ὠφέλησαν ἐμμέσως τὴν Εὐρώπην καὶ διὴ τὴν Γερμανίαν. Ἀναμφισβήτητον ὅμως εἶναι ὅτι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον παρελάβομεν ἑλληνοβυζαντινούς νομικοὺς κανόνες, οἱ ὁποῖοι ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἀρχαίαν ρωμαϊκὴν ἀκαμψίαν ἐπήγαγον ἀπὸ τὴν ἐπιεικίαν καὶ τὰς ἀνάγκας τῶν συναλλαγῶν, ὅπως οἱ κανόνες οἱ ἀφορῶντες τὴν περιουσιακὴν ἱκανότητα τῶν ὑπερυστῶν, τὸ δικαίωμα τῆς γυναικὸς ἐπὶ τῆς προικῆς, τὸ κληρονομικὸν δικαίωμα τῶν ἐξ ἀφαιρέσεως συγγενῶν, τὸ σύστημα τῆς εὐθύνης, ἡ εὐρεῖα διατύπωσης τῆς ἐννοίας τοῦ πλουτισμοῦ καὶ τοῦ περιουσιακοῦ ἀδικήματος. Ἀλλ' ἐξ ἄλλου ἀναμφίβολον εἶναι, ὅτι νομικοὶ δευτερευούσης σημασίας, προγενέστεροι ἢ καὶ σύγχρονοι τοῦ Ἰουστινιανῶ, ἐγκύβητον πολλὰς ἀτελείας, ἐδημιούργησαν ἀσφαλείας καὶ κατέστρεψαν ἐννοίας θεσμίους δεομένους ἀκαμψίας, ὡς λ.χ. ἡ ἀφρημένη ἐνοχὴ καὶ ἡ συνένοχη. Ὅπως δὲ εἶναι δυνατόν νὰ ἀμφισβητηθῇ ὅτι τὸ εἰς τὴν Δύσιν ἀποδεκτὸν γενόμενον ρωμαϊκὸν δίκαιον εἶναι ἐξ ἴσου ρωμαϊκόν ὡς καὶ ἑλληνικόν, καθὼς ἐπίσης καὶ ὅτι μὲ τὸ ἑλληνικὸν τοῦ στοιχείου δὲν ἔχει εἰς τὸ ἀρχαῖον ἑλληνικὸν μόνον δίκαιον τὰς ρίζας του, ἀλλὰ διὰ τοῦ ἑλληνισμοῦ ἀνέπτυξεν αἰσθητῶς τὴν μορφωτικὴν του ἰκανότητα, χάρις ἣν ἐνός μὲν εἰς τὴν ψυχολογικὴν πείραν καὶ τὴν λεπτότητα ποὺ διακρίνει τ

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Ὁ ἐπιθυμῶν τὴν θεώρησιν τῶν χειρογράφων τοῦ βιβλίου
του, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν συγχοινῶν ἀμαρτημάτων τῆς βίης, θὰ εἶδῃ πολ-
τιμοὺς ἀφῶν τὴν ἐπίστασιν πειρὰν τοῦ διεκρινέντος μὲς παρὰ τῇ «Μεγ. Ἐλ-
ἐγκυκλοπαίδειᾳ», ὑπάρχοντος τμήματος ΘΕΩΡΗΣΕΩΣ ΓΑΛΣ.

μειον κοινωνικών συμφέρον, ενώ ελάχιστοι θα ήθελαν να είπαμεν το αυτό και διά τους άλλους.

Υπενθυμίζουμε ακόμη τα εν παρόδω λεχθέντα περί «ατομικής ψυχολογίας» («Εργασία» τεύχος 253), και την αλήθειαν, ότι ο άνθρωπος είναι αιχμάλωτος της κληρονομικότητας, του περιβάλλοντος, της διανοητικότητός του και των συνθηκών διαβίωσης.

Υπενθυμίζουμε, ότι η ευρύτης, ή αντικειμενικότης, το προσαρμοσθέν και ή λεπτότης της κρίσεως, το συναίσθημα φιλοανθρωπισμού και έπιεικειας, αί πολυτιμότερα ψυχικά άρεται και ή ανωτέρα αντίληψις δικαιοσύνης, δεν άπαντάσι βεβαίως εις τας κατωτέρας κοινωνικάς τάξεις — των οποίων άλλως τε ή αντίθετος γνώμη καθιερού την διάκρισιν, — άλλ' είναι προνόμιον ατόμων ευνοηθέντων από την φύσιν, την ζωήν, την τύχην ή τον Θεόν, ανηκόντων συνήθως εις την άριστοκρατίαν του πνεύματος.

Και μόνον τοιούτοι λαϊκοί δικασταί θα γνωρίζουν ότι «οι άνθρωποι είναι πάντα παιδιά, αν και μερικές φορές σε ξαφνιάζουν με την σκληρότητα των πράξεών τους και διά τουτο έχουν πάντα ανάγκην από ανατροφήν, από κηδεμονίαν, από αγάπην, (2) ότι «ένας άνθρωπος που έχει λάβει πλήρη συνειδησιν του έαυτού του δεν μπορεί να σέβεται τον έαυτόν του», (3) αλλά τότε μόνον είναι δίκαιος διά τους άλλους» ότι... —θα ήθελαν να παρατάξωμεν χίλια «ότι», τα όποια ελάχιστα αποτελούσι φιλολογίαν, αντίθετως όμως αναγκαίας γνώσεις και αναγκαίας άρετάς ιδεώδους λαϊκού δικαστού.

Εάν συνεχίζουμε, διατηρούμεν βεβαίαν έλπίδα, ότι θα καταπειθόμεν τον άναγνώστην. Άλλά το θέμα είναι τεράστιον και το παρεμπιπτόν αυτό άναγκάζει ήμās να περιορισθώμεν εις τὰ γενικώτατα ταύτα. Ός ύστατον έπιχειρήμα — αν ήναγκαζόμεθα να φθάσωμεν μέχρις εκεί — θα προσεθέτομεν ότι «δι' ήμās τους σκεπτομένους δεν θεωρώ νόμον εκείνο, το όποιον είναι και πρέπει να είναι νόμος διά τους μη σκεπτομένους» (4) και το αξίωμα τουτο, το όποιον πολλάκις προάγεται να εξυπηρετήση ανωτέραν αντίληψιν δικαιοσύνης, δεν επιτρέπεται ν' αποτελέση άρχήν των οίωνδήποτε λαϊκών δικαστών.

Επικουρικώς όμως θα ήθελαν να δεχθώμεν, να δικάζονται οι έκάστοτε κατηγορούμενοι παρ' ένόρκων εις την αυτήν ανηκόντων τάξιν. Άλλά τουτο θα ένεφάνιζεν ικανά μειονεκτήματα και θα ήτο άνεφάρμοστον εν τη πρακτική.

Νομίζουμε σκόπιμον επίσης, να αύξηθι το ελάχιστον όριον ήλικίας των ένόρκων από 25 εις 30 έτη (ως εν Γαλλία), ίσως δε να ώρίζετο και ανώτατον όριον ταύτης, περί τὰ 55 έτη. Διά των ανωτέρω μέτρων πιστεύομεν, ότι θα έμειούτο εις το ελάχιστον το μειονέκτημα του «άσταθούς και άμέτρου» της κρίσεως των ένόρκων. Δεν λησμονούμεν, ότι ή σημερινή έμφανιζόμενη δυσχέρεια εν τη πρακτική εις τον καταρωτισμόν του δικαστηρίου των ένόρκων, λόγω της άπροθυμίας των πολιτών εις την ανάληψιν καθηκόντων λαϊκών δικαστών, θα καταστή έτι μείζον, όταν μειωθι κατά μέγιστον μέρος ο άριθμός των εις το λειτουργήμα τουτο εκλεξιάν. (5) Δεν πρό-

κειται να έκταθώμεν εις τας λεπτομερείας των ένδεικνυμένων νομοθετικών μεταρρυθμίσεων — εάν τοιαύται άντιλήψεις ήθελον επικρατήσιν — και όποια έμφανίζουσι καθαρώς νομοτεχνικών ένδιαφέρον. Σημειούμεν μόνον, ότι καθ' ήμās το μειονέκτημα τουτο θα έδει ν' αντιμετωπισθι διά της παροχής εις τους ένόρκους έπαρκούς άποζημιώσεως, παραλλήλως δε της άπειλής βαρειών ποινών διά τους εξ άπειθείας μη έμφανιζόμενους.

Άλλ' ως την μάλλον σημαντικήν και ευχερώς επενεκτέαν τροποποίησιν διά την βελτίωσιν του θεσμού του όρκωτου συστήματος, νομίζομεν την θέσπισιν διατάξεως, διά της όποιας διά την έγκυρον συγκρότησιν παντός δικαστηρίου ένόρκων απαιτείται ή μεταξύ τούτων παρουσία δύο τουλάχιστον δικηγόρων. (6) Άναφερόμενοι εις τὰ περί ψυχολογίας των δικηγόρων-ένόρκων εκτεθέντα (τεύχος 251, ύποσημ. 3 και 4), έχομεν την γνώμην, ότι διά τοιαύτης τινός καινοτομίας ούδεμία πλέον άφορητή αίτίαςεως κατά του όρκωτου συστήματος εν τη πράξει ήθελε παρουσιασθι. Παραλλήλως δε αναγκαίον θεωρούμεν εισέτι τον περιορισμόν της έλευθεροτυπίας, όσον άφορὰ τας... φιλολογικάς περιγραφάς εν τώ ήμερησίω τύπω των συνταρακτικών έκάστοτε έγκλημάτων και των κατά την εκδίκασιν αυτών. Ούτω θα εκλείψι το άστον τουτο εκ του τύπου και της κοινής γνώμης έμπρεσμοι ενίοτε των ένόρκων.

Δι' ήν δ' άπίθανον περίπτωσιν ήθελε ποτέ εισαχθι παρ' ήμίν το μικτόν σύστημα, άπαραίτητον θεωρούμεν οι ένόρκοι να έ-

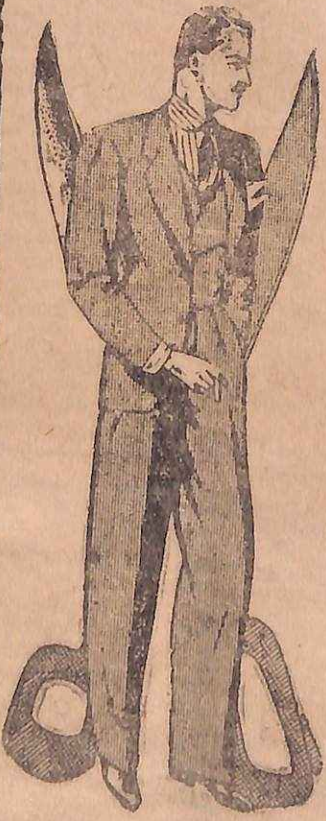
(6) Όσον άφορὰ τους δικηγόρους θα ήτο δυνατόν να κληρονηται ούτοι εξ ιδιαιτέρου καταλόγου, καταρτιζόμενου παρὰ των οικείων δικηγορικών συλλόγων ένάστοτε.

κλέγονται εξ άσπρηώς περιωρισμένου κύκλου πολιτών και δι' εκείνων, οι όποιοι λόγω της μορφώσεως και διανοητικότητος αυτών όλιγώτερον είναι υποκείμενοι εις το να υποδύνανται ρόλον διακοσμητικών προσώπων. Ο δ' άριθμός των ένόρκων όφείλει να είναι τριπλάσιος των τακτικών δικαστών (π.χ. 6 προς 2). Άλλά θα είχομεν έτι να προτείνωμεν εν τη περιπτώσει ταύτη, ού μόνον την εις τὰ μικτά δικαστήρια ύπαγωγην πάντων άνεξαίρετως των κακούργημάτων, αλλά και παντός άδικήματος του τύπου (και τον ιδιωτικών βίον άφορώντος) και των ιδιαιτέρως δωσιδικίας άπολαύνων προσώπων (πλήν των πταισμάτων). Παραλλήλως δε την παρὰ των μικτών έπίσης δικαστηρίων (2 ένόρκοι και 1 δικαστής) αντικατάστασιν των πλημμελειοδικείων — ως άλλως τε εν Γερμανία συμβαίνει, ένθεν ελήφθη ως πρότυπον ο των μικτών δικαστηρίων θεσμός — ή τουλάχιστον την παρὰ τοιούτων δικαστηρίων εκδίκασιν ώρισμένων πλημμελημάτων και ιδιαιτήτων των στρεφόμενων κατά των ήθων.

Ούτως άντιλαμβανόμεθα το ζήτημα των όρκωτων δικαστηρίων, ως τουτο διαμορφούται σημερον παρ' ήμίν. Θα είμεθα ευτυχείς, εάν ή ελάχιστη αυτή ήμετέρα συμβολή εις τον κώδικα των τιμών ανθρώπων — ως δικαιοσύνης άπεκλήθη ή ποινική δικονομία — έχρησίμευεν έστω και μόνον ως άπαρχή έκδηλώσεως ένεργου ένδιαφέροντος των πολυ μάλλον ειδικωτέρων και δοκιμωτέρων ήμων θεμιστών επιστημόνων διά τον νεαρόν Κώδικα.

Γ. ΛΑΓΟΠΑΤΗΣ

ΟΠΩΣ ΤΟ ΡΑΣΟ

κάνει τον καλόγερο
έτσι και ή καλή ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ
προκαλείται από την εμφάνισιν
Εάν θέλετε να παρουσιασθίτε εις
την Κοινωνίαν με ΚΑΛΟΡΡΑΜΜΕ-
ΝΑ ΕΥΔΥΜΑΤΑ, τὰ όποια θα άπο-
κτήσετε με ΜΙΚΡΑΣ ΔΟΣΕΙΣ, έ-
λάτε εις την

ΕΤΑΙΡΙΑΝ ΣΤΑΡΡ Α.Ε.

ΑΘΗΝΑΙ:
Στοά Άρσακείου 12
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ:
Όδός Φίλωνος 46-48
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ:
Όδός Βενιζέλου 22
ΠΑΤΡΑΙ:
Όδός Μαΐζωνος 109
ΒΟΛΟΣ:
Όδός Έρμού 111

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΔΥΟ ΝΕΑ ΑΝΤΙΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

ΤΟΥ κ. Α. Θ. ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΥ

Κατά τον τρέχοντα μήνα Δεκέμβριον ελήφθησαν υπό δύο κρατών ανά μία σειρά νομοθετικών μέτρων εξαιρετικώς σημαντικών, άτινα πρόκειται να έχωσιν ισχυρότατον αντίκτυπον επί της οικονομικής ζωής των χωρών τούτων. Πρόκειται περί της Γερμανίας και της Ιταλίας, δύο κρατών εύρισκομένων με διάφορον έκαστον μορφήν, υπό καθεστώς αυταρχικών κυβερνήσεων. Νομίζω ένδιαφέρον διά τους αναγνώστας της «Εργασίας» να προβώ εις σύντομον αυτών έκθεσιν.

Και πρώτον, την 4 Δεκεμβρίου ή Γερμανία προέκηρυξε, μεταξύ άλλων, με την ύπογραφην του ύπουργού της Έθνικής Οικονομίας, νόμον καθορίζοντα ότι αι έταιρείαι δικαιούνται να διανέμωσι μερίσματα άνωτερον του 6 %, έκτός αν κατά το προηγούμενον έτος ύφιστατο τοιούτον άνωτερον, όποτε πάλιν το νέον μερίσμα δεν δύναται να υπερβι το 8 %. Το επί πλέον των πραγματοποιηθέντων κερδών θα τίθεται εις την διάθεσιν της Τραπέζης Προεξοφλήσεων εις χρυσόν, ήτις θα το επενδύη εις χρεώγραφα του κράτους ή τοιαύτα ήγγυημένα παρὰ του κράτους.

Το μέτρον τουτο, αποτελούν επέμβασιν του κράτους εις την ιδιωτικήν περιουσίαν πολυ σημαντικωτέραν της επεκτάσεως του αυθαιρέτου υπό του κράτους καθορισμού των τιμών πωλήσεως εις όλα τα προϊόντα, ήτις ελήφθη ταυτοχρόνως, δεν δύναται να έχη ως συνέπειαν ειμή την άπομάκρυνσιν των κεφαλαίων από τας διαφόρους έπιχειρήσεις, άφου διά τουτο, παρ' όλας τας έμφύτους εις τας τοιαύτας τοποθετήσεις άμφιβολίας και κινδύνους, δεν θα δύνανται ν' αναμένωσιν άπόδοσιν άνωτέραν του 6 %, και δι' παρ' όλον τον έπι- κρεμάμενον κίνδυνον της έτι μεγαλύτερας από της σημερον ούσιαστικώς ύφισταμένης έκπτώσεως του νομίσματος. Και το περίεργον είναι ότι εις τον έκφωνηθέντα προς ύποστήριξιν του μέτρου λόγον του, ο κ. Δρ Σάχτ, ύπουργός της Έθνικής Οικονομίας, ανέλαβε και την ύποστήριξιν του καπιταλισμού, όστις υποτίθεται ότι εύρίσκεται εις αντίθεσιν προς τας άρχάς του εθνικοσοσιαλισμού.

«Όχι μόνον, είπεν, ή εργασία δημιουργεί το κεφάλαιον, άλλ' εν τη συγχρόνω οικονομική ζωή ίνα αυτη έχη κάποιαν σημασίαν, έχει ανάγκην της βοήθειας του κεφαλαίου. Έχομεν μέγα έργον να έπιτελέσωμεν, να δημιουργήσωμεν άρκετον κεφάλαιον, ίνα διατηρήσωμεν την ικανότητα του συναγωνισμού. Ίνα άναμετρηθώμεν με τα άλλα έθνη από έκπολιτιστικής άπόψεως έχομεν ανάγκην ποιάς τινος ποσότητος κεφαλαίων. Μας χρειάζονται ακόμη ίνα διατηρήσωμεν τον στρατόν μας εις έπίπεδον άνάλογον προς τας διεθνείς δυνατότητας».

Τώρα, πώς ή προσέλευσις και ή δημιουργία των κεφαλαίων συμβιβάζονται με την έπιβολήν του περιορισμού της άποδόσεως των, είναι μυστήριον, το όποιον μόνη ή χιτλερική φιλοσοφία δύναται να εξηγήση.

Σχεδόν ταυτοχρόνως, την 8 Δεκεμβρίου, ή Ιταλία προέκηρυξε, όμοι μετὰ διαφόρων άλλων συναλλαγματικών περιορισμών, νόμον καθορίζοντα ότι οι έγκατεστημένοι εν Ιταλία Ιταλικής ύπηκοότητος έπιχειρήσεις ή άτομα όφείλουν να δηλώσωσιν εντός τακτής προθεσμίας, όλιοημέρου εις το «Έθνικόν Ίνστιτούτον έξωτερικών συναλλαγών» όλα τα εν τώ έξωτερικώ διαθεσίματά των, πάσης φύσεως, ως λαβείν εκ του έξωτερικού, συμμετοχάς εις έπιχειρήσεις, τίτλους και Ιταλικούς άκόμη εύρισκομένους εν τώ έξωτερικώ κλπ., με την ύποχρέωσιν όπως έκχωρήσωσιν εις πρώτην του αίτησιν όλα τα λαβείν των ταύτα εις το Ίνστιτούτον, όπερ θα έχη να τα πωλήση, μέσον της Έκδοτικής Τραπέζης της Ιταλίας, πιστώνον αυτούς με το αντίτιμον εις λίρας

ΕΤΟΜΑΧΙΚΑ — ΕΝΤΕΡΙΚΑ
Κ. ΣΗΜΑΝΤΗΡΗΣ

Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Μονάχου Τ. Βονθός Muller και Heldrich. Σπουδάζει και ειδικεύει εν Γερμανία. Δίδεται έδρα Γερανίου 6, Αθήναι. (Πάροδος Πειραιώς) 10-12 π.μ. και 4-7 μ.μ. Άριθμός τηλεφώνου 24408

Ιταλικάς. Έν περιπτώσει άρνήσεως, προβλέπονται ποιναι φθάνουσai μέχρι ποσού ίσου προς την αξίαν της άποκρύψεως και έκτόπισιν εις τας νήσους.

Μία τόσον άγρία πάλη κατά των εις ξένον συνάλλαγμα ή νόμισμα ιδιωτικών άποθεμάτων είναι χαρακτηριστική των εξαιρετικών συναλλαγματικών δυσκολιών εις άς εύρίσκεται ή Ιταλία κατόπιν του μεγαλεπήβολου φασιστικού άνορθωτικού προγράμματος, διαφαινομένων άλλως τε και εκ της συνεχούς μειώσεως του χρυσού άποθέματος της Έκδοτικής Τραπέζης, το όποιον έφθασεν ήδη εις το καταστατικόν όριον του 40 %.

Αι Ιταλικαί εφημερίδες, κατ' άναγκαστικήν κυβερνητικήν έπιβολήν, παρουσιάζουσι το μέτρον τουτο ως χρήσιμον διά «την εξασφάλισιν του άθίκτου της Ιταλικής λίρας» («Πόπολο ντ' Ιτάλια») και ως «μέτρον νόμιμον και άναγκαίον, καθότι έκαστον κράτος υπερασπίζεται το νόμισμά του καθώς δύναται» («Κορριέρε ντε λα Σέρα»). Άλλά όλως διάφορος είναι ή αντίληψις του άγγλικού τύπου, έκφράζοντος έλευθέρως τας γνώμας του. Ούτω, το «Financial Times» γράφει ότι ή τελική έπιτυχία του νέου μέτρου φαίνεται λίαν άμφιβολος εις τους ειδήμονας, το «Financial News» συνιστά εις την Ιταλικήν κυβερνήσιν ν' αντιμετωπίση σαφώς την κατάστασιν, ήτις δείκνυει ότι ή Ιταλική λίρα άσφαλώς θα ύποτιμηθι τάχιον ή βράδιον, και οι «Τάιμς» ύποστηρίζουν ότι ούδαμώς είναι βέβαιον ότι το νέον μέτρον θ' άρκέση διά να διατηρήση ή Ιταλική λίρα την σημερινήν αξίαν της.

Είναι άλλως άποδεδειγμένον έπαρκώς πλέον ότι όλα τα περιοριστικά επί του νομίσματος μέτρα, προκαλούντα την δυσπιστίαν του κόσμου επ' αυτών, κατανοούν πάντοτε τελικώς να έχωσιν αντίθετα των επιδιωκομένων αποτελέσματα. Και ή Ιστορία μας διδάσκει ότι εις παρωχημένας εποχάς ελήφθησαν εναντίον της «κερδοσκοπίας» του νομίσματος μέτρα πολυ άγριώτερα των σημερον λαμβανόμενων υπό της Ιταλίας, φθάνοντα μέχρι της ποινής του θανάτου, χωρίς τουτο να έμποδίση τελικώς την κατάρρευσιν των ύποστηριζόμενων νομισμάτων.

Α. Θ. ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΣ

- (2) Μαξιμου Γκόρνι «Ο άναγνώστης».
(3) Φ. Δοστογιέφσκι «Το ύπόγειον».
(4) Paul Bourget «Le disciple».
(5) Κατά τὰ σημερον ισχύοντα, ο γνωρίζων γραφήν και άνάγνωσιν και άσκιών έπιτήδευμα άποβαλλόμενον έτησίως εις φθόρον διαχ. 601 είναι έπιλέξιμος εις το λειτουργήμα του ένόρκου.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΕΙΝΑΙ ΣΥΜΦΕΡΟΥΣΑ Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΖΑΧΧΑΡΩΣ ΕΚ ΤΕΥΤΛΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ;

Α'.

Εσχάτως ανικινηθή πλέον το ζήτημα της παραγωγής ζαχαρώς εκ τεύτλων εν Ελλάδι. Διά τοῦτο σκόπιμον εἶναι νὰ ἐξετασθῇ κατὰ πόσον εἶναι δυνατὴ καὶ συμφέρουσα διὰ τὴν Ἑλλάδα ἡ ἐγκατάστασις τοιαύτης βιομηχανίας.

II

Ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ζητήματος ἔχουσι γράψει πολλά. Θὰ ἀναφέρωμεν τινὰς τῶν διατυπωθεισῶν γνώμων.

Ο κ. Παπανδρέου (6 καὶ 7) γράφει διὰ τὸ τεῦτλον ἀντέχει εἰς τὴν ξηρασίαν περισσότερο μάλιστα τοῦ ἀραβοσίτου. Ὑποστηρίζει ὅτι δέον νὰ σπείρηται εἰς Μακεδονίαν τὸν Φεβρουάριον. Καὶ θεωρεῖ τὸ κλίμα καὶ τὰ ἐδάφη τῆς Ἑλλάδος κατάλληλα δι' αὐτό. Διὰ τὴν παραγωγὴν λέγει 1 χιλ. ξηρὰς οὐσίας χρειάζονται εἰς γονίμους γαίας 400 χιλ. ὕδατος. Ἐπομένως διὰ νὰ ἔχωμεν ἀπόδοσιν 3000 χιλιόγραμμων τὸ στρέμμα με 20 % ξηρὰν οὐσίαν χρειάζονται 240 κυβικά ὕδατος, δηλαδὴ 240 χιλ. βροχῆς. Ἐδάφη ἀμμοαργιλλώδη, καλῶς καλλιεργούμενα, δύνανται νὰ ἀπορροφῶσι καὶ νὰ συγκρατῶσιν ὅλον τὸ ποσὸν τῆς πιπτούσης βροχῆς καὶ θέτωσι τοῦτο κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν διάθεσιν τῶν φυτῶν. Καὶ ἐπειδὴ αἱ βροχαὶ ἐν Ἑλλάδι εἶναι διπλάσιαι ἕως τριπλάσιαι τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ, δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ἀπόδοσιν 3000 χιλ. τὸ στρέμμα. Ἐν τούτοις, κατὰ τὴν αὐτὴν δημοσίευσιν, ἡ μέση ἀπόδοσις τεύτλων εἰς Λαζαρίαν τῆς Θεσσαλίας, ὅπου ἐλειτούργησεν ὡς γνωστὸν πλεόν τῆς δεκαετίας ζαχαροποιεῖον, ἦτο μόνον τὸ ἥμισυ, δηλ. 1207 δκ., τὸ δὲ εὐνοϊκώτερον ἔτος 1903 δὲν ὑπερέβη τὰς 1660 δκ. μολοντὶ ἡ ὅλη σχεδὸν καλλιεργουμένη ἔκτασις ἐποτίζετο. Ἀλλ' εἰς τοῦτο δὲν ἀποδίδει τὴν σημασίαν ὁ κ. καθηγητὴς, ὅστις βασιίζεται εἰς τὸν ἀνωτέρω ὑπολογισμὸν καὶ εἰς τὴν παρατήρησιν ὅτι ὀρισμένην χρονίαν ὥρισμένην τὴν ἡμέραν μὴ ποτιστικὰ ἔδωσαν ἀποδόσεις 2000 καὶ 3000 δκάδων.

Ὡς πρὸς τὴν βιομηχανικὴν ἀπόδοσιν τῶν τεύτλων εἰς ζάχαριν, κατὰ τὸν κ. Παπανδρέου, 37.140.600 δκ. τεύτλων παρήγαγον 3.582.740 δκ. ζαχαρώς, δηλαδὴ ἡ ἀπόδοσις ἦτο 9.66 %. Τὸ ἐργοστάσιον δὲν δύναται, λόγω τῆς δυσχεροῦς διατηρήσεως τῶν τεύτλων ὑπὸ τὸ κλίμα μας, νὰ ἐργάζηται πλέον τῶν 40—50 τὸ πολὺ ἡμερῶν. Ὡς πρὸς τὴν δαπάνην ἐγκαταστάσεως τοῦ ζαχαροποιείου, τοῦτο ἐκτίσεν ἐν συνόλῳ εἰς 2.675.501.51 δραχ., αἱτινες μετὰ τὴν τότε τιμὴν τῆς δραχμῆς ἀντιστοιχοῦσι πρὸς χρυσὰς 1.798.210 καὶ σημερινὰς 62.937.350. Ἡ μέση παραγωγὴ τοῦ ἐργοστασίου τοῦτου ἦτο 398082 δκ. ζαχαρώς, ἔφθασε δὲ τὸ εὐνοϊκώτερον ἔτος 1903 τὰς 1.207.303 δκ. Τὰ ἔξοδα λειτουργίας τοῦ ἐργοστασίου ἐκυμαίνοντο κατ' ἔτος μεταξὺ 117.639.85 δραχ., τὸ 1897 με χρυσ. 665.889.15 δραχ., τὸ 1903 ἦτοι χρυσῶν μὲν 70.583.91 καὶ 426.169.06, σημερινῶν δὲ 2.470.436.85

καὶ 14.915.918.10 ἀντιστοιχῶς. Κατ' ὅκω ζαχαρώς τὰ ἔξοδα ταῦτα, λειτουργίας μόνον τοῦ ἐργοστασίου, ἦσαν κατὰ μέσον ὄρον 1.02 δραχ. χάρτιναί τότε, ἀντιστοιχοῦσαι εἰς χρυσὰς 0.63 καὶ σημερινὰς 21.95. Τὸ εὐνοϊκώτερον ἔτος 1903 τὰ ἔξοδα ταῦτα, λειτουργίας μόνον τοῦ ἐργοστασίου, ἦσαν κατ' ὅκω ζαχαρώς δραχμαὶ χάρτιναί 0.55, ἦτοι χρυσὰ 0.35 καὶ σημερινὰ 12.25. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, τὸ εὐνοϊκώτερον ὄλων, μόνον ἡ δαπάνη εἰς γαιάνθρακας καὶ κῶκ ἀνῆλθεν εἰς 0.175 δραχ. χάρτινας, ἦτοι χρυσὰς 0.112 καὶ σημερινὰς 3.92. Τὸ μέσον κόστος τῆς δκάς ζαχαρώς, μόνον εἰς ἔξοδα καλλιεργητικὰ καὶ εἰς δαπάνας βανομένων τῆς ἀποσβέσεως καὶ τῶν τῶν ἐγκαταστάσεων ἐργοστασίου καὶ καλλιεργείας, ἀνῆλθετο εἰς δραχμάς χάρτινας 2.68 ἀντιστοιχοῦσαι εἰς χρυσὰς 1.66 καὶ σημερινὰς 58.10. Τὸ δὲ εὐνοϊκώτερον ἔτος 1903 ἀντιστοιχοῦσαι εἰς χρυσὰς 0.81 καὶ σημερινὰς 28.35. Τὸ ζαχαροποιεῖον ἐπὶ ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ τότε, ἦτοι χρυσὰς 0.935 καὶ σημερινὰς 1904 4.586.801.26 δραχ. τῆς ἐποχῆς τοῦ νῦν. Ἐν τούτοις ὁ κ. Παπανδρέου καταλήγει ὅτι ἡ παραγωγὴ τῶν τεύτλων εἶναι συμπληρώνουσα τὴν δὲ ζαχαροποιεῖα δύναται νὰ δαχ. σταθεροποιήσῃ καὶ δέον νὰ ἐγκατασταθῇ ζαχαροποιεῖα ἐν Ἑλλάδι.

Ο κ. Σταγιδάκης (8) δίδει ἐνδιαφέροντας ἀριθμούς, ἀφορῶντας τὰς βιομηχανικὰς δαπάνας. Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς αὐτοῦ ἡ δαπάνη βιομηχανικῆς κατασκευῆς γαζόμενον ἡμερησίως 1500 τόνων, καὶ σεως ἦν δίδει ὑπολογισμὸν ὅτι τὸ τοκοῦν τούτων, ὁ ἀνθραξ, λίθι καὶ ἑλαιοὶ 22 % καὶ 8 % αἱ λοιπαὶ δαπάναι. Καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι δέον νὰ ἐγκατασταθῇ ἡ βιομηχανία αὕτη ἐν Ἑλλάδι.

Ο κ. Χρηστίδης (9) υπολογίζει ὅτι τὸ τεῦτλον θὰ διδῇ ἀπόδοσιν ἄνευ ἀρδεύσεως εἰς τὰς ἀποξηρανομένας γαίας 2000 δκ. % ἦτοι 308 χιλ. ζαχαρώς ἀπόδοσιν 12 % ὅτι τὰ ἐργοστάσια θὰ πληρώνουν τὸ τεῦτλον πρὸς 1 δραχ. κατ' ὅκω τὰς τελευτάς. Καταλήγει δὲ ὅτι κατ' ὅλῃς τὰς ὑπαρχούσας ἐνδείξεις ἡ ἐν Μακεδονίᾳ εἰσαγωγὴ τῆς βιομηχανίας τῶν τεύτλων θὰ εἶναι ἐπέρουσα δι' ὅλους τοὺς ἐνδιαφερομένους.

Ο κ. Κυριακὸς (2) βασιίζεται ἐπὶ τῇ γνώμῃ τοῦ κ. Παπανδρέου, καταλήγει εἰς τὸ ὅτι δὲν θὰ ἐπιδωθῇ κατὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν τεύτλων, καὶ νὰ γίνωμεν οὐδ' αὐτάρκειας εἰς ζάχαριν.

Τέλος ὁ γράφων (3 καὶ 4), δι' οὗς λόγους καὶ κατωτέρω θὰ παραθέσωμεν, θεωρεῖ τὸ κλίμα μας ὡς ἀκατάλληλον διὰ τὸ τεῦτλον, υπολογίζει ὅτι μόνον τὸ πλη-

ΤΟΥ κ. Ι. Σ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ

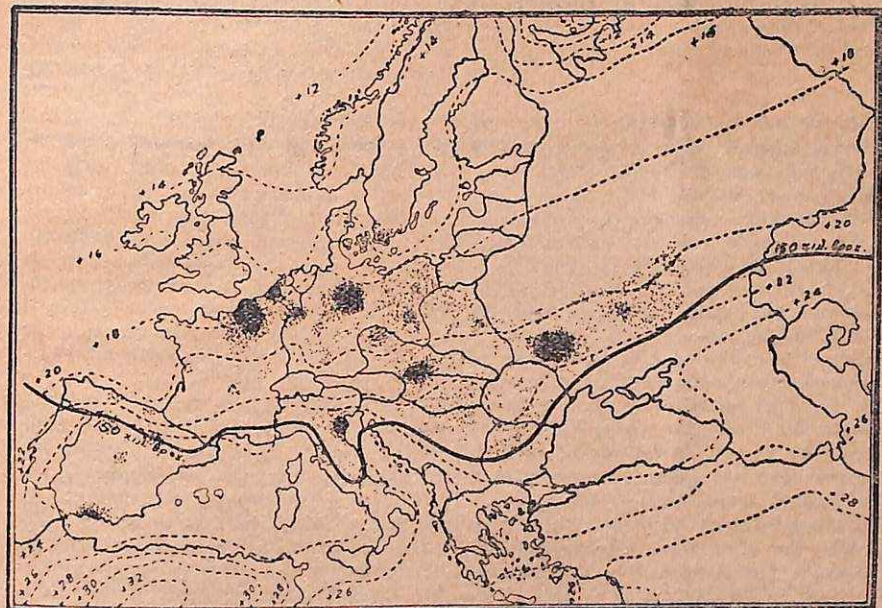
ρωτέον εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ποσοστὸν τῶν βιομηχανικῶν δαπανῶν θὰ εἶναι ὑπερπλάσιον τῆς τιμῆς εἰς τὴν ἀγοράζομεν ἐτοίμην τὴν ζάχαριν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ καταλήγει ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιδωθῇ εἰς τοιαύτην παραγωγὴν. Ἄλλως τε ὅλων καλλιέργειαι ἀποδίδουσιν ἐξ ἐνός στρέμματος προϊόντα μεγαλύτερας ἀξίας, ἀφ' ὅσον ἡ ἀξία τῆς ζαχαρώς τῆς περιεχομένης εἰς τὰ τεύτλα τὰ παραγόμενα ἐξ ἐνός στρέμματος. Ὡστε καὶ ἂν ἐπρόκειτο νὰ ἐξαγοράζηται ἡ ζάχαρις ἐκ τοῦ τεύτλου ἂνευ οὐδεμιᾶς δαπάνης, πόλιν ἡ καλλιέργεια αὕτη δὲν θὰ συνέφερεν.

III

Ἄς εἰσελθῶμεν τώρα εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος. Καὶ πρῶτον, εἶναι τὸ κλίμα μας κατάλληλον διὰ τεύτλον; Ἡ εἰκ. 1 παριστᾷ τὴν διανομὴν τῆς καλλιέργειας τοῦ τεύτλου ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἡ εἰκ. 2 τὴν ἀπόδοσιν κατὰ στρέμμα εἰς ζάχαριν, ἐξερχομένην ἐκ τοῦ ἐργοστασίου. Ἀπλὴ παρατήρησις τῶν χαρτῶν τούτων πείθει ὅτι ἡ καλλιέργεια τοῦ τεύτλου γίνεται εἰς χώρας ὅπου τὸ θέρος εἶναι δροσερόν (θερμοκρασία τοῦ Ἰουλίου οὐχὶ μεγαλύτερα τῶν 22 βαθμῶν) καὶ βροχερόν (βροχαὶ θέρους ἄνω τῶν 150 χιλ.). Εἰς τὴν Ἰταλίαν (ἐκβόλας τοῦ Πάδου) εἶναι μὲν ἡ θερμοκρασία τοῦ θέρους 24 βαθμῶν, ὅλλὰ αἱ βροχαὶ τοῦ θέρους εἶναι πολὺ περισσότεραι 250 χιλ. καὶ γίνονται ποτίσματα. Παρ' ὅλον δὲ τοῦτο εἰς Ἰταλίαν ἐλαχίστη καλλιέργεια τεύτλου γίνεται, τὸ ποσοστὸν ἐπὶ τῆς ὅλης δι' ἑπτασίων φυτῶν καλλιεργουμένης ἐκτάσεως εἶναι μόνον 11 τοῖς χιλίοις, ἐνῶ εἰς ἄλλας χώρας με δροσερότερον θέρος, ὡς τὸ Βέλγιον καὶ τὴν Ὀλλανδίαν, εἶναι 75 καὶ 97 τοῖς χιλίοις. Ἡ Ἑλλάς με θερμοκρασίαν Ἰουλίου 26.4 εἰς Θεσσαλονίκην καὶ 27.3 εἰς Ἀθήνας, βροχὰς δὲ θέρους 85 χιλ. εἰς Θεσσαλονίκην, 33 χιλ. εἰς Ἀθήνας καὶ 89 χιλ. εἰς Τρῆκκαλα (πλησίον τῆς Λαζαρίνας) εὐρίσκειται ἐκτός τῆς ζώνης καλλιέργειας τοῦ τεύτλου. Αἱ ἀποδόσεις τοῦ τεύτλου ἐλαττώνονται ὅσον ἡ θερμοκρασία τοῦ θέρους αὐξάνει καὶ αἱ βροχαὶ ἐλαττοῦνται. Εἰς τὴν Σουηδίαν, Δανίαν, Βέλγιον, Ὀλλανδίαν, Γερμανίαν, Γαλλίαν, Τσεχοσλοβακίαν, ὅπου αἱ ἀποδόσεις ὑπερβαίνουν τὴν πλησίον τὰ 400 χιλ. τὸ στρέμμα, ἡ θερμοκρασία τοῦ Ἰουλίου εἶναι κάτω τῶν 20 καὶ αἱ βροχαὶ τοῦ θέρους ἀφθονοῦν 179 χιλ. εἰς Γεμβλου, 189 χιλ. εἰς Βερολίνον, 179 εἰς Πράγαν. Εἰς τὰς χώρας με θέρος ἔχον θερμοκρασίαν Ἰουλίου περὶ τοὺς 20 καὶ βροχὰς περὶ τὰ 150 χιλ. αἱ ἀποδόσεις εἶνε 210 χιλ. εἰς Ἰσπανίαν, 200 χιλ. εἰς Γιουγκοσλαβίαν (Βόρειον), 170 χιλ. εἰς Ρουμανίαν, 170 χιλ. εἰς Βουλγαρίαν (Βόρειον), 150 χιλ. εἰς Ρωσίαν. Συνεπῶς ἡ ἀπόδοσις τῆς Λαζαρίνας 1545 χιλ. τὸ στρέμμα με 9.66 % βιομηχανικὴν ἀπόδοσιν, ἦτοι 149 χιλ. τὸ στρέμμα, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀνεπάρκεια διὰ

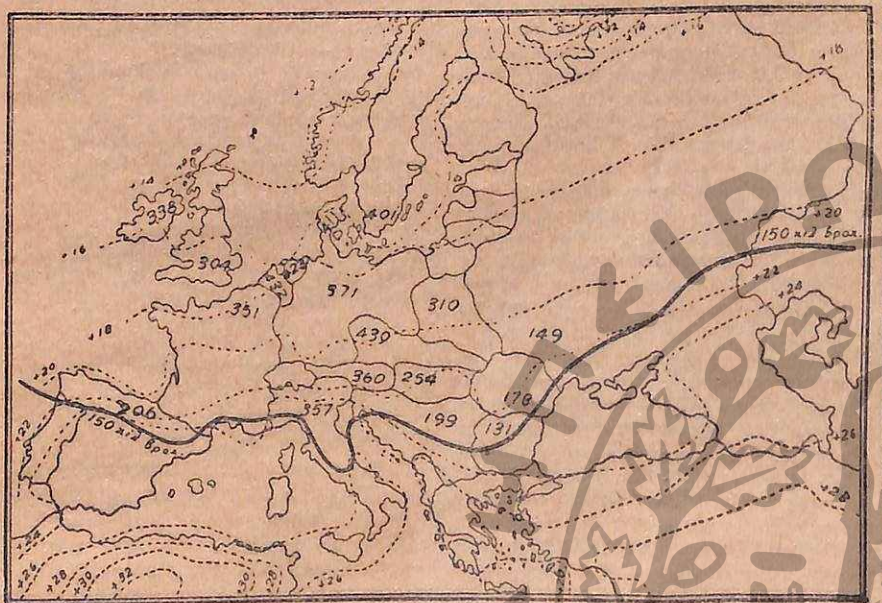
τὸ κλίμα μας, ὅπου ἡ θερμοκρασία τοῦ Ἰουλίου ὑπερβαίνει τοὺς 26 καὶ αἱ βροχαὶ τοῦ θέρους εἶναι 33—89 χιλ. Θὰ ἔπρεπε δὲ νὰ εἶναι πολὺ μικρότερα ἐὰν ὅλη σχεδὸν ἡ ἔκτασις δὲν ἐποτίζετο καὶ οἱ ἀγροὶ δὲν ἦ-

βροχαὶ τοῦ ἔτους 1929—30 ὑπῆρξαν ἐν Ἑλλάδι περίπου διπλάσιαι τῶν τοῦ ἔτους 1932—33, αἱ ἀποδόσεις τοῦ σίτου τὸ 1930—31 θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι διπλάσιαι τῶν τοῦ 1932—33. Ἐνῶ συνέβη ἀκριβῶς τὸ ἀντί-

Εἰκ. 1.—Ἡ καλλιέργεια τοῦ ζαχαροτεύτλου ἐν Εὐρώπῃ (ἐκαστὴ στιγμή παριστᾷ 4.000 στρέμματα) αἱ ἰσοθερμοὶ τοῦ Ἰουλίου καὶ ἡ ἰσοπέτης τοῦ θέρους (Ἰούνιος, Ἰούλιος, Αὐγούστος) τῶν 150 χιλ. Κατὰ τὸν Harris (1)

σαν ἐξαιρετικῆς γονιμότητος. Σημειώτεον θετον, ἡ ἀπόδοσις τοῦ 1931 ἦτο 47 χιλ. καὶ τοῦ 1933 118 χιλ. Ὡσαύτως δὲν δύναται νὰ ληφθῇ σοβαρῶς ὅτι ὕψει ἡ γνῶμη

Εἰκ. 2.—Αἱ ἀποδόσεις τοῦ τεύτλου ἐν Εὐρώπῃ κατὰ τὰς στατιστικὰς τοῦ Διεθνούς Γεωγρ. Ἰνστιτούτου τῆς Ρώμης, αἱ ἰσοθερμοὶ τοῦ Ἰουλίου καὶ ἡ ἰσοπέτης τοῦ θέρους (Ἰούνιος, Ἰούλιος, Αὐγούστος) τῶν 150 χιλιοστῶν.

γραμμα, εἶναι 64 χιλιοστά, εἰς Ὁδησὸν ὅπου ἡ ἀπόδοσις εἶναι 150 χιλιογραμμά, 142 χιλιοστά, εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ ξηρασία τοῦ θέρους εἶναι 276 χιλιοστά εἰς Θεσσαλονίκην καὶ 347 εἰς Ἀθήνας.

Ὡς πρὸς τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ κ. Παπανδρέου (6) ὅτι βρέχει τόσο, ὅτι χρειάζονται τόσο ὕδωρ δι' ἑν χιλιόγραμμον ξηρᾶς οὐσίας καὶ ὅτι ἐπομένως δύναμεθα νὰ ἔχωμεν τὴν ἀπόδοσιν, ὅσοι δύναται νὰ χαρακτηρηθῶσιν ὡς φανταστικοί, ἂν ὄχι ἀπλοῖκοι. Τὰ οἰκολογικὰ ζητήματα δὲν εἶναι τόσο ἀπλά, ὥστε νὰ λύνονται διὰ μίαν ἀπλὴν διαφύλαξιν. Κατ' ἀναλογίαν θὰ ἤδυνάτο νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι διότι αἱ

τοῦ κ. Παπανδρέου (6) ὅτι ἐπειδὴ ἀγροὶ τινες ἔδωσαν ὀρισμένον ἔτος ἀποδόσεις 2—3000 δκάδων, δύναμεθα νὰ υπολογίσωμεν ἐπὶ τοιοῦτον ἀποδόσεων. Καθ' ὅμοιον τρόπον θὰ ἤδυνάτο νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ἐπειδὴ ἀγροὶ τινες οἵτου ἔδωσαν τὰ τελευτά 400—500 δκ. οἵτου, δύναμεθα νὰ υπολογίσωμεν ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ τοιοῦτον ἀποδόσεων καὶ ἐπὶ τούτων νὰ βασιίσωμεν οἰκονομικοὺς ὑπολογισμοὺς τῆς καλλιέργειας. Εὐτυχῶς, ὡς ἀνεπύξαμεν ἀλλοῦ, (5) παρήλθεν ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν ἡ γεωπονικὴ ἐπιστὴμὴ ἐβασίλειτο ἐπὶ τοιοῦτων φανταστικῶν ὑπολογισμῶν καὶ ἐξῆγε συμπεράσματα ἐκ τοιοῦτων μεμονωμένων συμ-

βάντων.

Σήμερον αἱ φυτοτεχνικαὶ ἐπιστῆμαι βασιίζονται ἐπὶ τῶν στατιστικῶν ἐπεξεργασμένων ἀποτελεσμάτων τοῦ γεωργικοῦ πειραματισμοῦ, ἡ δὲ τοιαύτη μέθοδος ἐρευνῆς ἀπέδειξε τὸ ἀβάσιμον ὄλων τῶν ὡς οἱ ἀνωτέρω συλλογισμῶν.

Ἄλλως τε ὁ κ. Παπανδρέου (7) υπολογίζει νὰ σπείρηται τὸ τεῦτλον εἰς Μακεδονίαν τὸν Φεβρουάριον, ὁ Φεβρουάριος δὲ εἶναι εἰς Μακεδονίαν ἐξαιρετικῶς ψυχρὸς, με 5.5 ἡμέρας παγετοῦ κατὰ μέσον ὄρον καὶ με θερμοκρασίαν μέσην μόνον 6.8 (Γ. δε Α. Ἀλεξάνδρου, «Τὸ Κλίμα τῆς Θεσσαλονίκης»), ἐνῶ τὸ τεῦτλον σπείρεται εἰς τὸ Βέλγιον ὑπὸ θερμοκρασίαν 10.5 βαθμῶν. Ἐπίσης ὑποστηρίζει ὅτι τὸ τεῦτλον εἶναι ἀνθεκτικὸν εἰς τὴν ξηρασίαν, ἀνθεκτικώτερον μάλιστα τοῦ ἀραβοσίτου, ἐνῶ, ὡς ἀπεδείχθη ἀνωτέρω, τὸ τεῦτλον μόνον εἰς χώρας με πολὺ δροσερόν θέρος εὐδοκίμει. Καὶ τέλος γράφει ὅτι ἀντέχει εἰς τοὺς ἐλλειμνικοὺς χειμῶνας. Ταῦτα δεικνύουσιν ὅτι ὁ κ. καθηγητὴς δὲν ἔλαβεν ἐπαρκῶς ὑπ' ὄψιν οὔτε τὴν εὐπάθειαν τοῦ τεύτλου εἰς τοὺς παγετοὺς, ἰδίᾳ ὅταν εἶναι νεαρόν, οὔτε τὴν εὐπάθειαν τοῦ εἰς τὴν ξηρασίαν, οὔτε ἐν γένει τὰς οἰκολογικὰς ἀπαιτήσεις τοῦ.

Εἰς τὸ προσεχές: Ἡ συνέχεια.

Ι. Σ. ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ

Διευθυντὴς τοῦ Ἰνστιτούτου Κιλλι-τερεύσεως Φυτῶν

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ Ο "TITAN"

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Κεφάλαια 3.000.000

Διεύθυνσις ἐν Ἀθήναις ὁδὸς Σταδίου
Τηλέφωνον 125Γραφεῖα φορτωσῶν ἐν Πειραιεὶ. Τηλέφωνον
ἀριθμὸς 42 π.Ἐργοστάσιον ἐν Ἐλευσίνῃ. Τηλέφωνον
ἀριθμὸς 365.

Τηλεγραφεῖ. «TITAN» Ἀθήνας

Τοιμενὰ «TITAN» τύπου PORTLAND (Ciment Artificiel Portland) ἀνταποκρινόμενα εἰς τοὺς αὐστηροτέρους κανονισμοὺς τῶν πεπολιτισμένων Κρατῶν δι' ἔργα ἐκ μπετόν πάσης φύσεως: Μπετόν ἄρμε λυμενικά, πλακοποιία, ἐπιτορώσεις ὁδῶν, κατασκευὴ πλίνθων τοῦβλων καὶ οἰκοδομῶν (ἀγκυρώσεις) πρέκια κλπ.

Τσιμεντὸ «ΚΥΚΛΩΣ». Εἰδικὴ κοιλία κατάλληλος διὰ τὴν παρασκευὴν ὀδραυλικῶν ἀμμοκονιασμάτων δι' οἰκοδομὰς, ἀντικαθιστῶσα με πλείστα δὲ προτερήματα τὰ ἀμμοκονιασμάτων τῆς ἀσβέστου.

Πολὺ ταχύτερα πῆξις. Ἀσυγκρίτως μεγαλύτερα ἀντοχή, ὅθεν: Ταχύτερη ἐκτελέσεως. Σημαντικὴ ἐλάττωσις τοῦ πάχους τῶν τοίχων ἦτοι: Κέρδος εἰς χρῆσιμον χώρον καὶ οἰκονομία εἰς ἐργατικά καὶ ὄγκον λιθοδομῆς. Συνιστᾶται ἰδιαίτερος δι' ἔργα λυμενικά.

Ν. Ο. ΓΙΑΒΟΠΟΥΛΟΣ

Ἱατρός, Ἀφροδισιολόγος

Ὁδ. Πανδρόου 4 (Πλατ. Μητροπόλεως)
Τηλέφωνον 25-408

λως ἐνθουσιασμοί, ἐστὼν εἰς τὴν Ἱταλίαν, ὁ ποιοτάταμος τῆς σηποτροφικῆς λεγομένης ὑπηρεσίας διὰ τὰ κομίσαι ἐδῶ σηποτροφικά προϊόντα πρὸς ἀναένανσιν τῶν καλλιέργουμένων παρ' ἡμῶν τῶν καλλιστοτέρων καὶ ἔφερον ἀπὸ ἐκεῖ κουκουλοῦς ἐκλεκτῶν ποικιλιῶν, ὑπεχρέωσαν δὲ τοὺς ἀπὸ τῶν σηποροπαράγωγῶν νὰ παρουσιάσῃ ἀπὸ τὰς ποικιλίας αὐτὰς, ἑστῶν καὶ δοκιμαστικῶς, δὲν ἤξεύρω πόσο ἐκ τῶν δοκι-

ἵνα οὐκ ἐπειδὴ τῶν καὶ μα-
 γιστῶν τὰ κενοφανῆ μηχανήματα εἰς ἐνέρ-
 γανται. Καὶ ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν καὶ ὅ-
 τον ψυγεῖον νὰ ἰδρῶν τοὺς ἀπὸ τῶν
 Ἀθηνᾶς, εἰς ἐν διαμέρισμα τῆς Ἀνω-
 τῆς Γεωπονικῆς Σχολῆς, εἰς ἣν—
 μεν— διδάσκειται ἡ ἀστροφία, ἡ
 διδασκωνται οἱ μαθητὰς ἐπὶ τῶν
 εἰς τὰ πολὺ θερμὰ μέρη, διὰ νὰ
 καὶ διαχειμῶνται οἱ κορυφῶντες
 εἰς τοιαῦτα ψυγεῖα καὶ εἰς φορητὰ ἀκόμ-
 παγοφυλάκια— πᾶς δὲν μᾶς
 καὶ αὐτὰ!— διὰ τὸν λόγον μὴ
 ἐκ τῶν ἀποφαίτων ἀποφασίσῃ
 πειρήσῃ παραγωγῆς καὶ πολλῶν
 κοουλοῦσαν τὴν γῆν τοῦ
 τὴν πολιτείαν εἰς τὴν γῆν τοῦ
 λους, λέγουσιν οἱ

□□

Καὶ οἱ μὲν ἐν τῷ κ...
τέρων μεταξοσποροπαράγω...
νοι κουκουλόσποροι τὸν ἐλεγχο...
τίλους— ὑφίστανται Ποῖον ὄχι...
ροτροφικῆς ὑπηρεσίας. ἐξῆλθεν ἐκ τῶν...
κουκουλόσποροι ἐλεγχ...

Ταινιόσημον! ὃ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον
φόρος 2 δραχμῶν κατὰ κυτίον τῶν 25

Καὶ δὲν εὗρήθῃ ἀκόμῃ ἕνας ὑπουργὸς Γεωργίας νὰ σκοπίσῃ εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους αὐτὴν τὴν ὑπηρεσίαν καὶ δημιουργίῃ, βάσει τοῦ ἀντισχεδίου τῆς Γεωσοφίας μίαν ὅλην, ἀλλ' ἀνέχοντα ἀκόμῃ αὐτὴν ὁ ἐκέστος τε ὑπουργὸς διὰ τὰ νὰ χλευάζουν οἱ Ἱταλοὶ, οἱ ὅποιοι μᾶς στέλλουν σπόρους καὶ μηχανήματα καὶ σηροτροφικούς ὁργανωτάς, καὶ οἱ Γάλλοι, οἱ ὅποιοι μᾶς στέλλουν χάρτας, κουκουλοσπόρους κλπ., πάντα αὐτὰ ἀνεῖν οὐδενὸς λόγου, ἀλλὰ μόνον διὰ τὰ μᾶς τραβοῦν συνάλλαγαν ἐκαταμμερίων ὅχι ὀλίγων καὶ διὰ τὰ περιστάμεθα καὶ πρὸ τοῦ διεθνέως κόσμου καὶ πρὸ τῶν βαλκανικῶν ἰθὺς λαῶν ἀπελπιστικῶς μυοποῖντες καὶ οἰκτρῶς καθυστερημένοι;

ΣΠ. Γ. ΒΑΜΒΑΣ
Ειδικός σπρωτρός

ENGA SEXEITAT 8-10 R. P. MAY 2-5 R. P.

ΤΑ ΤΗΣ ΙΠΠΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

ΤΟΥ κ. Β. Κ. ΧΑΤΖΟΛΟΥ

Α'.

Η σημασία, την οποίαν έχει η ανάπτυξη της ιπποπαράγωγης δι' εν γεωργικώς προοδευμένον κράτος, φρονιζόμεν δι' εν χρήξει ενταύθα μεγάλης επεξηγήσεως.

Αι βαθείαι αρόσεις, αι τόσον απαραίτητοι δι' την αύξησιν και σταθεροποίησιν της γεωργικής παραγωγής, η μεταφορά των γεωργικών προϊόντων, ο άλυσμός, η κίνησις και η έλξις των διαφόρων γεωργικών μηχανών, η ταχεία και άπρόσκοπτος εκτέλεσις εν γένει των λοιπών γεωργικών εργασιών δεν δύναται να εύρωσι σταθερότερον έρεισμα, και καταλλήλοτερον εκτελεστήν από τον ίππον.

Ανάκαθεν η σκέψις του σφόδρον άνθρώπου απασχολήθη με την δημιουργίαν ενός καλού δυναμοπαραγωγικού τύπου ζώου προς ίκανοποίησιν των εις δύναμιν απαιτούμενων γεωργικών αυτού αναγκών.

Συγκεκριμένως εν Έλλάδι, όπως και εις τας λοιπάς χώρας, εν αρχή της γεωργικής εξέλιξεως αυτής, ο βόδις έπαιξε σπουδαίωτατον ρόλον, όστις εις ώρισμένα γεωργικά διαμερίσματα της χώρας μας άκόμη και σήμερα οδόλας έχει μειωθεί.

Εις τας εύφορύτερας και πλουσιωτέρας όμως περιφέρειας της χώρας μας, εις άς η δυναμοπαραγωγική ίκανότης του ίππου εύρσκει την καλύτερήν και καταλλήλοτέριαν εφαρμογήν αυτής, εύθως έξ αρχής παρετηρήθη η έλλειψις ενός καλώς τας δυναμοπαραγωγικάς ανάγκας της υπαίθρου εξυπηρετούντος και τελείως εις τας κλιματολογικάς και γεωργοοικονομικάς συνθήκας αυτής προσαρμοζόμενου ίππου, η δε έπιθυμία προς πληρώσιν του άνωτέρω κενού πολλοτάτως και ποικίλως έξεδηλώθη, πλην όμως αι περί τούτου προσπάθειαι, λόγω ποικίλων αιτιών, ούδόλως κατέστη δυνατόν εν καιρώ να πραγματοποιηθώσιν.

Έξ άλλου, κατά την μακροχρόνιον περίοδον, καθ' ην η χώρα ήμων επάλασε κατά των διαφόρων έξωτερικών έχθρων αυτής, από των νικηφόρων βαλκανικών πολέμων μέχρι της μικρασιατικής καταστροφής, έγένετο λίαν αισθητή εις την έπιτελικήν του στρατού ύπηρεσίαν η έλλειψις καταλλήλων δια τας ποικίλας και έπιτακτικές ανάγκας του στρατού ίππων.

Η Έλλάς, μη δυναμένη να ξεύρη τον άναγκαίον αριθμόν των καταλλήλων δια τας ανάγκας αυτής κτηνών, ήναγκάζετο κατά καιρούς να καταφεύγη εις τας ξένας ή τας συμμάχους χώρας δια την προμήθειαν ζώων εργασίας, πληρώνουσα ούτω κολλοσιαία εις αυτάς χρηματικά ποσά. Τό λυμπρότερον όμως τούτων ήτο ότι τα ζώα ταύτα έρχόμενα εις ξένον περιβάλλον και διαβιόντα υπό συνθήκας δυσμενείς δυσκόλως έγκλιματίζοντο, και ως εκ τούτου έθνησκον άθρόως έντός βραχυτάτου χρονικού διαστήματος, ή αι φυσολογικά αυτόν ιδιότητες (δυναμοπαραγωγή - άντοχή) ήλαττούντο αισθητώς προς λύπην και απογοήτευσιν των με τας κτηνοτροφικάς ζητήματα της χώρας ασχολουμένων και προς ζημίαν αυτής ταύτης της άμύνης της χώρας.

Και είναι μόν άληθές ότι ο έντόπιος ίππος παρουσιάζει πολλά μειονεκτήματα, λόγω της μικράς και έλαττωματικής σωματικής άντοχής αυτού, εν τοιούτοις όμως κατά τους πολέμους και κατά την χρησιμοποίησιν αυτού εις τας γεωργικάς εργασίας έπέδειξε και έπιδεικνύει άντοχήν και σκληραγωγίαν άφάνταστον, και μάλιστα

τοιούτην, ώστε παρ' όλα τ' άνωτέρω ν' άποτελή την βάση, τον μοχλόν ούτως είπειν της κινήσεως της γεωργίας και όλοκληρού του στρατεύματος ήμων εν καιρώ έκστρατείας. Έκείνο όπερ έλλείπει από αυτόν είναι η άπολύτως μικρά άνάπτυξις μυϊκής δύναμεις και το μικρόν άνάστημα αυτού.

Εις το σημείον θθεν τούτο έδει άρχικώς να στραφώσιν αι προσπάθειαι προς δημιουργίαν ενός έντοπιού ίππου καταλλήλου να ίκανοποίησιν τας εις δυναμοπαραγωγήν ανάγκας της γεωργίας εν καιρώ ειρήνης και εκείνος της στρατιωτικής ύπηρεσίας εν καιρώ πολέμου.

Η μετά τον πόλεμον όμως άλματική άνάπτυξις και διάδοσις της μηχανής συνετέλεσεν εις το να μειώση άνα την ύφήλιον και κυρίως εις τας πεδινάς χώρας αισθητώς την σημασίαν της ζωτικής ενεργείας τόσον από γεωργικής όσον και από στρατιωτικής άπόψεως. Ευτυχώς όμως η σημασία αυτή εν τη χώρα μας, λαμβανομένων υπ' όψει των έδαφολογικών αυτής συνθηκών, παρουσιάζεται άκόμη λίαν ύπολογίσμος και ως εκ τούτου δέον να έπιστήση σοβαρότερον κάπως το ενδιαφέρον των κρατικών ύπηρεσιών.

Κυρίως αι άρμόδιαι ύπηρεσίαι του ύπουργείου Γεωργίας, οι στενώτερον από άπόψεως παραγωγής με την ιπποπαράγωγήν συνδεόμεναι, έδει εύθως έξ αρχής ν' ασχοληθώσι με έν έξ ίσου δι' αυτές ένδιαφέρον ζητήμα, της δημιουργίας ενός καλής δυναμοπαραγωγικής ίκανότητος ίππου, διότι τα καλά προσόντα ενός τοιούτου δυναμοπαραγωγικού ίππου είναι έξ τσου, άν όχι περισσότερον, χρήσιμα, τόσον δια την γεωργίαν και τας λοιπάς συγκοινωνιακάς και μεταφορικάς της χώρας μας ανάγκας εν καιρώ ειρήνης, όσον και δι' εκείνας της στρατιωτικής ύπηρεσίας εν καιρώ πολέμου.

Η παρατηρηθείσα άτονία ως προς τας άνωτέρω προσπάθειάς η μάλλον η άναβολή της άπασχολήσεως των άρμοδίων με το ίππολογικόν πρόβλημα της χώρας μας δύναται να δικαιολογηθί έν μέρει εκ της γεωργικής άναστατώσεως, την οποίαν επέφερον, ως ήτο φυσικόν, η έπιτακτική ανάγκη της άποκαταστάσεως των προσφύγων μας.

Άκριβώς σήμερα, όποτε η περί της άποκαταστάσεως αυτών μέριμνα εξέλειπε, αι όμών π'ένν παρουσιάζετο το πρόβλημα της έξευρέσεως άροτήρων ζώων δια τας διαρκώς αύξανόμεναι καλλιιεργησίμους εκτάσεις, αι δέ γεωργικά συνθήκαι έν γένει έβελτίωθησαν αισθητώς, άποδίδοντες ιδιαίτεραν σημασίαν εις την άνωτέρω διττήν χρησιμότητα ενός καλού δυναμοπαραγωγικού ίππου, δια τε την γεωργίαν και την άμυναν της χώρας, επ' εύκαιρία δέ μάλιστα και της παρατηρούμενης ζυμώσεως προς βελτίωσιν της ιπποπαράγωγής της χώρας μας, μετά την συγκρότησιν του έν Λορίση Ίππικού Συνεδρίου, ήχθημεν εις την άπόφασιν να δημοσιεύσωμεν την παροδσαν εργασίαν (1), προσπαθούντες να δώσωμεν σύντομον εικόνα της ιπποπαράγωγής της σημερινής και να υποδείξωμεν τας ένδεικνυόμεναι υπό της φορέας των σημερινών πραγμάτων των ιδιαίτερων της χώρας κλιματολογικών και γεωργοοικονομικών συνθηκών.

(1) Το παρόν υπόμνημα υπεβλήθη εις το επί της Γεωργίας όπουργείον κατά τα τέλη Σεπτεμβρίου πούλ πρό της συγκροτήσεως του έν Λορίση Ίππικού Συνεδρίου.

νομικών συνθηκών κατευθύνσεις, προς κατάρτισιν ενός όρθου προγράμματος, το όποιον τόσον ήθελε συμβάλλει εις την έξυπνότησιν της γεωργίας, όσον και εις την ένίσχυσιν της άμύνης της χώρας.

Ιστορικόν. — Ήδη από της άπελευθερώσεως της χώρας ήμων και της εγκαθιδρύσεως της πρώτης βασιλείας, το ίππολογικόν ζήτημα της χώρας έτέθη επί τάπητος και έγένοντο υπό της τότε βασιλικής όργανωτικής έπιτροπής προσπάθειαι προς βελτίωσιν της έντοπίας ιπποπαράγωγής δι' εισαγωγής ξένων έπιβητόρων ίππων γεωργικής προελεύσεως (Sohleswig-Holstein-Honoveraner κλπ.).

Μεταγενεστέρως, μετά τον έλληνοτουρκικόν πόλεμον του 1912 η γαλλική στρατιωτική όργανωτική άποστολή διείδε την σημασίαν της δημιουργίας μιας έντοπιού γενεάς καταλλήλου και έξυπνερτικής των στρατιωτικών αναγκών.

Αι πρώται αύται ένέργειαι έγένοντο δια προτάσεως άγοράς 4 έπιβητόρων γενεάς Βρετανόν, 3 έπιβητόρων άγγλοαράβων και 2 τοιούτων Συριακής γενεάς, όστινες μαζί με τους προϋπάρχοντας 4 έπιβητόρους Συρίους και τους άραβας τοιούτους του σταθμού έπιβητόρων Άμπελοκήπων έδει να άποτελέσουν τον πρώτον πυρήνα δημιουργίας της ποδομένης έντοπίας γενεάς ίππων.

Οι συνεχείς όμως πόλεμοι και ο έπελθών παγκόσμιος τοιοτός, ως ήτο έπόμενον, παρεμπόδιζε την πλήρη εφαρμογήν του άνωτέρω προγράμματος. Κατόπιν αι περιπέτειαι της μικρασιατικής έκστρατείας και το έκ ταύτης προελθόν άνωτον πρόβλημα της άποκαταστάσεως των προσφύγων δεν παρεσκέασεν ούδ' επί στιγμην πρόσφορον έδαφος δια μίαν τοιαύτην ύπερ της ιπποπαράγωγής προσπάθειαν.

Οι κατά καιρούς άγοραζόμενοι έπιβητορες προς άναέωσιν των γενηρατικών τοιούτων έχρησιμοποιούντο άνευ λογιζόμενου προγράμματος και συνεπώς αι έπιτυχία και τα έκ ταύτης άγαθά άποτελέσματα δεν ήδύνατο να ώσιν άλλως παρά λίαν περιορισμένα.

Τελευταίως, κατά την περίοδον του έποικισμού Μακεδονίας και Θράκης, η έπιτροπή Άποκαταστάσεως Προσφύγων εισήγαγε κατά καιρούς διαφόρους έπιβητορας ίππους γενεάς Husul (Πολωνίας), Lipitzaner (Αυστρίας), Noniws (Ούγγαρίας), Άγγλοαράβας (Πολλίας) κλ.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Η συνέχεια.

Δρ Β. Κ. ΧΑΤΖΟΛΟΣ
Κτηνίατρος — Ζωοτέχνης

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΛΟΥΪΖΙΔΗΣ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Διπλωματούχος της Όδοντοιατρικής Σχολής Παρισίων Ε.Δ.Ρ.

Άκαδημίας 29, Έναντι Δημοσίου Μαγειρείου
Τηλ. 24568

Δέχεται 9-1 και 3-7

ΑΙ ΧΡΗΜΑΤΑΓΟΡΑΙ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ

ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΑΞΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Επισκόπησις της άγοράς κατά το έτος 1934

Και κατά το υπό κρίσιν έτος αι έν τή Χρηματιστηρίω Αξίων συναλλαγαι, συνεπεία κυδερνητικής άποφάσεως, συνήρτηντο μόνον τοίς μετρητοίς.

Καθ' όλον το έτος εισήχθησαν προς διαπραγματεύσιν τρείς νέαι άξίαι (δάνειον παραγογικόν 1931 και έταιρείαι: Ζυμαι Άρτοποιίας και Οίονπνευματική Θεσσαλική), διεγράφησαν δέ εκ του Χρηματιστηρίου, ένεκα διαφόρων λόγων, δώδεκα άξίαι (Τράπεζαι: Κεντρική, Κοσμοδοπούλου και Οικονομίας και Έταιρεία: Γιαννουλάτος, Σάντας, Φανελλοπούλας, Έλλην. Άνθοκυρχειών, Λαυρίου, Ήλιος, Έξαγωγής Καπνών, Ανατολική και Άγκυρα).

Παρέμειναν άνευ ούδενός ενδιαφέροντος των συναλλασσομένων έννέα άξίαι (Δάνεια: Ήγγυμμένον Έκτεκνος) και Πατριωτικόν και Έταιρεία: Αίολος, Έστία, Εύρώτας, Αερίωφοτος, Ηλεκτρική τίτλοι έπιχαρτίας και Ψυγεία Θεσσαλονίκης), έλεισαν δέ, μετά πολλάς καθ' όλον το έτος διανυμμένες των τιμών, εις τα αυτά άκριβώς με τα περυσινά έπίπεδα τιμών αι έξις άξίαι: Δάνεια 1914, Σταθεροποίησεως εις \$, 75 εκατομμ. 1918, Έντόκιον Γραμμ., Άναγκαστικόν 1922, Κτηματικής Πίσσεως 1904 και Έταιρεία Τράτ. Πειραιώς, Πυριτιδοποιείου και Έργοληπτική.

Έν τη τελευταία σελίδι του παρόντος τεύχους δημοσιεύομεν πίνακα συγκριτικών των τιμών της 31ης Δεκεμβρίου 1934, ως και τας τιμάς της 30ης Δεκεμβρίου 1934, ως και τας κατά το 1934 σημειωθείσας κατωτάτην και άνωτάτην τιμάς εκ' όλων των άξίων, μεθοδικώς, εις τρόπον ώστε πός μελετητής της κατ' άποψη της χρηματιστηριακής άγοράς χρεογράφων, προς οίανδήποτε κατεύθυνσιν και άν υπάρχοσι τα συμφέροντα αυτού, να έχη έν συνόψει πάντα τα άπαιτούμενα στοιχία προς μόρφωσιν άντικειμενικής και σαφούς γνώμης και εύκολον έξαγωγήν άκριβους θετικών συμπερασμάτων.

Ούτως, επί των πλείστον έν των εις χροσόν δανείων παρετηρήθη σημαντική βελτίω-

σις των τιμών, κυμαινόμενη μεταξύ 30 μέχρι 250 μονάδων και ήτις επί των όμολογιών του Δανείου Ύδρευσεως έφθασεν, έξ ειδικών λόγων, τας 7800 μονάδας.

Επί των εις δραχμάς δανείων παρετηρήθη γενική βελτίωσις των τιμών, έν συγκρίσει προς τας περυσινάς τοιαύτας, πλην αυτή υπήρξε σχετικώς μικρά. Τα «Ανταλλάξιμα» Ιδιε άπασχόλησαν, ως πάντοτε, περισσότερον των άλλων άξίων την άγοράν.

Η επί των τραπεζικών άξίων κίνησις υπήρξε μικρά, έν συγκρίσει δέ προς τας περυσινάς τιμάς, άπασαι σχεδόν άπώλεσαν άκματάς μονάδας.

Αι λοιπαι άξίαι (έξαιρέσει των οίονπνευματικών, ως και όλων άλλων ώρισμένων άξίων, ατινες έξ τιμών ειδικών δι' αυτές λόγων παρέμειναν χαλαραι) παρουσιάζουν αξιόλογον βελτίωσιν των τιμών, έν αντιπαράβολή προς τας περυσινάς τοιαύτας.

Γενικώς δέ και έν συμπεράσματι είπειν, κατά το λήξαν έτος, παρετηρήθη μία τάσις προς καλυτέρευσιν των τιμών επί των πλείστον έν των χρηματιστηριακών άξίων, ήτις, έντωχώς και υπό τοις πλέον καλούς οίονους, συνεχίζεται με μεγαλυτέραν μάλιστα έντασιν και έκτασιν επί των περισσότερων έν των μάλλον κερδοσκοπιούμενων άξίων και κατά τας συνεδριάσεις του Χρηματιστηρίου των πρώτων ήμερών του νέου έτους.

Όστε, μετά τον νόμον 5985, βάσει του οποίου διεκανονίσθησαν, κατά τον γνωστόν τρόπον, αι μεταξύ των συναλλασσομένων έκμετρήσεις διαφοράι εκ χρηματιστηριακών συναλλαγών, ως και τον νόμον 6410, περί επανάλειψος των επί προθεσμία κλπ. συναλλαγών, δι' ώρισμένων περιουσιών (ήτις άπεφασίσθη ήδη όπως άρχίσιν από της 7ης Ιανουαρίου έ.ε.), να παρουσιάζομεθα μετά δικαιολογημένης πλέον αισιοδοξίας, ότι το Χρηματιστήριον Αξίων θα άναστήση πάλιν τον πρό το 1931 καλονικόν ρυθμόν της λειτουργίας αυτού.

Ι. Κ. ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Την 28ην λήξαντος επωλήθησαν άναγκαστικώς δια του Έπικού: 3764 μετοχαι έταιρ. «Έριας», 160 έταιρ. «Αλιερίου», 229 έταιρ. ΒΙΟ, 54 όμολογία Άναγκαστικου Δανείου 1926 και 10 του Δανείου 300 έταιρ. 1920, ατινές της Τράτ. Πειραιώς.

Η δια την 31ην λήξαντος συγκληθείσα γενική συνέλευσις των μελών του Χρηματιστηρίου, έλλείψει άπαρτίας, επαναληφθήσεται την 7ην τρέχοντος, προς έγκλογήν έξ χρηματιστών έξ κατωκίων μελών του Ειδικού Συμβουλίου Χρηματιστηρίου άξίων και Ισολογισμύ άναπληρωματικών δια το έτος 1935.

Τη αίτησί του έτέθη εις κατάστασιν διαθεσιμότητος ο χρηματιστής κ. Θεμιστοκλής Γεωργιάδης.

Αι όραι εργασίας της άγοράς χρεογράφων του Χρηματιστηρίου Αθηνών καθωρίσθησαν, από 2ας τρέχοντος, ως έξης: π. μ. 10.30—12.15.

Αι όπουνηχίς πράξεως άπγορευθή επί 8ήμερον εισέτι (30)12)34—6)1)35) η διενέργεια έν τή Χρηματιστηρίω Αθηνών των επί γευσ έν τή Χρηματιστηρίω Αθηνών των επί γευσ, δώδεκα η διπλασιασμού συναλλαγών, ως και η διενέργεια συμβάσεων μεταφοράς, επί πασών των χρηματιστηριακών άξίων.

Από 31ης λήξαντος πληρώνονται: 1) το υπ' αριθ. 19 τοκομερίδιον των όμολογιών του Δανείου Έθνικής Τραπέζης 2 % 1925 προς \$ 9.4.0 η δραχμάς 70.10 και 2) η υπ' αριθ. 17

μερισματοπόδειξις των μετοχών της Έλλην. Έταιρείας Κονσερβών προς δραχ. 29, καθάρον μερίσμα χρήσεως 1922—33 και η υπ' αριθ. 18 τοιαύτη προς δραχ. 29 δια την χρείσιν 1933—34 (Ναυπλιον).

Από της 2ας τρέχοντος πληρώνονται: 1) το υπ' αριθ. 65 ληξιασθέν τοκομερίδιον των όμολογιών του Δανείου Έλλην. Σιδ)μων 1902 προς \$ 0.2.9 60)100 (το 35 %) η δραχ. 73.64 (ΣΗΜ. Από 2-1-35 η Τράτ. Έλλάδος προέβλεπει, άγοράζουσα, τα ληξιασθέντα τοκομερίδια των όμολογιών των εις χρυσόν η συναλλάγμα Έθνικόν Δανείον, δι' α δέν έπληδεν εισέτι συμφωνία με την Δ.Ο.Ε., κατά ποσοστόν 35 % του τίμου, ήτοι του 1881, 1884, 1887, 1893 και 1890), 2) το υπ' αριθ. 12 τοκομερίδιον Δανείου «Μεταναστεύσεως» 1923 προς δραχ. 11.25, 3) το υπ' αριθ. 18 τοκομερίδιον Δανείου «Έκτεκνος» 1925 προς δραχ. 3.375, 4) το υπ' αριθ. 16 τοκομερίδιον Δανείου «Ανταλλάξιμα» 8 % σειράς α', β' 1926 προς δραχ. 30, 5) το υπ' αριθ. 14 τοκομερίδιον Δανείου «Ανταλλάξιμα», β' σειράς, 8 % 1928 προς δραχ. 30, 6) το υπ' αριθ. 12 τοκομερίδιον Δανείου «Ανταλλάξιμα» 6 % 1928 προς δραχ. 22.50, 7) το υπ' αριθ. 12 τοκομερίδιον Δανείου «Αγροτική» 1931 προς δραχ. 22.50 και 8) το υπ' αριθ. 52 τοκομερίδιον Δανείου Έταιρ. Αερίωφοτος 1909 προς δραχ. 12.50.

ΤΑ ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ ΑΞΙΩΝ

Τιμαί Έλληνικών Χρεογράφων από 27)12)34—2)1)35

ΧΡΗΜ)ΡΙΟΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ. Η σημειωθείσα κατά την λήξαν έβδομάδα κατωτάτη τιμή επί των μετοχών της Έλληνικής Έταιρείας Οίων και Οίονπνευματών είναι φρ. Γαλ. 179, η άνωτάτη φρ. Γαλ. 190 και το τελευταίον κλεισίμον φρ. Γαλ. 190 κατά μετοχήν.

Όμοίως επί μετοχών της Έταιρείας Σιδροδρομίων Θεσσαλίας έγένοντο συναλλαγαι εις φρ. Γαλ. 123—132—126 κατά μετοχήν.

ΣΗΜ. Την 30ην και 31ην λήξαντος και την 1ην τρέχοντος το Χρηματιστήριον ήγησεν.

ΧΡΗΜ)ΡΙΟΝ ΛΟΝΔΙΝΟΥ. Κατά την λήξαν έβδομάδα ένδιαφέρον παρουσιάζουν έκ των Έλληνικών Δανείων μόνον τα έξις, διακυμανθέντα ως άκολουθως: Προσφυγικόν 1924 £ 43 1/2—44, Παραγογικόν 1931 £ 42 1/2, Κτηματικής Τραπέζης 7 % £ 70—71 εκ.κ.

ΣΗΜ. Την 30ην λήξαντος και την 1ην τρέχοντος το Χρηματιστήριον ήγησεν.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜ. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Τιμαί κλεισίματος της 28—12—34

ΖΑΚΧΑΡΙΣ. Λονδίνον: Παράδοσις Δεκεμβρίου 4.1 %, Ιανουαρίου 4.2 %, Μαρτίου 4.4 %, Μαΐου 4.6 %, Ιουλίου 4.7 %, Αύγουστου 4.8 %, Σεπτεμβρίου 4.9 %.

Νέα Ύόρκη: Παράδοσις Ιανουαρίου 1.83, Μαρτίου 1.84, Μαΐου 1.89, Ιουλίου 1.91, Σεπτεμβρίου 1.95.

ΣΙΤΟΣ. Λίβερπουλ: Παράδοσις Δεκεμβρίου 4.8 %, Μαρτίου 4.11 1/2, Μαΐου 5.1 %.

Σικάγον: Παράδοσις Δεκεμβρίου 98 3)8, Μαΐου 100 1)8, Ιουλίου 94.

Βίνιππεργ: Παράδοσις Δεκεμβρίου 79, Μαΐου 84, Ιουλίου 84 5)8.

ΚΑΦΦΕΣ (Ρίου Νο 7). Νέα Ύόρκη: Πα-

Η ΑΞΙΑ ΤΩΝ ΧΡΥΣΩΝ ΚΟΣΜΗΜΑΤΩΝ

Τιμαί άγοράς Τραπέζης της Έλλάδος Δανείον της 2—1—35

Κόσμημα:	Αξία:
Καρατίων 12	Γαλ. φρ. 8.34
» 13	» 9.05
» 14	» 9.75
» 15	» 10.45
» 16	» 11.15
» 17	» 11.85
» 18	» 12.55
» 19	» 13.25
» 20	» 13.95
» 21	» 14.65
» 22	» 15.35
» 23	» 16.07
» 24	» 16.77

ΣΗΜ. Το γαλλικόν φράγιον ύπολογίζεται επί τη έκαστοτε εις δραχμάς τιμή άγοράς δανείον τιμών έξωτερικού συναλλάγματος της Τραπέζης της Έλλάδος.

Κατόπιν άποφάσεως του ύπουργού Οίονομικών θα άρχισή η έν τή Χρηματιστηρίω Αθηνών διαπραγματεύσει και των όμολογιών του Δανείου Έταιρείας Οθωμανικού Ένωτικού Σιδροδρομίου Θεσσαλονίκης—Κοιναντινουπόλεως, φράγιων 160 εκατομμ., 3 % 1893.

Την 1ην τρέχοντος, λόγω της έορτής, τα Χρηματιστήρια έξέστην και έπαύσατο, ως και αι Τραπέζαι ήγησεν.

Την 5ην τρέχοντος θα γνήη κλήρωσις 18 όμολογιών μετά λαχνού και 7.292 όμολογιών εις το άριον του Δανείου έκρηματικής Πίσσεως 7 % 1925. Όμοίως την 10ην τρέχοντος θα κληρωθώσιν 106 όμολογία, μετά λαχνού, του Πατριωτικού Δανείου 1885.

Κ.

ΑΙ ΕΜΠΟΡΑΓΟΡΑΙ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ

ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Στατιστικός πίναξ των διενεργηθεισών πράξεων από 21—27(12)34 εν τῷ Χ.Ε.Π.

Εἶδη	Τόννοι	Ἀξίας δρ.
Ἀραβόσιτος	125. —	409.724
Φασόλια	10. —	49.128
Ζαχαράρις	50. —	199.125
Ὄρυζα	190. —	1.184.430
Καφές	7.500	175.320
Φυστικόνφυχα	8. —	64.200
Βασιλάος	10. —	117.480
Σύνολον	400.500	2.199.407

ΣΤΑΦΙΔΑΓΟΡΑ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

Δελτίον τῆς 27—12—34

Τιμαὶ εἰς ἀνάσιν κατὰ στατῆρα ἀγγλικὸν ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΑΙ. Μικρὰ κίνησις ἐπὶ τῶν Κορινθιακῶν, τῶν ἐλλήνων, ὅσον καὶ αὐστραλιανῶν. Χαρακτηριστικὸν τῆς ζητήσεως εἶναι ἡ ἄμεσος παράδοσις. Γενικῶς κρατεῖ ἡ ἐντύπωσις ὅτι λόγω τῆς βαθμιαίας ἐξαντλήσεως τῶν ἀποθεμάτων τῶν, ἡ ἀγορὰ θὰ κινηθῇ μετὰ τὰς ἐορτάς. Αἱ τιμαὶ προσφορὰς παραμένουν μάλλον ἀμετάβλητοι.

ΤΙΜΑΙ. Πόρον 31(6—32)6, Ἀμαλιάδος 32(6—33, Ζακύνθου 33—34, Πατρῶν 33—35, Πατρῶν σιὰς 38—40, Κόρφου 35—38, Κόρφου σιὰς 39—41, Αἰγίου (γούλι) 43—53 καὶ φιλό μέτροιο 42—44. Αὐστραλίας (εἰς χεῖρας μεταπωλητῶν) 27—32.

ΣΟΥΛΤΑΝΙΝΑΙ. Ἀγορὰ ἥρεμος. Αἱ μὲν πωλήσεις, αἰτίνες ἀναφέρονται, εἶναι μικροπαρατίδες σουλτανινῶν Αὐστραλίας καὶ Κορινθίας, Κρητικαί, Σμύρνης καὶ Καλιφορνίας παραμεινάναι. Καρπὸς Περγὰς μολὶς ἀφίχθεις προσφέρεται πρὸς 40—44.

ΤΙΜΑΙ. Αὐστραλίας 34 καὶ ἄνω, Κορινθίας 54—75, Κρήτης 48—67, Σμύρνης 44—54, Περγὰς 40—44, Καλιφορνίας (φυσικαί) 24(6) τσίφ καὶ λευκασμέναι 27 τσίφ.

ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

Τῶν διενεργηθεισών πράξεων ἐν τῷ Χ.Ε.Π. κατὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον 1934 ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν Ὀκτώβριον ἑ. ἑ.

Εἶδος	ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1934		ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1931	
	Τόννοι	Ἀξίας δρ.	Τόννοι	Ἀξίας δρ.
Ἀραβόσιτος	140. —	592.070	12.800	46.500
Βρώμη	110. —	453.50	50. —	210.600
Κριθή	83.200	327.250	—	—
Ρόδη	—	—	100. —	393.900
Κριθαρόδρομη	25.600	87.400	—	—
Φακή	15. —	152.204	39. —	265.412
Μπιζέλια	25. —	228.410	—	—
Ρεβόθια	5. —	57.974	15. —	85.730
Φασόλια	1.853. —	9.424.743	1.170. —	5.866.120
Ζαχαράρις	198. —	830.044	325.300	1.395.857
Καφές	88.600	2.558.975	254.900	6.595.944
Ὄρυζα	260. —	1.496.957	440. —	2.649.763
Κανέλλα	3. —	75.243	3. —	80.586
Καναρόπορος	30. —	219.815	53. —	356.315
Κολοκύνθιοι	—	—	56. —	435.774
Φυστικόνφυχα	11.500	80.557	37. —	270.387
Λιναρόπορος	150. —	979.232	—	—
Βαμβακόπορος	188. —	584.055	30. —	108.342
Χαλβαδόριζα	2.509	37.050	—	—
Βαμβακόριζα	15. —	56.793	25.600	66.000
Κόρα	—	—	250. —	1.455.908
Βασιλάος	Βαρ. 1.500	1.546.230	1.875 Βαρ.	2.069.717
Σιέλεια	Κ.Μ. 109	113.193	—	—
Σύνολον	3.203.400	19.901.345	2.861.600	22.342.855

ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

Στατιστικός πίναξ των συναφθεισών συναλλαγών εν τῷ Χ.Ε.Θ' από 17—22(12)34

Εἶδη	Χιλιόγραμμα
Φασόλια	79.183
Βαμβακόπορος	33.000
Ἐλαιόλαδα	8.077
Κουκούλια	568
Σύνολον	120.828

ΤΑ ΧΡΥΣΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

Τιμαὶ ἀγορᾶς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος

Δελτίον τῆς 2—1—35

Λίρα Ἀγγλίας	Δραχ. 865. —
Λίρα Αἰγύπτου	» 872. —
Λίρα Τουρκίας	» 777.50
Εἰκοσάφρακτον	» 685. —
Δολάριον Ἡν. Πολιτειῶν	» 177.25
Ρουβλόν	» 90. —
Φλωρίνιον Ὀλλανδίας	» 71. —
Μάρκον Γερμανίας	» 42. —
Κορώνα Αὐστρίας	» 35. —

ΑΙ ΕΚΤΟΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑἶΙΔΙ

Τιμαὶ ἀγορᾶς (27)12(34)—2(1)35)

Τράπ. Ἀνατολῆς 27, Τράπ. Βιομηχανίας 22, Τράπ. Κουλουκουδῆ 90, ΣΠΕΣ 300, ΕΒΕΣ 25, Ἐκάλη 26, Ἀσφ. Κυλαδικῆ 185, Πανελ. ἀσφαλιστικῆ 900, Ἐθν. ἀσφαλιστικῆ 6100, Καστρί 60, Λυσισμαχία 50, Τσιμ. Χαλκίδος 450, Ἐναερ. Συγκοινωνιῶν 2500, Καλογρέζα 23, Ἀν. Ἀθ. Πειραιῶς 290—270, Χατ. Αἰγίου 375, Λατ. Ψυχικοῦ 64, ΕΛΚΑ 28—26, ΕΤΜΑ 1000, «Φίξ» 530, Ἱπποδρομιῶν 210, Κάδιος 50, Σαναι. Μελοισιῶν 270, Λαύρια 3—3.25, Ὁροπού 2, Σάντας 0.50, Κάπαρη 0.50, Μαργαρίτη Κερκ. 10, Ἐλασινοῦ 30, ΘΕΤΕΚ 35, Ἡσαίας 2.50, Λάμψα 650, Δάνεια Κτηματικῆς Τραπεζῆς (εἰς χρυσόν) 7 % δραχ. 7310—7430—7420.

ΤΙΜΑΙ ΠΟΛΥΤΙΜΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ

Κλείσιμον Χρηματιστηρίου Λονδίνου 28-12-34

Εἶδη	Μετρητοῖς	3 μηνῶν
Χρυσὸς (καθαρός ἢ 1 οὐγγία) σελ.	140.8 1/2	—
Ἀργυρὸς (καθαρός ἢ 1 οὐγγία) πέν.	24 3)16	24 5)16
Χαλκός	28.3.9	28.11.3
» ἡλεκτρικὸν	—	—
Κασσίτερος	228.7.6	228.7.6
Μόλυβδος	10.7.6	10.7.6
Τσίγκος	11.15.0	12.1.3

ΣΗΜ. Αἱ τιμαὶ τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου εἶναι τῆς 20-12-34.

ΤΑ ΞΕΝΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΑ

Ἐπισκοπήσεις τῆς ἀγορᾶς κατὰ τὸ ἔτος 1934
ΑΘΗΝΑΙ (τιμαὶ ἀγορᾶς Τραπεζ. Ἑλλάδος 28)12(34)—3(1)35). Κατὰ τὴν λήξαν ἐβδόμαδα παρατηρήθη ἀξιόλογος διακύμανσις τῶν τιμῶν ἐπὶ τῶν κάτωθι μόνον ἐκ τῶν ξένων συναλλαγμάτων: εἰς τὴν λίραν Ἀγγλίας (527—524), τὴν λιρέτταν Ἰταλίας, τὴν Σουηδικὴν κορώναν καὶ τὸ Βελγικὸν φράγκον.

ΣΗΜ. Συγκρίνοντες τὰς τιμὰς τῶν ξένων συναλλαγμάτων ἐν Ἀθήναις τῆς 30ῆς Δεκεμβρίου 1933 πρὸς τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1934 (τιμαὶ ἀγορᾶς Δελτίου Τραπεζῆς Ἑλλάδος), παρατηροῦμεν ὅτι ἡ λίρα Ἀγγλίας ἀπὸ δραχμῶν 578)30-12-33 κατήλθεν εἰς δραχ. 526)31-12-34, ἥτοι ἀπώλεσε 52 μονάδας καὶ τὸ δολάριον Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἀπὸ δραχ. 113)30-12-33 κατήλθεν εἰς δραχ. 106)31-12-34, ἥτοι ἀπώλεσε 7 μονάδας. Ἐπὶ τῶν λοιπῶν συναλλαγμάτων ἡ διακύμανσις ὑπῆρξεν ἀνεπαίσθητος.

ΛΟΝΔΙΝΟΝ (κλείσιμον Χρηματιστηρίου 2-1-35). Ἐπὶ Ζυρίχης 15.175, Παρισίων 74.53, Νέας Ὑόρκης 4.9393, Μιλάνου 57.46, Ἀλεξανδρείας 97.50, Ἀμστελδάμου 7.275, Στοκχόλμης 19.395, Βρυξελλῶν 21.01, Βερολίνου 12.25, Βιέννης 26.50, Πράγας 117.93, Βαρσοβίας 26.06.

ΖΥΡΙΧΗ (κλείσιμον Χρηματιστηρίου 2-1-35). Ἐπὶ Παρισίων 2.03775, Λονδίνου 15.215, Νέας Ὑόρκης 3.0775, Μιλάνου 0.264, Ἀμστελδάμου 2.0875, Στοκχόλμης 0.784, Βρυξελλῶν 0.723, Βουκουρεστίου 0.0308, Βερολίνου 1.239, Βιέννης 0.5755, Βουδαπέστης 0.62, Βελιγραδίου 0.0698, Πράγας 0.129, Σόφρας 0.035, Κωνσταντινουπόλεως 2.45, Βαρσοβίας 0.583.

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΖΩΝΗ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

Κατὰ τὸ ἑσπέρας τῆς 22ας Δεκεμβρίου π. ἑ. ἐνυπῆρχον ἐν ταῖς Ἀποθήκαις τῆς Ἐλευθέρης Ζώνης Θεσσαλονίκης αἱ ἑξῆς ποσότητες ἐκ τῶν κάτωθι εἰδῶν ἐμπορευμάτων:

Κατὴν	χιλιόγραμμα
Φασόλια	330.218
Ὄσπρια	460.330
Ἀλευρα	52.265
Ζαχαράρις	71.329
Ὄρυζα	639.890
Καφές	94.171
Ψαριὰ	164.803
Ἐλαια	5.703
Βούτυρον	50.808
Λίπη	18.252
Βάμβαξ	19.860
Τσίτον	184.972
Ντομάτα πολτὸς	11.628
Τυρὸς	667
Σαρδέλλαι κονσέρβαι	52.472
	13.469

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ

Ο ΘΙΑΣΟΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΛΟΙΠΟΙ ΘΙΑΣΟΙ

Ἀπὸ ἀρκετῶν ἐβδομάδων δύο μόνον κομμάτια ἀξία μνείας παίζονται, οἱ «Φοιτηταὶ» καὶ τὸ «Μπουρίνι». Ἀφιερῶσαντες προσφάτως εἰς τὸ καθένα μακρὸν ἀρθρον, δὲν ἔχομεν πλέον τίποτε νέον νὰ ποῦμε δι' αὐτά.

Ἡ λειτουργία κρατικῶν θεάτρου θὰ ἔπρεπε νὰ μᾶς εἴχε δώσει τὴν εὐκαιρίαν νὰ διατυπώσωμεν σκέψεις τινὰς περὶ ἔργων παιδιότερων παχθέντων. Πράγματι, ὅλα τὰ κρατικά θεάτρα τοῦ κόσμου ἐπωφελοῦνται τῶν ἐορτῶν, ὅπως, χωρὶς νὰ διακόψουν τὰς παραστάσεις τοῦ ὅπ' αὐτῶν ἀνεβασθέντος τυχόν νέου ἔργου, παίζουν ἔργα τοῦ δραματολογίου, ἰδίως τοῦ κλασσικοῦ. Ἐχομεν ἐκτὸς τῶν ἄλλων ὑπ' ὅψει ὅτι κατὰ τὸ δωδεκαήμερον οἱ φοιτηταὶ καὶ οἱ μαθηταὶ ἀμφότεροι τῶν φύλων ἔχουν περισσότερον καιρὸν διαθέσιμον καὶ συνεπῶς τὰ κρατικά θεάτρα μποροῦν καλλίτερα νὰ ἐκπληρώσουν τὴν ἐκπαιδευτικὴν τὴν ἀποστολήν. Ὅθεν οὐδέποτε παραλείπονται ν' ἀφιερῶσιν μερικὰς βραδείας καὶ ἰδίως κάμποσας ἀπογευματινὰς εἰς τ' ἀριστουργήματα τῆς δραματολογίας, ἰδίως τῆς ἐθνικῆς. Τὸ τοιοῦτον θὰ ἦτο εὐκὸλον νὰ γίνη καὶ ἐδῶ, διότι τὸ δραματολόγιον περιλαμβάνει τρεῖς κλασσικὰς τραγωδίας, ἄλλα τόσα δράματα τοῦ Σαίξπηρ, καὶ μίαν κωμωδίαν τοῦ Μολιέρ. Ὅλα ἢ καὶ ἐπιβεβλημένον, καὶ ὅσον ἀπ' ἐνὸς κανένα ἀπὸ τὰ κλασσικά αὐτὰ κομμάτια δὲν ἐπαίχθη ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐφετηνῆς περιόδου, ἀπ' ἑτέρου δὲ ἐπὶ τοῦ προγράμματος ἔργον («Οἱ Φοιτηταὶ»), καίτοι πολὺ καλὸν δὲν εἶναι καὶ νέον, χρονολογεῖται ἀπὸ δεκαπενταετίας.

Ἡ ἀτοπωτάτη παράλειψις ἐξηγεῖται μόνον ὑπὸ τοῦ πολλῆς τοῦσθέντος γεγονότος ὅτι τὸ ἔθνηκον ὀδηγεῖται ὅχι ὑπὸ τοῦ συναίσθηματος νὰ ἐκπληρώσῃ ἐθνικὴν ἀποστολήν, διὰ τὴν ὅποιαν τὸ Δημόσιον θυσιάζει τὸσον χρήμ, ἀλλὰ ὑπὸ τοῦ νόμου τοῦ Ἑλλάσσονος Κόπου, δηλαδὴ τῆς ἐπιθυμίας νὰ ἐργάζεται ὅσον ἐνεσι ὀλιγότερον. Ὅπως οὐδέποτε, τὸ ὄντως ἐπιδεικνύοντο αὐτὸ γεγονὸς ἔχει διὰ τοὺς κριτικούς τὸ πλεονέκτημα ὅτι τοὺς ἀπαλλάττει τῆς ὑποχρεώσεως νὰ γράφουν περὶ νέων ἔργων ἢ τῆς ἀποδόσεως παλαιότερων, καὶ τοὺς ἀφήνει τὴν ἐλευθερίαν νὰ πραγματευθοῦν θέματα γενικώτερα. Εἰς ἡμᾶς εἰδικῶς ἐπιτρέπει νὰ ἐκπληρώσωμεν τὴν ὑπόσχεσιν νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τοῦ θιάσου τοῦ ἔθνικο, λαμβανομένου καὶ καὶ ἐαυτὸν καὶ ἐν παραβολῇ πρὸς τοὺς ἄλλους θιάσους.

II

Ὁ θιάσος τοῦ ἔθνικο εἶναι τὸσον πολυμελὲς καὶ τὸσον κομποληρωμένον, ὥστε ὁ ἄλλοτε εὐκόλος καταρτισμὸς ἰδιωτικοῦ θιάσου προσκρούει τώρα εἰς πολλὰς δυσχερείας.

Τὸ πολυμελὲς τῶν κρατικῶν θιάσων ἐπιβάλλεται ἄλλοι ὑπὸ δραματολογίου ἀπαρ-

τιζομένου ἐκ πολλῶν δεκάδων ἔργων, ἐτοίμων νὰ παχθοῦν ἐν οἰαδήποτε στιγμή καὶ ἐβδομαδιαίων προγραμμάτων περιλαμβανόντων τέσσαρα, κατ' ἐλάχιστον ὅσον, κομμάτια. Ἐδῶ, παρ' ὅλα τὰ παράπονα τῶν θεατροφίλων, σπανιώτατα παίζονται δύο καὶ κομμάτια ἐντὸς τῆς αὐτῆς ἐβδομάδος. Τούτων τὸ αὐτὸ κομμάτι μένει ἐπὶ τοῦ προγράμματος συχνὰ δόκιμο μῆνα ἐνίοτε καὶ πλέον. Τὰ δὲ ἐπαινευμένα ἔργα ἐκ τοῦ δραματολογίου τῶν παρελθουσῶν περιόδων εἶναι ἐλάχιστα (1). Ἡ τοιαύτη δὲ ἰσχύνη τοῦ δραματολογίου δὲν δικαιολογεῖται καὶ ὑπὸ τῆς προσφάτου ἰδρύσεως τοῦ θεάτρου, διότι πολλὰ ἔργα παίζοντα τὰ δύο πρῶτα ἔτη μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν («Ἰούλιος Καίσαρ», «Βαβυλωνία», «Δαντὴν», «Νὰ ζῇ τὸ Μεσολόγγι», «Τὸ τραγοῦδι τῆς Κούνης» κλπ.) ἐξηφανίσθησαν ἀνεπαίσθητον. Ἐπίσης δὲν δικαιολογεῖται οὐτε ὑπὸ τοῦ ἀνεβασματος νέων ἐλληνικῶν ἔργων, ἀφοῦ ἐκ τούτων ἐπαίχθη μόνος «Ὁ Βύρων», οὐτε ὑπὸ τῆς πληθῆος τῶν μεταφρασθέντων (μὲ ἐλάχιστας ἐξαιρέσεις ὑπὸ ἀνθρώπων στενὸς συνδεμένων πρὸς τὸ θεᾶτρον), ἀφοῦ αὐτὰ δὲν ὑπερέβησαν τὰ 8, ἐξ ὧν τὰ 6 εἶναι (2).

Ἀλλὰ κυριώτατα ὁ πολυμελὲς θιάσος δὲν δικαιολογεῖται, διότι μόνον μέρος αὐτοῦ χρησιμοποιεῖται. Ἀποδείξεις τὰ παρατηρούμενα καὶ κατὰ τὴν ἐφετηνὴν περίοδον, ὅπου εἶδαμε ἕνα ἡθοποιὸν (τὸν κ. Μινωτήν) ἐργαζόμενον ὑπερπληρώως, μερικὸς ἄλλος παίζοντας ὁποσδήποτε συχνά, τὰ περισσότερα ὅμως μέλη τοῦ θιάσου (ἐν οἷς ὁ κ. Βερέκης, ὁ πρῶτος ἀνατιρητής τῶν ἡθοποιῶν μας) εἶτε παίζοντα σπανίως, εἶτε ἐμφανίζοντα μόνον ὡς κομμάτια.

Ἡ παρατηρούμενη μονοτονία εἰς τὴν δια-

(1) Ὅταν πέρασι, τρεῖς περίοδοι, κατὰ στατιστικὴν τοῦ καθ. Σίδερη, ἐκ τῶν κατὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη παχθέντων 21 ἔργων, ἐπανεληφθῶν μόνον 7 ἐκ τῶν ὁποίων μάλιστα δύο μόνον πρῶτα. Ἐξ αὐτῶν δὲ τῶν 7 κομματιῶν τὰ 5 εἶναι ἔργα ἢ μεταφράσεις ἀνθρώπων στενῶς συνδεμένων πρὸς τὸ θεᾶτρον (ἐξ ὧν μόνος εἰς, ὁ κ. Α. Α. Κούρην δὲν εἰσπράττει ὡς πρῶτος ποσότης), τὰ δὲ δύο ἄλλα ἐνὸς μεταφραστοῦ τοῦ Κώστα Μ. Θεοδωρῆ («Ὁ θάλλος»), ποὺ εἶναι νεκρὸς ἀπὸ δεκαετίας καὶ ἐνὸς συγγραφέως, ἐκείνου τῆς «Θυσίας τοῦ Ἀδράμ», ποὺ μᾶς ἀφῆκε χρόνους ἀπὸ τῶν αἰώνων. Προσθετέον ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ ὀλίγα κομμάτια δὲν ἐπανεισλήθησαν παρὰ ἑνὸς ἀποστόλου διακοπῆς τῶν παραστάσεων νέων ἔργων καὶ δι' ἀσθενείας ἡθοποιῶν καὶ τῆς σχετικῆς ἀποτυχίας τοῦ «Βύρωνος» τοῦ κ. Λιδωρίκη, ποὺ ὑπῆρξε καὶ τὸ μόνον ἐκ τῶν ἐλληνικῶν ἔργων (καίτοι οὐκ οὐκ ἄλλως διασκευῇ ξένου μυθιστορήματος ὑπὸ ἡθοποιῶν τοῦ θιάσου, δύσκολα μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐλληνικὸν ἔργον).

(2) Ἀπὸ τὰ κλασσικῶν μας θεάτρων ἐπαίχθησαν «Οἱ Πέρσαι» καὶ «Ὁ Κύνελος», δοθέντες ἄλλως τὴν αὐτὴν βραδείαν.

νομήν τῶν κυρίων ρόλων θὰ ἐξηγεῖτο ἐν ἐξελέγοντο δι' αὐτοὺς πάντοτε οἱ καλλίτεροι. Ἀλλ' οὐτε τοῦτο συμβαίνει. Τούτων τῶν μάλιστα, μετὰ τῶν ἀναγομένων εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν κομητῶν εὐρίσκονται κυρίαι τὰς ὁποίας ἡ διεύθυνσις τοῦλάχιστον κατέπαυσε εἰς τὴν χορείαν τῶν καλλιτεχνῶν πρῶτης γραμμῆς (λ.χ. αἱ Καὶ Ἀνδρεάδου καὶ Μυράτ) καὶ ἡθοποιοὶ οὗς τὸ κοινὸν ἀπὸ μακρῶν ἐτῶν ἀναγνωρίζει ὡς τοιοῦτους. Οὕτω, τὸν κ. Λεπενιώτην, εἶδαμε πῆρσι εἰς μόνον τὸν «Ἀρχοντοχωριάτην» καὶ ἐφέτος, ἄχρις ὥρας, εἰς ἕνα βραχυτάτο ρόλο τοῦ «Ἰούδα», τὸν δὲ κ. Μυράτ περιέμενε ἀκόμη χειρότερα τύχη: ἀπ' ἧς προσελήφθη ἐφάνη μόνον τρεῖς φορές εἰς ρόλο δόχημα (3). Ἀντιθέτως μερικὸς κυρίως ποὺ δὲν εἶναι καὶ μέτρια ὀφιστάμεθα συγχρότερα τοῦ ὅτι ἀξιοὶ τὸ κοινόν.

Αὕτη ἡ ἀκατανόητος διανομή τῶν ρόλων ἐξηγεῖ πῶς, ὁσάκις ἐπαναστατήθηκε ἔργον ἥδη παχθέν παρετηρήθη ὅτι τώρα ἐπαίχθη μετρίωτερα παρὰ ἄλλοτε εἰς τὸ Βασιλικὸν ἢ ἀκόμη καὶ εἰς ἰδιωτικὰ θεάτρα. Παραδείγματα «Ὁ Σάββας», «Ὁ Ἀγαμέμνων», «Ὁ Οἰδίπους», «Τὸ Φιντανάκι», «Ἡ Λοκαλτέρα» καὶ ἐφέτος ὁ «Δὸν Κάρλος» καὶ «Οἱ Φοιτηταὶ».

III

Ἀλλ' ἂς ἐξετάσωμεν τὸ ζήτημα καὶ ἀπὸ τῆς ἄλλης τοῦ πλευρᾶς. Ἐλέγσαμεν ἄνωτέρω ὅτι τὸ πολυάριθμον τοῦ κρατικοῦ θιάσου ἔχει ἔμμεσον ἐπὶ

29

ΑΥΡΑ Σ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΕΤΗΡΙΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ (Τόμος I, 1932-1933). — Το διοικητικόν δικαίον τὸ ὅποιον μέχρι πρό τινος χρόνου ἀπερχόμην ἐλάχιστον ἀριθμὸν ἐπιστημόνων ἐν Ἑλλάδι, θεωρούμενον ὑπὸ τῶν φοιτητῶν ὡς ἐν δευτερεύον καὶ ἀχρηστον μάθημα, διδασκόμενον μόνον διὰ τὴν πληρότητα τῆς νομικῆς τῶν μορφώσεως, ἐγένετο τελευταίως ἀντικείμενον πολλῶν μελετῶν ὑπὸ νέων ἰδίως ἐπιδέκτων ἐπιστημόνων, ἀπὸ δὲ τῆς συστάσεως τοῦ ἀνωτάτου μας δικαστηρίου διοικητικῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς πρακτικῆς οὕτω εφαρμογῆς τῆς θεωρίας κατεδείχθη εἰς πάντας τὸ μέγεθος τῆς κοινωνικῆς ὠφελιμότητος τῆς ἐπιστήμης αὐτῆς.

Σημαντικὴν συμβολὴν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν διοικητικῶν σπουδῶν ἀπέτελεσαν ἀναμφισβήτητος ἡ κατὰ τὸ 1932 ἰδρυσὶς τῆς «Εταιρείας διοικητικῶν μελετῶν», σκοπὸς τῆς ὁποίας ἀκριβῶς εἶναι «ἡ ἐνίσχυσις τῶν διοικητικῶν σπουδῶν ἐν Ἑλλάδι, ἡ ἐρευνα καὶ ἡ παρακολούθησις τῶν διοικητικῶν ζητημάτων», εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς ὁποίας γίνονται τότε ἐνδιαφέρονται διαλέξεις, ἀνακοινώσεις καὶ συζητήσεις ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς.

Ἡ σημασία τῆς ἰδρύσεως τῆς ἐπιστημονικῆς αὐτῆς ἐνώσεως ὑπὸ συγκροτήματος ἐπιστημόνων νέων, ἐμπνεόμενων ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν προαγωγῆς τῆς ἐπιστήμης τῶν, ἀποκτῶν ἐν μείζονα ἀξίαν, λαμβανομένης ὑπ' ὅψιν τῆς μεταβατικῆς περιόδου τοῦ διοικητικοῦ δικαίου παρ' ἡμῶν καὶ τῶν πολλῶν νέων ζητημάτων, τὰ ὅποια προέκυψαν μετὰ τὴν ἰδρύσιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας. Ἡ παρακολούθησις τῶν ζητημάτων αὐτῶν, ἡ καλὴ καὶ ἐπιστημονικὴ συζήτης ἐπὶ τῇ αὐτῇ πρὸς ἐξέδωσιν τῆς προσφοροτέρας λύσεως κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς Ἐταιρείας καὶ γενικῶς ἡ προσπάθεια πλουτισμοῦ τῆς σχετικῆς φιλολογίας καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ κατεύθυνσις τῆς νομοθεσίας καὶ νομολογίας εἶναι ἀναμφισβήτητος ἔργον ἐθνικὸν ἀξίον παντὸς ἐπαίτιου καὶ πάσης συμπαθείας.

Εἰς τὴν πρό τινος κυκλοφορήσαν Ἐπετηρίδα τῆς Ἐταιρείας (σελίδες 276) ἐνθα περιλαμβάνεται ἡ ἐργασία τοῦ πρώτου ἔτους τῆς ἰδρύσεώς τῆς, περιέχοντα πλείστα μελέται θαυμαστῆς πληρότητος καὶ σαφηνείας ἐπὶ ἐπαίτιον καὶ ἐνδιαφερόντων ζητημάτων καὶ ἀναλύονται λεπτομερῶς νομικαὶ ἐννοιαὶ ὑπὸ τῶν δοκίμων ἄλλως τε συγγραφέων, μελῶν τῆς Ἐταιρείας.

Τὰ περιεχόμενα τῆς Ἐπετηρίδος αὐτῆς εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

I. Δημόσιοι διαλέξεις: Στάμου Α. Παπαφράγκου. Σύγχρονοι ἀντιλήψεις περὶ διοικητικοῦ δικαίου καὶ διοικητικῆς δικαιοσύνης. Δημ. Β. Βεζανή. Ἡ διοικητικὴ μας ὁργάνωσις. II. Ἀνακοινώσεις: Θεμ. Δ. Τσάτσου. Περὶ ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως κατὰ τοῦ δημοσίου, τῶν δήμεν καὶ τῶν κοινοτήτων. Ἀρ. Α. Βρέκοι. Τὰ ἑλληνικὰ κοινὰ τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων. Δημ. Σ. Βεζανή. Αἱ περὶ κράτους καὶ διοικήσεως ἰδέαι τοῦ Otto Mayer. Θ. Δ. Τσάτσου. Ἀναθεώρησις τοῦ άρθρου 107 τοῦ Συντάγματος. Φαίδ. Θ. Βεγλερή. Ἡ συμμόρφωσις τῆς διοικήσεως εἰς τὰς ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας. Π. Β. Δερτιλῆ. Ἡ δημοσιονομικὴ δράσις τῶν ἐκτὸς τῶν προϋπολογισμῶν τοῦ κράτους δρώντων εἰδικῶν ταμείων καὶ αὐτοδιοικουμένων ὁργανισμῶν. Δ. Ν. Καρβελά. Ἐπὶ τῆς λειτουργίας τῶν διοικητικῶν πράξεων. Ἀρ. Α. Βρέκοι. Ὁ περὶ τῶν πρωτείων ἀγῶν τῶν ἐλλήνων πόλεων καὶ ἐθνικῶν μητροπόλεων τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων. Δημ. Σ. Βεζανή. Ἐπὶ τῆς ἐρμηνείας τοῦ άρθρου 89 τοῦ Συντάγματος. Μ. Δ. Σκουνοπούλου. Περὶ ἀναλήσεως διοικητικῶν πράξεων. Ἀγγελ. Θ. Ἀγγελόπουλου. Τὸ πρόβλημα τῆς κατανομῆς τῆς φορολογικῆς ἐξουσίας μεταξὺ κράτους καὶ ὁργανισμῶν τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως. Θεμ. Δ. Τσάτσου. Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἐρμηνείας τοῦ άρθρου 2 τοῦ κώδικος τῆς νομοθεσίας περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων. Δημ. Σ. Βεζανή. Ἐπὶ τῆς νομιμότητος τοῦ διατάγματος τῆς 7ης Μαΐου 1933 περὶ ἀποσπάσεως συνεισισμῶν ἀπὸ τῶν δήμων Ἀθηναίων καὶ Πειραιῶς καὶ ἀνακηρύξεως

τῶν εἰς ἰδίαν κοινότητα. III. Βιβλιοκρισία. Δημ. Σ. Βεζανή.—Α. I. Σβώλου, καθ. Παν. Ἀθηνῶν. «Τὰ νομοθετικὰ διατάγματα κατ' ἐξουσιοδότησιν τῶν Βουλῶν» Ἀθῆναι 1932. Φ. Βεγλερή — Δημ. Παπασταθοπούλου. «Θέματα διοικητικοῦ δικονομικοῦ δικαίου», II Διοικητικὴ δικαιοδοσία. Ἀθῆναι 1932. Μ. Γ. Δ.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΛΕΩΝΙΔΑ Β. ΔΕΡΤΙΛΗ

Μέγαρον Κοσμοδοπούλου
(1ος ὁρόφος ἀριθ. 8)

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΓΕΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Πλάστωνος 1

Μετοχικὸν Κεφάλαιον Δρ. 14.600.000

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ

Ἐν Δραπετσῶν παρὰ Πειραιᾷ
Τσιμέντα «ΗΡΑΚΛΗΣ» 70.000 τ. ἐτησ.
ΕΝ ΒΟΛΩ

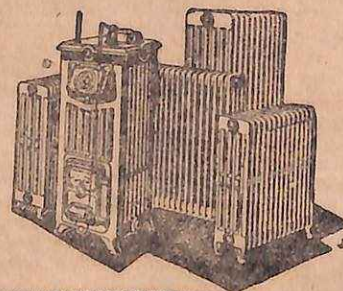
Τσιμέντα «ΟΛΥΜΠΟΣ» 35.000 τ. ἐτησ.
Αἱ μεγαλύταται καὶ μετὰ πλέον συγκρονημένα μηχανήματα ἐγκαταστάσεις: Γρεῖς περιστροφικοὶ κλίβανοι, ἀρτιώτατα ἐργαστήρια χημικῶν καὶ μηχανικῶν δοκιμῶν παρακολούθησεως ποιότητος προϊόντων.

ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Ἐργοστασίου ἀριθ. 40-441 Πειραιῆς
Κεντρ. Γραφεῖα ἀριθ. 25-101 Ἀθῆναι.
Πρατηρίου ἀριθ. 25-191 Ἀθῆναι.
Γραφεῖα Βόλου: Δημητριάδος 128—
Τηλ. 55.

Πρατήριον Θεσσαλονίκης: Στοῦ «Παρθενῶν» 8 — Τηλ. 39-18.

Τηλεγραφικὴ διεύθυνσις: «Σιμμερική» Ἀθῆναις. — «Βολοτσιμέντ» Βόλον.

ΧΑΡ. Γ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

ΔΙΠΛ. ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

ΜΕΛΕΤΑΙ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΙ, ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΑΙ ΘΕΡΜΑΝΣΕΙΣ,

ΑΕΡΙΣΜΟΙ, ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ Μέγ. Μετοχικῶν, Σταδίου 4
Τηλέφ. 24-020

ΑΝΑΡΡΩΤΗΡΙΟΝ ΜΕΛΙΣΣΙΩΝ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΠΝΕΥΜΟΝΙΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

Διευθυντῆς Ἰατρὸς ΕΛΕΥΘ. Γ. ΣΚΟΡΑΘΜΒΕΚΗΣ

Κεντρικὴ Θέρμανσις, Τιμαὶ συγκαταβατικαί.

Πληροφορία Σαριπόλου 4 (Πάροδος Ἡρακλείου. Δεξιὰ πλευρὰ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου) 4-6 μ.μ. (Τηλ. 25-535).

Ἰδιωτικὴ ἡλεκτρικὴ ἐγκατάστασις
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΑΚΤΙΝΩΝ

ΜΟΝΟΝ ΕΓΩ ΑΓΟΡΑΖΩ!!!

Χρυσὰ κοσμήματα.—Ἀρχαῖα νομίσματα.—Ἀδάμαντας. — Μπριγιάντ. Δακτυλιολίθους.

Πάσης ἀξίας, παντὸς εἶδους ὠρολόγια, παλαιὰ ἀσῆμια, παντὸς εἶδους παράσημα, νομίσματα ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ (Φοῖνιξ). Εἰκόνες βυζαντινῆς, παλαιὰ Ἑλληνικὰ χαρτονομίσματα (ἀκέραια), κομπολόγια καὶ πίτες, κεχρημάρια καὶ γιοῦσερ, φίλτιση καὶ κοράλια με ἀνοστέρας τιμὰς ὅλων τῶν ἄλλων καταστημάτων. Ὅστις μᾶς πωλήσῃ τὸ χρυσοῦν ὠρολόγιόν του, ἀναλαμβάνομεν τὴν τοποθέτησιν τῆς μηχανῆς του εἰς νικελῖνα κάσση.

Δόγω ρεκλάμας ἐπισκευάζω ὠρολόγια ἐγυνημένα διὰ δύο ἔτη πρὸς 40 δρχ. διὰ πᾶσαν βλάβην.

Ἐπίσης κατασκευάζω καὶ ἐπισκευάζω παντὸς εἶδους καλλιτεχνικὰ κοσμήματα με τιμὰς πρὸς εὐθηνάς. Ἐχὼ τοὺς καλύτερους τεχνίτας.

ΠΡΟΣΟΧΗ!!

Μὴ πωλήσῃτε τὰ κοσμήματά σας προτοῦ μᾶς ἐπισκεφθῇτε καὶ τοῦτο πρὸς τὸ συμφέρον σας.

ΠΡΟΣΕΧΕΤΕ!! εἰς τὴν διεύθυνσιν καὶ τὸν ἀριθμὸν 56.

ΧΡ. Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁρολογοποιὸς — Χρυσοχόος
Ἀθῆναις 56.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ ΕΠΙΤΑΓΑΙ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

Μετοχικὸν κεφάλαιον

Δραχμ. 30.000.000

Ἀποθεματ. Τακτ. καὶ Ἐκτακτον
Δρ. 120.496.030.25

Τηλ. Διευθύνσεως ΟΣΕΑΑ Ἀθῆναις
Πειραιᾷ

Ἔδρα ἐν Ἀθῆναις
Κοραή 1

Ἐμπορικὴ Διεύθυνσις καὶ Ἐργοστάσιον
ἐν Πειραιεῖ (Δραπετσῶνα)

ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΟΣΕΑ

(Θεικόν, ὘δροχλωρικόν, Νιτρικόν, Θεικόν, Ἀνθρακόν).

ΘΕΙΤΙΚΟΣ ΣΙΑΠΡΟΣ

ΘΕΙΤΙΚΟΝ ΝΑΤΡΙΟΝ

ΦΘΟΡΙΟΠΥΡΙΤΙΚΟΝ ΝΑΤΡΙΟΝ

ΖΩΤΙΚΟΣ ΑΝΘΡΑΞ

ΓΑΡΥΑΛΟΣ

ΧΗΜΙΚΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ

Ἀπλὰ καὶ σύνθετα

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

Ἐντομοκτόνα καὶ Παρασιτοκτόνα.
(Θεικὸς Χαλκός, Περιοσπορίνη, Θειοχαλκίνη, Μελιγρίνη, Δαυλιτίνη, Πετρελαιοσάπων, Θειασβεστίον, Νικοτινοβχα, Ἀρσενικοβχα, Διθειοβχος Ἀνθραξ, Φθοριοπυριτικὸν Νάτριον).

ΥΕΛΟΥΡΓΕΙΟΝ

Φιάλαι παντὸς εἶδους.

Δαμιζάναι πλεκταί.

Ἰαλοπινάκες κοινοὶ (Τζάμια).

Ἰαλοπινάκες Μάτ.

Ἰαλοπινάκες Διαμάντε.

Ἰαλικά οικιακῆς χρήσεως.

Διάφορα Καλλιτεχνικά.

Ἰάλινα εἶδη οἰκοδομικῆς.

(Τοῦβλα, Κέρατοι, Φωταγωγοί).

ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ

ΣΙΑΠΡΟΠΥΡΙΤΑΙ

Κασσάνδρας

Ἐρμιόνης

ΛΙΓΝΙΤΑΙ

Ἐρωπὸς

Κορώνης

Ἀντιπρόσωποι καὶ Πράκτορες ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ - ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΠΡΟΣ ΕΥΚΟΛΙΑΝ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ, ὁδὸς Σοφοκλέους 11, ΑΘΗΝΑΙ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΤΗΣΙΩΝ, ὁδὸς Πατησίων ἀριθ. 165.

ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ, Λεωφόρος Θεσέως ἀριθ. 110.

ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ, ὁδὸς Εὐτυχίδου 23.

ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ, Γωνία Μαυρομικαλὴ καὶ Καλλιδρομίου.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Ὁδὸς Ὀμήρου 16, παρὰ τὴν Ἀγ. Τριάδα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Μ. ΣΤΟΑΣ, Λεωφόρος Μακρῆς Στοᾶς ἀριθ. 55.

ΑΓΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ, ὁδὸς Ἀγ. Διονυσίου καὶ Ψαρῶν.

ΠΑΣΑΙ ΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

Συναλλασσόμενοι μετὰ τὸ πλεονέστερον συντοκιακὸν παράρτημά μας ἀποφεύγετε τὰ ἔξοδα καὶ τὴν ἀργοπορίαν τῆς μεταβάσεως εἰς τὸ κέντρον.

ΧΕΙΜΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Καμπαρδίνες ἐκλεκτῆς — Παλτά — Ἀδιάβροχα — Πουλό-
βερ — Μπλοῦζες — Κάλτσες — Φανέλλες — Γάντια

ΓΟΥΤΑΚΗ

ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΜΟΣ
ΑΙ ΕΥΝΟΪΚΩΤΕΡΑΙ ΤΙΜΑΙ

Αἰόλου 78 = Σταδίου 45

ΒΑΛΕΡΙΟΣ ΜΑΡΣΕΛΟΣ

ΕΙΔΙΚΟΣ ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΛΟΓΟΣ

Ἐταῖρος τῆς Διεθνούς Ὀυρολογικῆς Ἐταιρείας

Μέλος τῆς Γερμανικῆς Ἐταιρείας Ὀυρολογίας

Τ. Ε. βοηθὸς τοῦ καθηγητοῦ Joseph ἐν τῇ Πανεπιστημίᾳ τοῦ Βερολίνου.

Εἰδικὴ ἐφαρμογὴ Ἐνδοθερμογονίας (Diathermie).

ΔΕΧΕΤΑΙ ΕΝ ΤΗ ΚΛΙΝΙΚῇ ΤΟΥ

Λυκαβηττοῦ—Ἀλ. Σούτσου 21.—Τηλέφωνον 20.660

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΣΦΑΛΕΙΑ - ΤΑΧΥΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

(Ἐκ τοῦ ἐπισήμου Δελτίου τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀθηνῶν)

ΤΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΙΜΑΙ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 23)12)34-3)1)35

	ΠΑΡ.	ΣΑΒΒ.	ΔΕΥΤ.	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡ.	ΠΕΜΠ.
Λονδίνον	526.	—	—	—	—	524
Νέα Ὑόρκη	106.	—	—	—	—	—
Παρίσιοι	7.03	—	—	—	—	—
Ζυρίχη	84.55	—	—	—	—	—
Μιλάνον	9.09	—	—	—	—	—
Βαρσοβία.	20.	—	—	—	—	—
Ἀμστελδάμον	72.05	—	—	—	—	—
Στοκχόλμη	27.	—	—	—	—	—
Βρυξέλλαι	4.96	—	4.97	—	—	—
Βουκουρέστιον	1.—	—	—	—	—	—
Βερολίνον	40.50	—	—	—	—	—
Πράγα	1.42	—	—	—	—	—
Κων/πολις	84.	—	—	—	—	—
Βελιγράδιον	2.39	—	—	—	—	—
Σόφια	1.15	—	—	—	—	—

ТИМАІ КАНРИГК

Παρίστοι	7,01	—	—	—	—
Βερόλιον	40,50	—	—	—	—
Πράγα	4,41	—	—	—	—
Ζυρίχη	31,50	—	—	—	—
Βρυξέλλαι	4,95	—	4,96	—	—

Ἐπεξηγήσεις: Ἡ κεφαλαία (—) δηλοῖ ὅτι οὐδεμία προᾶξις, οὐδὲ προσφορὰ ἢ ζήτησις ἐσημειώθη ἐπὶ τῆς ἀντιστοίχου ἀξίας.